

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Speciální pedagogika

Studijní obor: Speciální pedagogika pro vychovatele

Kód oboru: 7506R029

Název bakalářské práce:

DROGOVÁ PROBLEMATIKA

PROBLEM OF DRUGS

Autor: Podpis autora: _____
Jana Štefáčková
Vrchlického 936
464 01 Frýdlant

Vedoucí práce: PhDr. Jan Sochůrek, Ph.D.

Počet:

stran	obrázků	tabulek	grafů	zdrojů	příloh
104	0	79	78	11	1 + 1 CD

CD obsahuje celé znění bakalářské práce.

V Liberci dne:30.4.2007

TU v Liberci, Fakulta pedagogická

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta:	Jana Štefáčková
Adresa:	Vrchlického 936, 464 01 Frýdlant
Bakalářský studijní program:	Speciální pedagogika
Studijní obor:	Speciální pedagogika pro vychovatele
Název bakalářské práce:	DROGOVÁ PROBLEMATIKA
Název BP v angličtině:	Problem of Drugs
Vedoucí práce:	PhDr. Jan Sochůrek
Termín odevzdání:	30. 4. 2006
V Liberci dne	11. 3. 2005

.....
vedoucí bakalářské práce

.....
děkan FP TUL

.....
vedoucí KSS

Převzal (student): Jana Štefáčková

Datum:

Podpis studenta:

Charakteristika práce: Bakalářská práce se zabývá teoretickou i praktickou problematikou drog. Má empirický srovnávací charakter.

Cíl práce: Cílem práce je zjistit jak jsou adolescenti informováni o problematice užívání drog.

Předpoklad práce: Předpokladem práce je teoretická i praktická znalost drogové problematiky. Většina uživatelů drog jsou tzv. problémoví uživatelé drog. Závislých na drogách je poměrně malé množství.

Hlavní použité metody: Nestandardizovaný dotazník

Základní literatura:

NEŠPOR, Karel. *Vaše děti a návykové látky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-515-6

NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost*. 2. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-831-7

NOVOTNÁ, Marie, KREMLÍČKOVÁ, Marta. *Kapitoly ze speciální pedagogiky pro učitele*. 1. vyd. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, 1997. ISBN 80-95937-60-3

NOŽINA, M.: *Svět drog v Čechách*. KLP, Praha 1997. ISBN 80-85917-36-X.

PEŠATOVÁ, Ilona. *Vybrané kapitoly z etopedie I.díl. Klasifikace a diagnostika poruch chování*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2003. ISBN 80-7083-750-0

Prohlášení o původnosti práce:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškerou použitou literaturu.

V Frýdlantě 30.4.2007
Jana Štefáčková

.....

Prohlášení o využití výsledků BP

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom(a) povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Frýdlantě dne: 30.4.2007

Podpis:

Poděkování :

Děkuji všem, kteří přispěli k dokončení této práce. Zejména pak PhDr. Janu Sochůrkovi za cenné rady a připomínky. Zároveň děkuji rodině za trpělivost a podporu, která mi pomohla při zpracování této bakalářské práce.

Název BP: Drogová problematika

Název BP: Problem of Drugs

Jméno a příjmení autora: Jana Štefáčková

Akademický rok odevzdání BP: 2006/2007

Vedoucí BP: PhDr. Jan Sochůrek, Ph.D.

RESUMÉ

Bakalářská práce zpracovává drogovou problematiku mladistvých. V teoretické části jsou zpracovány pojmy co je návyk, zneužívání legálních a nelegálních drog. Jaké látky do těchto skupin patří. V úvodu pak stručný nástin historie. Následně pak co jednotlivce vede ke zneužívání návykových látek a dopad, který na mladistvého člověka mají.

V praktické části bylo formou dotazníku zjišťováno, na jaké úrovni je informovanost o účincích legálních a nelegálních drog. Kdo je informoval o důsledcích zneužívání těchto látek. Část otázek byla směřována na to, zda adolescenti zneužívají některou ze zmiňovaných látek.

Výsledky potvrdily část základních i dílčích předpokladů. Jiné předpoklady nebyly jednoznačně potvrzeny nebo nebyly potvrzeny vůbec. Informovanost adolescentů o účincích legálních a nelegálních látek je velmi dobrá. Přesto mladí lidé se spoustou těchto látek buď pravidelně nebo výjimečně experimentují.

V závěru je patrné, že práce s problematickými dětmi není snadná, ale za určitých podmínek řešitelná. Při vhodném působení všech zainteresovaných můžeme odstranit nebo zmírnit zneužívání těchto látek.

Klíčová slova

Legální a nelegální drogy, adolescent, návyk, zneužívání, dotazník.

Název BP: Drogová problematika

Název BP: Problem of Drugs

Jméno a příjmení: Jana Štefáčková

Akademický rok odevzdání BP: 2006/2007

Vedoucí BP: PhDr. Jan Sochůrek, Ph.D.

SUMMARY

Bachelor task works up problems of drugs with youth. In the theoretical part of this work are worked up terms like habitude, misusing of legal and illegal drugs. What matter is belonging to this groups. In the introduction is brief outline of history. Follows, what leads individual person to misusing of habitual matters and descent, which they have for youth.

In the practical part of this work was by questionnaire find out, on which level is acquaintance about effects of legal and illegal drugs. Who informed people about consequences of misusing those matters. Part of the questions was aimed to adolescents, if they are misusing some of above named matters.

Results confirmed one part of basic and partial presumptions. Other presumptions were not explicitly confirmed or were not confirmed at all. The acquaintance of adolescents about effects of legal and illegal matters is very good. In spite of this young people experiments with a lot of those matters either usually or exceptionally.

In conclusion is obvious, that work with problematic children is not easy, but under definite terms is solvable. Through the suitable activity of all parts interested in this matter we can get out or eliminate misusing of this matters.

Kley words

Legal and illegal drugs, adolescent, habitude, misusing, questionnaire.

Obsah

1	Úvod	10
2	Teoretické zpracování	12
2.1	Dějiny narkotik	12
2.1.1	Alkohol v dějinách	12
2.2	Pojem závislost	13
2.2.1	Definice závislosti	13
2.2.2	Stádia závislosti	14
2.2.3	Zdravotní aspekty závislosti	15
2.2.4	Aspekt biologický	15
2.2.5	Aspekt psychologický	16
2.2.6	Aspekt sociální	17
2.2.7	Aspekt kulturní	17
2.3	Právní aspekty užívání drog	18
2.4	Návyk	19
2.4.1	Co je návyk	19
2.4.2	Návyk jako lékařský problém	19
2.5	Droga	20
2.5.1	Vymezení pojmu droga	20
2.5.2	Psychoaktivní látky a závislost na nich	21
2.5.3	Příčiny vzniku drogové závislosti	21
2.5.4	Rizikový činitelé	23
2.5.4.1	Činitelé zvyšující riziko problémů s návykovými látkami	23
2.5.4.2	Činitelé snižující riziko problémů s návykovými látkami	24
2.6	Specifika působení návykových látek u dětí a dospívajících	25
2.7	Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu a drog	26
2.8	Drogové spektrum	26

3	Praktické zpracování	31
3.1	Cíl praktické části	31
3.2	Popis výběrového vzorku	31
3.2.1	Vzorek oslovených tříd	31
3.3	Použité metody	32
3.4	Předpoklady práce	34
3.4.1	Základní předpoklady	34
3.4.2	Dílčí předpoklady	34
3.5	Zpracování a vyhodnocení dotazníku	35
3.5.1	Zpracování a vyhodnocení základních předpokladů	35
3.5.2	Zpracování a vyhodnocení dílčích předpokladů	52
3.6	Shrnutí výsledků praktické části	91
4.	Závěr	95
5.	Navrhovaná opatření	96
6.	Informační zdroje	99
7.	Seznam příloh	100.
8.	Přílohy	

1 Úvod

Dospívání je tradičně obdobím skeptického zkoumání vlastního nitra a pro teenagery dnes obdobím, kdy je nasnadě být skeptickým vůči spoustě věcí.

V období adolescence člověk rozvíjí svou vlastní identitu, hledá její uspokojivý obsah. Aby toho dosáhl, musí se osamostatnit z dřívějších vazeb a na určitou dobu potlačit význam dosud jednoznačně platných hodnot. V této době se může snadno dostat do situace, kdy se cítí bezradný, neschopný najít přijatelný smysl vlastní existence. Často jde o důsledek neuspokojivých mezilidských vztahů a osobních problémů. (Vágnerová, 2002, s. 250)

Je úplně normální, že puberťáci zkoušejí a riskují. Číslo o tom, kolik teenagerů (teenagerem je označován mladý člověk zhruba od 13 do 19 let) zkusí drogy, prudce stoupá.

Pocitů jako štěstí, přátelství, osvobození od strachu se dá dosáhnout samozřejmě bez drog, avšak je třeba se tomu naučit. Pro nikoho z nás není snadné dosáhnout toho, abychom byli milováni, docházeli uznání a prosazovali přiměřeně své zájmy. Kdo chce nakonec žít spokojeně s ostatními, musí se naučit vzdávat se, dělat kompromisy, snášet domnělé i skutečné nepříjemnosti a přebírat zodpovědnost.

Toxikoman jde kratší cestou. Opatří si pozitivní zážitky chemickým ovlivněním svého mozku, aniž by za to musel něco udělat. Krátkodobě se tato cesta vyplatí. Nejprve dochází k pozitivnímu účinku drogy. Všechno se zdá snazší, přátelštější, milejší, spokojenější a vnímavější. Samozřejmě mají drogy nejprve pozitivní účinek, proč bychom je jinak brali? Avšak čím více místa zabere droga v životě člověka, tím větší je nebezpečí, že člověk zaostane ve vývoji.

Teoretická část bakalářské práce objasňuje pojmy návyk a závislost. Zároveň vysvětluje, jaké rizikové faktory mohou vést k zneužívání legálních a nelegálních látek. Vysvětluje příčiny vzniku závislostí a zároveň vysvětluje pojem droga. Poukazuje na to, jaké aspekty z toho pro mladého člověka plynou.

Praktická část bakalářské práce zpracovává zvolený typ průzkumu, který využil standardizovaného dotazníku. Průzkumu se zúčastnil výběrový vzorek adolescentů, ve věku 15 až 20 let.

Dotazník pomáhal zjišťovat, jak dalece jsou adolescenti informováni o legálních a nelegálních drogách. Jestli se ve škole věnuje této tématice dostatečná pozornost a zároveň jestli adolescenti dokáží s těmito informacemi pracovat. I když ve většině případů vědí jaká rizika sebou experimentování s legálními i nelegálními látkami nesou, stejně je tato zkušenost láká. Hodně jsou ovlivněni společnými kamarády a vrstevníky. Ti mají v době dospívání daleko větší vliv na dospívající než vlastní rodina a dospělí.

Součástí praktické části bylo ověřování předpokladů na základě teoretických znalostí a praktických zkušeností práce s dospívajícími. Dotazník byl zhodnocován z hlediska, zda jde o děvčata a chlapce, druhým aspektem byl druh studovaného oboru a v neposlední řadě kde jednotlivý respondenti bydlí. To znamená, jestli žijí na vesnici, malém městě nebo velkém městě.

Cílem bakalářské práce bylo zmapování situace na dané střední škole v oblasti zkušeností adolescentů s legálními a nelegálními látkami.

Smyslem celé bakalářské práce bylo pravdivé zjištění skutečné situace zneužívání v oblasti legálních a nelegálních látek. Z toho pak vyvození možných návrhů a opatření vedoucích k nápravě nebo prevenci.

2 Teoretické zpracování

2.1 Malé dějiny narkotik

Narkotika jsou stará jako lidstvo samo. Známe egyptská vyobrazení makovic a Herodotovu zprávu o používání zrněk konopí k navození opojných stavů formou rituálního inhalování hašiše u Skythů.

Právě tak je známá tradice Delfské věštírny s Pythií a Odysseovy zážitky s kouzelnicí Kirké, ze kterých se dá usuzovat na užívání drog. Konečně tu jsou příběhy Tisíce a jedné noci a zprávy Marka Póla plné popisů psychotropních zážitků, tedy stavů způsobených narkotiky.

Po tisíciletí se setkáváme znovu a znovu s lidskou potřebou po takovém překročení mezí, po nových zážitcích, po nové extázi. Můžeme tedy vycházet z toho, že člověk měl odjakživa zájem na tom, aby nad prosté udržení své existence si své bytí ulehčil a zkrásnil, z nevlídné reality uprchl alespoň občas do třpytného světa snů a fantazie. K tomu využíval vlastností určitých rostlin právě tak, jako uměle získaných substancí, které se naučil v průběhu tisíciletí vyrábět.

Opium, kokain a alkohol byly prokazatelně konzumovány již v kulturách mladší doby kamenné. Nápoje podobné vínu z datlí, fíků a medu se vyrábějí už alespoň 10 000 let. Víno z hroznů alespoň 5 000 let. Zhruba ze stejné doby pochází egyptský papyrus s popisem pivovaru.

Použitelnost těchto prostředků bývala v minulosti určována společenskými a náboženskými názory příslušné kultury. Některé substance, například konopí nebo víno, se využívaly rovněž během náboženských obřadů, všechny se používaly v léčitelství, některé se konzumovaly jako dovolené pochutiny. (Gohlert, Kuhn, 2001, s. 16)

2.1.1 Alkohol v dějinách

Dějiny jsou bohaté na příklady nadměrného užívání alkoholu. Ve střední Evropě 16. století bylo pití ve všech společenských vrstvách takovým problémem, že byly opakovaně vydávány císařské výnosy, které však pomáhaly právě tak málo, jako varování básníka Sebastiana Branta a reformátora Martina Luthera.

V USA se v době dobývání Západu v polovině 19. století pilo nadměrně mnoho kořalky, především whisky, protože muži tak údajně lépe snášeli podmínky tvrdého života.

Reakcí na tuto vlnu zneužívání byly nejprve spolky, které měly pití zmírnit, potom v dvacátých a třicátých letech 20. století došlo k úplnému zákazu alkoholu, prohibici.

Koncem 19. století docházelo v Evropě v rámci industrializace tak často k výstřelkům s alkoholem, že bylo například ve Švédsku v roce 1892 z iniciativy Říšského sněmu nařízeno vyučovat ve školách a učitelských seminářích o alkoholu, jeho účincích a nebezpečích.

Podobná nařízení byla například vydána v roce 1905 v Německu. (Gohlert, Kun, 2001, s. 17)

2.2 Pojem závislost

2.2.1 Definice závislosti

Definice závislosti podle 10. revize mezinárodní klasifikace nemocí
Syndrom závislosti: Je to skupina fyziologických, behaviorálních a kognitivních fenoménů, v nichž užívání nějaké látky nebo třídy látek má u daného jedince mnohem větší přednost než jiné jednání, kterého si kdysi cenil více. Centrální popisnou charakteristikou syndromu závislosti je touha (často silná, někdy přemáhající) brát psychoaktivní látky (které mohou, avšak nemusí být lékařsky předepsány), alkohol a tabák. Návrat k užívání látky po období abstinence často vede k rychlejšímu znovuoobjevení jiných rysů syndromu, než je tomu u jedinců, u nichž se závislost nevyskytuje. Definitivní diagnóza závislosti by se obvykle měla stanovit pouze tehdy, jestliže během jednoho roku došlo ke třem nebo více z následujících jevů:

- a) silná touha nebo pocit puzení užívat látku;
- b) potíže v sebeovládání při užívání látky, a to pokud jde o začátek a ukončení nebo množství látky;

- c) tělesný odvykací stav. Látka je užívána s úmyslem zmenšit příznaky vyvolané předchozím užíváním této látky, případně dochází k odvykacímu stavu, který je typický pro tu kterou látku;
- d) průkaz tolerance k účinku látky jako vyžadování vyšších dávek látek, aby se dosáhlo účinku původně vyvolaného nižšími dávkami;
- e) postupné zanedbávání jiných potěšení nebo zájmů ve prospěch užívané psychoaktivní látky a zvýšené množství času k získání nebo užívání látky, nebo zotavení se z jejího účinku;
- f) pokračování v užívání přes jasný důkaz zjevně škodlivých následků: poškození jater nadměrným pitím (depresivní stavy, vyplývající z nadměrného užívání látek) nebo toxické poškození myšlení.

Syndrom závislosti může být přítomen pro určitou látku (např. tabák nebo diazepam), třídu látek (např. opioidy) nebo širší řadu různých látek. (Nešpor, 2003, s. 14)

2.2.2 Stádia závislosti

Pro takzvané ilegální drogy můžeme vymezit čtyři různá stadia, přičemž u alkoholu existují paralely k těmto znakům.

Fáze vývoje návyku:

1. Euforické počáteční stadium

- lehký přístup k droze
- zbavení úzkosti, uvolnění, omámení
- vzrůstající pocit sebehodnocení
- „zvýšené sebevědomí“

2. Kritické stadium navykání

- zmírnění účinku se stupňováním dávek drogy
- konflikty v zaměstnání a ve škole
- zúžení zájmů
- finanční problémy
- poruchy sebehodnocení

3. *Stadium návyku, respektive závislosti*

- ztráta kontroly nad drogou a dávkou
- pokles pracovní schopnosti ve škole a v povolání
- kriminalita a vyřazení ze společnosti
- změna osobnosti a abstinenční příznaky
- tělesná poškození

4. *Chronické stadium rozkladu*

- úbytek snášenlivosti drogy
- neschopnost finančně se zaopatřit
- zchudnutí
- bezdomovectví
- opuštěnost, zanedbanost
- těžká tělesná onemocnění
- duševní rozklad. (Gohlert, Kun, 2001, s. 45)

V jakém smyslu lze alkoholismus a jiné drogové závislosti považovat za onemocnění?

V pravděpodobně nejjednodušší odpovědi na tuto otázku se objeví početné zdravotní následky. Alkoholici a jiní závislí jsou často vážně nemocní v přímém důsledku požívání drog. Pro praktickou léčbu není podstatné, zda věříme či nevěříme biologickým etiologickým faktorům. Nebezpečné abstinenční příznaky, následky předávkování, kardiovaskulární obtíže, onemocnění jater, onemocnění slinivky břišní a další poruchy musíme medicínsky ošetřit.

Zdravotní aspekty jsou biologické, psychologické, sociální a kulturní.

2.2.3 Zdravotní aspekty

2.2.3.1 Aspekt biologický

Lidský mozek je skutečným mořem chemikálií. Alkohol a jiné drogy vstupují do chemického prostředí mozku a způsobují v něm hluboké změny, které doprovázejí podstatné pozitivní i negativní změny kognitivních funkcí, afektů a chování. Hodnota různých drog pravděpodobně záleží na jejich schopnosti navodit změny chemismu mozku. Kokain například, navozuje iniciální pocity bdělosti, euforie, vzrušení.

Jakmile se v důsledku soustavného užívání kokainu sníží hladina dopaminu a dalších neurotransmiterů, dostaví se negativní změny nálady, afektů, kognitivních funkcí a chování. Euforie ustupuje depresi, bdělost a vzrušení přenechávají místo poruchám pozornosti a vyčerpání, pocity spokojenosti jsou nahrazeny pocity podráždění a nervozitou. Náhle se může objevit i kognitivní patologie ve formě iluzí a halucinací a způsobit tak uživateli ještě větší obtíže. Musíme si uvědomit, že závislý je chycen v bludném kruhu: na počátku je pozitivně posíleno iniciální užití drogy, které vede k abnormálnímu chemismu mozku, jenž při chronickém užívání způsobuje špatnou náladu a negativní afektivní i kognitivní stav. Tyto negativní psychologické stavy motivují chování směřující k dalšímu užití drogy, neboť závislý si pamatuje vysoce posilující, pozitivní pocity spojené s uvolněním a zvýšeným využitím neurotransmiterů v průběhu iniciálního užití. Podobné bludné biopsychologické stavy se objevují i při chronickém užívání jiných drog, včetně alkoholu. (Rotgers, 1999, s. 19)

2.2.3.2 Aspekt psychologický

Například častá konzumace vysokých dávek alkoholu může vést k depresi a úzkosti. Další psychologické důsledky vlivu alkoholu a jiných drog, jsou spíše výsledkem životního stylu závislých osob. Alkoholici trpí například vážným nedostatkem sebeúcty. U mnoha alkoholiků se navíc objevuje problém s identitou a sebedorozuměním, které často přímo pramení z opakovaného konfliktu mezi morálními hodnotami střízlivé osobnosti a jejím jednáním v intoxikaci. Negativní psychologické důsledky alkoholismu či drogové závislosti zahrnují nízké sebehodnocení, zlost, grandiozitu a zášť vůči ostatním. Obranné mechanismy se projevují jako popření, racionalizace, projekce, zlehčování problému, vyhýbání se pocitům a odpor ke zpětné vazbě o sobě od jiných lidí. Dalšími z důsledků mohou být hostilita, výrazná sebelítost a přecitlivělost, nedostatek sebevědomí, nízká frustrační tolerance a různé obavy. Samozřejmě, že ne všichni alkoholici a drogově závislí trpí všemi těmito psychologickými problémy. Objevují se však u nich s takovou četností, že by je odborníci měli očekávat a plánovat terapeutické aktivity, které s nimi pracují.

Chronické nadužívání alkoholu a jiných drog doprovázejí zpravidla události, které ústí v mnohačetné psychologické problémy. Nepříjemné pocity s nimi spojené provokují další chování, vedoucí k vyhledání a konzumaci drogy, čímž osobní obtíže dále narůstají. (Rotgers, 1999, s. 20)

2.2.3.3 Aspekt sociální

Alkoholici a jiní drogově závislí nejprve obvykle trpí systém blízkých osobních vztahů, které podporují a posilňují zdravý vývoj a fungování.

Ve většině společností vzbuzuje užívání drog především těch nelegálních - negativní konotace. K tomuto negativnímu postoji vede celá řada důvodů. Společnost si uživatelů (nelegálních) drog příliš neváží, a proto mají ve společnosti nízké společenské postavení. Užívání drog se často chápe v úzké souvislosti s rušením veřejného pořádku a kriminalitou. Uživatelé drog jsou přinejmenším chápáni jako nemocní. Student, který užívá drogy, se tedy může setkat s řadou vážných důsledků.

Existuje reálné nebezpečí vyloučení ze školy, sociálního vyčlenění a možných pozdějších problémů s hledáním zaměstnání (v důsledku záznamu v trestním rejstříku). Školy, ve kterých probíhá školní program prevence drog, si tedy musí být vědomy toho, jaké potencionální společenské důsledky mohou studentům, kteří byli přistiženi při užívání drog, způsobit přísné disciplinární sankce a postihy.

Užívání drog mohou ovlivňovat i sociální aspekty. Uživatel drog, který je vyloučen ze školy či sociálně odloučen od přátel, rodiny a práce, často velmi obtížně hledá cestu zpět do společnosti. Sociální exkluze může zvýšit pocit bezmocnosti a vést k dalšímu užívání drog. (Úřad vlády České republiky, 2005, s. 20)

2.2.3.4 Aspekt kulturní

Kromě různých právních a sociálních aspektů užívání drog jsou rozdíly i v tom, jak je chápou jednotlivé kultury v různých zemích a regionech v Evropě. Většinu onemocnění v souvislosti s drogami – především ve spojitosti s dopravními nehodami způsobenými řidiči pod vlivem drog a s tím spojenou mortalitou – způsobuje konzumace alkoholu a tabáku.

Přitom platí, že se v řadě států uznává, že se jedná o látky, které představují dlouhodobá zdravotní rizika, a přesto je společnost přijímá a považuje za zdroj příjemných pocitů.

Ve Francii je užívání alkoholu součástí životního stylu. Konopí, jehož střídání konzumace představuje pro zdraví menší nebezpečí, je zde ale přijímáno hůře. Stejně tak se liší i vzorce konzumace. Obyvatelé Skandinávie obvykle pije méně často než Francouzi, když ale začnou pít, obvykle vypijí větší množství alkoholu. Řada mladých Skandinávů navíc pije s cílem opravdu se opít, což představuje větší zdravotní rizika. Ačkoli je v Nizozemsku užívání konopí tolerováno více než v jiných státech, míra užívání zde není vyšší.

Užívání drog a to, jak společnost chápe uživatele drog, ovlivňují i etnické a náboženské aspekty dané kultury. Pravděpodobně kvůli tomu, že islám zakazuje užívat a zneužívat alkohol a další psychotropní drogy, se například v muslimských komunitách užívají drogy méně než v dalších náboženských nebo etnických skupinách.

Míra konzumace tabáku je ale často na podobné nebo vyšší úrovni než v dalších skupinách. V drogové prevenci je nutno zohlednit jak kulturní rozdíly, tak i kulturní kontext dané cílové skupiny. (Úřad vlády České republiky, 2005, s. 20)

2.3 Právní aspekty užívání drog

Ve všech evropských státech se jasně rozlišuje mezi drogami legálními (např. alkohol, tabák, léky na předpis, volně prodejné léky) a nelegálními (např. konopí, extáze, anfetaminy, opiáty). V právních systémech některých států (např. Nizozemska či Velké Británie) se rozlišuje mezi drogami s různou mírou rizika (konopí versus opiáty a kokain). Nicméně v žádné zemi ještě nedošlo k legalizaci užívání jakékoli nelegální drogy.

Drogová prevence tedy nesmí brát v potaz pouze zdravotní následky užívání drog mezi studenty. Zatímco užívání legálních drog, jako např. alkoholu a tabáku, nezletilými studenty je obvykle předmětem diskuse v rodinném prostředí, nákup, držení a užívání nelegálních drog a možné škody, které mohou ovlivnit postavení studenta ve společnosti, mohou mít mnohem závažnější důsledky než samotné užívání drog.

Je třeba zajistit, aby si studenti byli vědomi možných právních důsledků užívání drog i tehdy, když mají jet na prázdniny do jiného státu, kde mohou ohledně drog platit přísnější zákony. V Nizozemsku se např. držení malého množství drog pro vlastní potřebu netrestá, ve Francii se ale student přistižený s malou dávkou drogy setká s postihem. (Úřad vlády České republiky, 2005, s. 18)

2.4 Návyk

2.4.1 Co je to návyk

Otázku, co je vlastně návyk, můžeme dosud jen stěží zodpovědět. I definice WHO, Světové zdravotnické organizace, příliš nepomáhají. Bernard von Treeck, vedoucí jedné velké léčebné kliniky, říká, že návyk začíná tam, kde jsme se vzdali původních životních perspektiv a kde droga nabývá na významu a nekontrolovatelným způsobem zaujímá prostor v prožitcích člověka a utváření jeho dne.

Společenským znakem každého návyku je při tom mechanismus odměňování sama sebe. Toxikomani používají drogy, aby manipulovali své pocitové stavy. V podstatě jde o to, potlačovat nepříjemné nebo vyvolávat příjemné pocity.

Mladiství jsou zvláště ohrožení, neboť jsou pod enormním tlakem, že se musí bavit. Drogy odstraňují obavy a zlobu. Mají schopnost dodávat sebevědomí či novým způsobem rozšiřovat svět. (Gohlert, Kun, 2001, s. 11)

2.4.2 Návyk jako lékařský problém

Ve smyslu klinické psychiatrie je závislost onemocněním, které vyžaduje léčení. Tato úmluva neplatí ještě dlouho. Teprve roku 1964 formulovala Světová zdravotnická organizace pojem závislost, a ten, tak vešel do lékařské vědy. Návyk je definován jako tendence k určité činnosti vytvořená učením, zkušeností a opakováním.

Přitom se dospělo k poznatku, že návyk je primárně psychický děj – i když s možnými sekundárními tělesnými a sociálními následky - mnohem starší než lékařská věda.

U návyku na léky, drogy a alkohol přistupují k psychickým a sociálním faktorům ještě biologicko-organické faktory škodlivých účinků drog na organismus a nervový systém. (Gohlert, Kun, 2001, s. 11)

2.5 Drogy

2.5.1 Vymezení pojmu – droga

Pojem droga je výpůjčkou z francouzského slova „drogu“ vyskytujícího se ve 14. století a obecně označuje sušené, tedy živočišné nebo rostlinné suroviny. U tohoto pojmu došlo ke změně významu. Jednak se jím označují léčivé rostliny, jednak také ve speciálním významu psychoaktivní přirozené, polysyntetické a syntetické substance s potencionálem závislosti. Jinak je otázkou konvence, zda se alkohol a ostatní legální narkotika počítají k drogám. (Gohlert, Kuhn, 2001, s. 18)

Mezi veřejností je znám spíše termín toxikomanie nebo narkomanie. Oba pojmy jsou staršího data a plně nevystihují podstatu věci: psychotropně působící látka vyvolává po určité době užívání vznik závislosti

Dlouhodobým zneužíváním některé drogy vzniká buď závislost somatická nebo závislost psychická nebo obě.

Psychickou závislostí rozumíme zvláštní ladění psychiky, které nutí jedince k periodickému nebo soustavnému požívání látky. Uživatel tak činí proto, aby si navodil příjemný psychický stav nebo aby zabránil vzniku nepříjemných pocitů a rozlad. Tento pojem je nutno chápat velmi široce. Mnoho toxikomanů pod pojmem „příjemný psychický stav“, nemyslí euforii, povznesenou náladu, pocit blaženosti a slasti, ale nezřídka stavy opačné.

Závislost somatická znamená adaptaci organismu na požívanou látku. Dojde k tomu, že užívaná látka se stane nutnou součástí metabolismu a její vynechání pak vede ke vzniku abstinenčním příznaků. (Janík, Dušek, 1990, s. 72)

2.5.2 Psychoaktivní látky a závislost na nich

Jako psychoaktivní látky označujeme látky, které po aplikaci mění psychický stav, obvykle subjektivně žádoucím způsobem. Motivace k užívání psychoaktivních látek je různá:

- potřeba vyřešit problémy, uniknout stresovým situacím a frustraci, uvolnit zábrany,
- potřeba dosáhnout uspokojení nebo slasti, která není jinak dosažitelná, resp. není běžně dostupná,
- potřeba uniknout stereotypu, nudě, získat inspiraci,
- potřeba sociální konformity, uchování sociálních vztahů, potřeba být akceptován skupinou nebo subkulturou, v níž užívání drogy patří k standardu chování.

Důsledkem užívání psychoaktivních látek může být:

- akutní intoxikace,
 - psychické nebo somatické poškození, např. deprese po těžkých stavech opilosti, v důsledku opakovaného užívání) kdy ještě není vytvořena závislost,
 - závislost na užívání psychoaktivní látky, která má různé negativní účinky.
- (Vágnerová, 2002, s. 28)

2.5.3 Příčiny vzniku drogové závislosti

Postupně, s růstem zneužívání nejrozličnějších látek, je nutno se zabývat otázkami příčin vzniku drogové závislosti. Je evidentní, že závislost na drogách má své kořeny nejen v droze samotné, nýbrž i v osobnosti člověka, který toxikomanii podlehne, i v dalších společenských činitelích, jako je například užší sociální prostředí, jeho kulturní úroveň a dostupnost drogy. Bezvýznamné nejsou ani vyvolávající faktory, mezi které počítáme zátěžové situace tělesného i duševního původu. Jak je patrné, na vzniku závislosti na droze se podílí celá řada faktorů, jejichž význam však není stejný. U některého jedince dominuje jedna, u dalšího druhá složka v různé intenzitě.

S jistým zjednodušením můžeme vyčlenit čtyři základní faktory, které podmiňují vznik drogové závislosti: 1. látka samotná, 2. osobnost, 3. sociální prostředí, 4. provokující a vyvolávající činitelé.

1. samotná látka

V podstatě můžeme tvrdit, že každá droga může vyvolat závislost. To by však znamenalo přílišné zjednodušení a zobecnění pojmu závislosti. Aby se droga mohla stát předmětem zneužívání, musí splňovat určité předpoklady - musí mít takové vlastnosti, které jsou schopny uspokojit požadavky toxikomana. Proto se zneužívají především psychotropní látky, které určitým způsobem ovlivňují lidskou psychiku, a to buď ve směru útlumu, nebo podráždění

2. osobnost

Osobnost představuje individuální spojení duševních i tělesných vlastností člověka, které se vytvářejí v průběhu individuálního vývoje, a projevuje se ve společenských vztazích. Vrozené a získané vlastnosti tvoří strukturu osobnosti, která je pro každého jednotlivce svérázná a má dynamický charakter.

Osobnost se vyvíjí na základě vrozených dispozic a v dalším průběhu ji dotvářejí získané vlastnosti. Proto se při vzniku závislosti nesmí zanedbávat význam dědičných faktorů. Návyk na alkohol se spíše rozvine u toho jedince, jehož jeden z rodičů byl alkoholikem.

O osobnosti nelze hovořit krátce po narození člověka. Ta se vytváří až v průběhu jeho vývoje výchovou a učením. Postupně se z člověka stává společenská bytost, která dovede svět nejen poznávat, nýbrž jej i aktivně přetvářet ve svůj prospěch. Vývoj osobnosti bez sociálních interakcí tedy není možný.

V průběhu vývoje má člověk určité potřeby, které musí uspokojovat. Zpočátku jsou to jen základní potřeby, jako je potrava nebo spánek. Postupně jsou však potřeby stále náročnější a složitější – potřeby individuální a citové, sociální, kulturní, pracovní a další. Osobnost začíná dozrávat obvykle v období puberty a dozrává v dospělosti. Důležitými obdobími přestavby osobnosti jsou mimo puberty i klimakterium (přechod u ženy), involuce (zpětný vývoj organismu) a sénium (stáří). Zejména puberta a klimakterium mají význam z hlediska možnosti vzniku závislosti. Někteří se snaží objasnit vznik závislosti pomocí teorie učení v době dospívání. I v době involuce se můžeme setkat se vznikem závislosti, nebývá však tak častá a mívá neškodný charakter.

U starších lidí se občas setkáváme se závislostí na sedativa, analgetika nebo hypnotika.

Význam uspokojování potřeb můžeme interpretovat různě a individuálně, do jejich širokého rámce se může vejít i závislost na drogách. Každý člověk má vypracovaný svůj vlastní systém hodnot, což se projevuje v jeho zájmech. Zájmy bývají sice relativně trvalé, mají však sklon se vyvíjet a do jisté míry i měnit. Zájmy člověka úzce souvisí s jeho potřebami, citovými vztahy a schopnostmi a stávají se motivačním činitelem v činnosti člověka.

V průběhu vývoje každého člověka vznikají různé situace, s kterými se osobnost musí vyrovnávat. Schopnost vyrovnávat se, přizpůsobovat se, a na základě toho se dál činnorodě rozvíjet, se označuje jako kompenzace osobnosti. Člověk se obvykle dovede s takovými situacemi vyrovnávat. Jsou však jedinci, kteří selžou, a stává se, že místo řešení sahají po droze nebo alkoholu. (Janík, Dušek, 1990, s. 124)

3. sociální prostředí

Prostředí utváří osobnost člověka, může však zapříčinit i její poruchy. Tato vzájemná vazba je pevná a obě její složky se vzájemně podmiňují: jaká je společnost, taková jsou i lidé, kteří ji tvoří a jací jsou lidé, taková je i společnost.

Člověk se narodí do určitého prostředí a vyrůstá v něm. Běžně je to rodinné prostředí, v některých případech to však bývají i různá sociální zařízení. Dalším důležitým činitelem je škola. Nejednou se setkáme s případy vzniku lékové závislosti i mezi školou povinnými dětmi. Nemusí to znamenat, že příčinou je nesprávná výchova ve škole, škola na tom mívá jistý podíl. Výchovou se dá mnoho napravit, ale i mnoho zkazit. Škola by měla děti zaujmout natolik, aby se stala jednou z hlavních náplní života. Měla by jim pomáhat i v účelném využití volného času. Stejný význam jako škola má zaměstnání. (Janík, Dušek, 1990, s. 128)

2.5.4 Rizikový činitelé

2.5.4.1 Činitelé zvyšující riziko problémů s návykovými látkami:

- Problémy s návykovými látkami u předků.
- Duševní nemoc u předků.
- Komplikovaný porod, poškození mozku při porodu. Těžký úraz hlavy i v pozdějších letech.

- Návykové látky vyvolávají spíše příjemné pocity, slabá nebo žádná „kocovina“.
- Chronická traumatizace (dítě dlouhodoběji týráno, pohlavně zneužíváno nebo šikanováno).
- Sklon k násilí, špatné sebeovládání, impulsivnost.
- Poruchy pozornosti s nadměrnou aktivitou.
- Nižší inteligence.
- Setkání s návykovou látkou v mladém věku.
- Chronické onemocnění (zejména pokud je bolestivé).
- Neumí zvládat stresové situace.
- Nemá sociální dovednosti (neumí např. navázat kontakt, spolupracovat a vyjednávat). Neumí odmítat nevhodné nabídky ze strany okolí (neumí čelit sociálnímu tlaku).
- Má nízké sebevědomí.
- Nedošlo k osvojení dobrých hodnot.
- Neumí si vyvolat příjemné stavy zdravými způsoby.
- Malá odolnost vůči neúspěchu a zklamání (nízká frustrační tolerance).
- Neovládá dobré způsoby, jak mírnit nepříjemné duševní stavy, jako jsou úzkost, smutek nebo hněv.
- Sklon k sebelítosti, depresím a malá pružnost v myšlení. (Nešpor,2001, s. 45)

2.5.4.2 Činitelé snižující riziko problémů s návykovými látkami:

- Nepřítomnost návykových látek u předků.
- Nepřítomnost duševních nemocí u předků.
- Porod bez větších komplikací a nepřítomnost těžkého úrazu hlavy.
- Návykové látky vyvolávají spíše nepříjemné pocity, silná a dlouho trvající „kocovina“.
- Nepřítomnost chronické traumatizace.
- Dobré sebeovládání a tendence řešit problémy nenásilně.
- Normálně živé nebo klidné dítě s přiměřenou schopností se soustředit.
- Dobrá inteligence.
- S návykovou látkou se nesetkal nebo se s ní setkal v pozdějším věku.
- Dobré tělesné zdraví.

- Umí zvládat stresové situace zdravými a dobrými způsoby.
- Má dostatek sociálních dovedností a umí čelit sociálnímu tlaku. Umí plánovat a řešit problémy.
- Má zdravé sebevědomí.
- Vnitřní přijetí hodnot, které usnadňují vyhýbání se návykovým látkám.
- Umí si vyvolat příjemné stavy zdravými způsoby.
- Odolnost vůči neúspěchu, vytrvalost a pilnost.
- Ovládá dobré způsoby, jak zmírnit nepříjemné duševní stavy (např. se umí svěřit, umí vhodnou relaxační techniku).
- Veselost a schopnost se dobře přizpůsobit nové situaci. (Nešpor, 2001, s. 45)

2.6 Specifika působení návykových látek u dětí a dospívajících

- Závislost na návykových látkách se vytváří podstatně rychleji (to, k čemu potřebuje dospělý často roky nebo desítky let, stihne dospívající i řádově během měsíců).
- Existuje zde vyšší riziko těžkých otrav s ohledem na nižší toleranci, menší zkušenost a sklon k riskování, který je v dospívání častý.
- Z podobných důvodů je zde i vyšší riziko nebezpečného jednání pod vlivem návykové látky.
- U dětí a dospívajících závislých na návykových látkách nebo je masivně zneužívajících bývá patrné zřetelné zaostávání v psychosociálním vývoji (oblast vzdělávání, citového vyžívání, sebekontroly, sociálních dovedností atd.).
- I „pouhé“ experimentování s návykovými látkami je u dětí a dospívajících spojeno s většími problémy v různých oblastech života (rodina, škola, trestná činnost atd.).
- Je zde také častější tendence zneužívat širší spektrum návykových látek a přecházet od jedné ke druhé nebo více látek současně. To opět zvyšuje riziko otrav a dalších komplikací.
- Recidivy závislostí jsou u dětí a dospívajících časté, dlouhodobá prognóza však může být podstatně příznivější, než jak by naznačoval často bouřlivý průběh. Důvodem je přirozený proces zrání, který je tichým spojencem léčebných snah. (Nešpor, 2003, s. 54)

2.7 Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog?

Alkohol, pervitin a jiné návykové látky zvyšují riziko agresivního jednání. Proto, pokud je to možné, se lidem pod vlivem těchto látek vyhněte. Jestliže to možné není, pokuste se jednat podle následujících doporučení.

- Slovní obsah a logické argumenty nemají u intoxikovaných valný význam, proto na ně nespolehejte.
- Jestliže můžete odejít, udělejte to.
- Jestliže nemůžete odejít, dejte pozor na neverbální komunikaci. Intoxikovaní totiž často reagují právě na ni. Vyhněte se pokud možno prudkým pohybům, udržujte bezpečnou delší vzdálenost od intoxikovaného. Mluvte klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze. (Nešpor, 1995, s. 80)

2.8 Drogové spektrum

1 Opiáty – psychická závislost na opiátech nastává rychle, často už při prvním pokusu. Účinek užívání opiátů se u různých lidí často liší. Závisí na typu užití látky (opium, morfinu, heroinu ...), jejím množství, koncentraci, způsobu jakým byla požitá, a individuálních charakteristikách uživatele včetně jeho fyzické kondice, věku, předcházejícím užíváním drog, psychice apod.

- A) Opium – je získáváno z máku odrůdy *Papaver somniferum album*. Je to původně bílá šťáva, která prýští z nařezaných makových hlavic.
- B) Heroin – vznikl spojením morfinu s kyselinou octovou v roce 1898. Je to hnědý prášek, nebo tablety či kapsle. (Nožina, 1997, s. 16)

2 Stimulační drogy (psychostimulancia) – jsou to látky, které zahánějí pocit hladu, únavy nebo potřebu spánku a navozují pocit svěžesti. Nejběžnější je kofein a nikotin. Dále mezi stimulancia řadíme alkaloid kokain a syntetické látky skupiny amfetaminu a fenmetrazinu. Jedná se o látky, které vzbuzují velmi silný pocit posílení a jejich abúzus vede k silnému návyku a někdy až k neovladatelnému chování.

A) Přírodní stimulační drogy

Koka – rostlina koka, pochází z Jižní Ameriky. Psychoaktivní účinek obsahují listy. Listy se zpracovávají na pastu. Ta je pak chemickou cestou přeměňována v ilegálních laboratořích na kokainhydrochlorid – kokain.

Crack – je slangový název pro hydrochlorid kokainu, který je při výrobě cracku přeměněn na tzv. volnou bázi. Příznačným a velice nebezpečným rysem cracku je jeho mimořádně vysoká návykovost. Ve velice krátké době, často po necelých dvou měsících, vyvolává silnou závislost.

Kata (khat) – listy katy se využívají v Arábii. Černé listy katy se žvýkají, ale v některých oblastech se kouří v sušené podobě. Efekt je srovnatelný s účinkem kanabisu.

B) Syntetické stimulační drogy

Amfetamin – byl syntetizován v roce 1887. V určitém smyslu jsou amfetaminy farmakologicky příbuzné kokainu. Stejně jako kokain mají schopnost zlepšovat náladu, rozptýlit únavu a pocit hladu. I když jsou známy různé způsoby zneužívání amfetaminů, ve většině případů jsou tyto omamné látky k vyvolávání euforie.

Pervitin – není českým vynálezem, jak by se mohlo zdát ze zpráv ve sdělovacích prostředcích. Používali ho mimo jiné již za druhé světové války japonští sebevražední piloti kamikadze a také němečtí parašutisté. Tato droga byla poprvé syntetizována v Japonsku v roce 1888. Na Západ se dostala až v roce 1929. Rovněž název pervitin je německého, nikoliv českého původu. Čeští toxikomani však dokázali tento přípravek znovu objevit a vyvinout jeho výrobu v podmínkách domácích laboratoří.

Efedrin – lze jej získat z různých kompozitních léků nebo z chvojníku, rostliny vyskytující se v jižních oblastech Slovenska a pěstované v botanických zahradách. Je to vstupní produkt pro výrobu pervitinu.

Rizikem je, že po určité době, individuálně různě dlouhé dochází prakticky u každého konzumenta pervitinu k zásadní, proměnám psychiky. Toxikomanské kruhy tento stav dobře znají a v jejich slangu má i svůj výraz – „stíha“. Jedná se o rozvoj duševní poruchy způsobené právě stimulační drogou.

Extáze (ecstasy – XTC,MDMA) – je syntetický produkt derivovaný z amfetaminu, který vyvolává zvýšenou citlivost a vnímavost. Rozšíření extáze je úzce spojeno s určitým druhem společenských příležitostí, při nichž ji zneužívá zejména mládež. Extáze se stala velmi populární drogou mezi mládeží, je celosvětově na postupu.

PCP (chemicky phenylcyclohexylpiperidin) – se jak u nás, tak ani v Evropě v porovnání s ostatními drogami příliš nevyskytuje. Jedná se původně o lék. Je to razantní droga s efektem napůl stimulačním a napůl halucinogenním, často nevypočitatelnými důsledky intoxikace. Ty jsou také jejím největším rizikem.

STP – není u nás příliš známo. Chemicky jde o další z derivátů amfetaminu. (Nožina, 1997, s. 23)

3 Kanabis a jeho deriváty

Základní surovinou, ze které jsou získávány látky kanabisového typu, je konopě setá (*Cannabis sativa*). Pravděpodobně pochází ze Střední Asie. Doklady o pěstování konopí jsou staré více než 5 000 let.

Marihuana – vzniká smíšením usušených a rozmělněných listů a vrchní rostlinné okvětní části konopí. Uživatelé jí říkají tráva, což je dosti přesné vystižení jejího vzhledu. Marihuana se kouří buď samostatně nebo smíšená s tabákem v ručně stočených cigaretách , případně dýmkách.

Hašiš – se získává z pryskyřičného sekretu, který prosakuje z květů a listů v horních částech rostliny. Hašiš bývá kouřen společně s tabákem ve speciálních dýmkách, polykán smíšený s jídlem a nebo v nápojích. Bývá rovněž extrahován s alkoholem a vyrábí se z něj hašišová kořalka.

Občasné užívání zpravidla neznamená pro lidské tělo větší nebezpečí fyzického charakteru. Pravidelné a časté užívání může vést k nemocem dýchacího traktu.

Marihuana a hašiš jsou často pro dosažení silnějšího efektu zneužívány společně s alkoholem a jinými psychoaktivními látkami. Od kombinovaného zneužívání pak v současném společenském kontextu bývá jen krok k „tvrdším“ druhům drog. Ovšem na druhé straně značně rozšíření tvrzení, že marihuana je jakousi univerzální „vstupní branou“ do světa „tvrdých“ drog, zjednodušuje existující situaci a je diskutabilní. (Nožina, 1997, s. 33)

4 Halucinogeny

Halucinogenní drogy, syntetické i přírodní, jsou látky, které mají silné psychotropní účinky. Deformují vnímání objektivní reality. Nejvíce byly ve světě rozšířeny v 70. a 80. letech minulého století.

Halucinogeny můžeme rozdělit na látky přírodního původu – meskalin, psilocybin a syntetické látky, jako LSD.

Meskalin – je složkou různých druhů kaktusů. Meskalin navozuje iluze a halucinace.

Psilocybin – je psychoaktivní složkou některých hub

V našich podmínkách se těší velké oblibě využití lysohlávek, muchomůrek a durmanu.

Lysergamid (LSD) – je halucinogenní droga s poměrně krátkou, ale v naší kultuře již bohatou historií. (Nožina, 1997, s. 37)

5 Těkavé látky (inhalanty)

Jsou to chemické látky, vyráběné jak pro obchodní, tak i lékařské využití. Ve většině případů se jedná o hydrokarbon.

Mezi látky, které se zneužívají, patří éter, chloroform, technický benzín apod. Účinek po vdechnutí je okamžitý. Někdy může přetrvávat i několik hodin. Jeho intenzita závisí na absorbovaném množství a typu látky a také na subjektivních předpokladech uživatele: věku, fyzické konstituci, frekvenci užívání inhalantů apod.

Je tu vysoké riziko předávkování. Na rozdíl od všech ostatních drog totiž při „čichání“ nelze odměřit přesnou dávku. Během inhalace dochází k postupnému „zakalování“ vědomí, a jestliže je toxikoman neschopen dalšímu přísunu drogy zabránit, pak se spánek mění v bezvědomí, nastává koma a dochází k zástavě dechu a krevního oběhu. Právě takto dochází nejčastěji k úmrtí. O tom svědčí i skutečnost, že velká část úmrtí spojená v českých zemích prokazatelně s předávkováním drogou je zapříčiněna toluenem. (Nožina, 1997, s. 41)

6 Syntetická narkotika využívaná v léčbě (od drog k léku)

Přetrvávající úsilí v hledání takové látky, která si uchová analgetické vlastnosti morfinu, avšak bez vedlejších nebezpečných účinků – tolerance a závislosti – vedlo ke vzniku syntetických narkotik. Jsou vyrobeny zcela laboratorně. Nejrozšířenější je petidin a metadon. (Nožina, 1997, s. 43)

7 Zneužívání léků (od léků k droze)

Užívání léků mimo rámec léčby je společensky závažný a někdy i podceňovaný jev. Nadužívání léků vyvolává klima náchylné k drogám. Například jestliže rodiče hojně užívají nejrozumnější „uklidňující“ nebo naopak „povzbuzující“ tablety, děti vyšlé z tohoto prostředí snáze překonávají bariéru, která je odděluje od zneužívání drog.

Obecně existují dva hlavní trendy zneužívání farmaceutických výrobků.

V prvním případě je lék zpravidla původně předepsán lékařem, ale pacient si na něm následně vytváří závislost, většinou psychického původu. Charakteristickými fázemi přechodu od léčby k zneužívání jsou:

- strach z případného nedostatku léků,
- poptávka po neoprávněném množství látky,
- návštěvy různých lékařů ve snaze shromáždit požadované množství.

V druhém případě není zneužívání farmak spojeno s lékařskou praxí. Mnoho mladých lidí, kteří mají sklon i k abúzu ostatních drog, přitahují léky s psychoaktivními účinky. K získání potřebného typu a množství těchto látek používají nejrozumnější nezákonné postupy – krádeže v lékárnách, falšování lékařských předpisů apod. Často se obracejí na ilegální trh.

Oba tyto trendy se u nás široce rozvinuly zejména ve specifických podmínkách drogové scény socialistického Československa. (Nožina, 1997, s. 45)

3 Praktické zpracování

3.1 Cíl praktické části

Cílem bakalářské práce bylo zmapování situace na dané střední škole v oblasti zkušeností adolescentů s legálními a nelegálními látkami a jejich informovanosti o nich. Pomocí dotazníku zjistit jaká informovanost dětí o této problematice je, jak dalece ji akceptují. Jak dokáží pomoci kamarádům, kteří s alkoholem, tabákem či drogou mají určitou zkušenost. Jestli je jim osud druhých lhostejný nebo se dokáží k danému problému postavit.

Smyslem celé bakalářské práce bylo pravdivé zjištění skutečné situace zneužívání v oblasti legálních a nelegálních látek. Výběrový vzorek byl zhodnocován z hlediska, zda jde o děvčata a chlapce, ohledně studijního oboru a nakonec z hlediska bydliště jednotlivých respondentů.

Získané výsledky by mohly být využity jako podklad pro preventivní a nápravná opatření využívaná ve škole.

3.2 Popis výběrového dostupného vzorku

Respondenti byli vybráni na Střední škole hospodářské, která vznikla sloučením několika škol dohromady. Všechny školy působily ve stejném městě. Ke sloučení došlo k 1. 1. 2002. Součástí školy je Střední odborná škola, Střední odborné učiliště, Odborné učiliště, Učiliště a Praktická škola.

3.2.1 Vzorek oslovených tříd

Maturitní nástavbové studium – 1. ročník – absolventi tříletých učebních oborů, šlo o Děvčata (11) a chlapce (12). Dále bude používána zkratka NS.

Tříletý učební obor – 1.ročník - studenti učebního oboru „Kuchař – číšník“ a „Provoz služeb“. Šlo o děvčata (36) a chlapce (16). Jde o děti, které absolvovaly Základní školu. Dále bude používána zkratka SOU.

Tříletý učební obor – 1. ročník – studenti učebního oboru „Kuchařské práce“. Šlo o děvčata (6) a chlapce (15). Jde o děti, které absolvovaly Základní speciální školy. Dále bude používána zkratka OU.

Dvouletý učební obor – 1. ročník – studenti učebního oboru „Potravinařská výroba“. Šlo o děvčata (8) a chlapce (6). Tyto děti absolvovaly Základní školu v nižším stupni, vycházejí většinou z osmé nebo sedmé třídy. Výjimečně i děti ze šestých tříd. Dále bude používána zkratka U.

Dostupný vzorek je o celkovém počtu 111 respondentů. Zahrnuje 49 chlapců a 62 děvčat. Věkové rozvrstvení bylo od 15 do 20 let. Nejstarší respondenti studují nástavbové studium, ale i mezi studenty učebních oborů byli také starší děti. V prvních ročnících se objevují i starší studenti, protože absolvují již několikátý učební obor. Většinou jde o děti, které byly neúspěšné na jiných středních školách nebo středních odborných učilištích. Neúspěch měl mnoho příčin. Jde o nezvládnutí učiva až po záškoláctví, nekázeň a podobné přestupky.

Tento dostupný vzorek studentů tvoří zhruba 18,11% z celkového počtu studujících na těchto součástech školy. Výsledek nelze zobecňovat, protože nebyly zahrnuti respondenti všech dostupných tříd na této škole a zároveň zde nebyl zastoupen stejný počet chlapců a děvčat.

Škola celkem	613
Dívky	361
Chlapci	252

3.3 Použité metody

Dotazník – standardizovaný, jako základní metoda ke zjišťování informací.

Byl použit jako základní metoda, která slouží k hromadnému zjištění potřebných údajů. Jeho cílem bylo získat podklady pro ověřování nastavených předpokladů.

Studenti byli osloveni ze čtyř součástí školy. Dotazník byl zhodnocován ze tří hledisek a to zda jde o dívky a chlapce, podle studovaného oboru a podle toho zda studenti žijí na vesnici, malém městě, nebo velkém městě.

Respondenti odpovídali na 22 otázek. Prvních 5 otázek sloužilo ke zjištění základních dat (jako např. pohlaví, věk atd.). Šlo o uzavřené otázky.

Mezi respondenty bylo rozdáno 150 dotazníků, přičemž se jich vrátilo 111 vyplněných. Zbylé nebyly vyplněny z důvodu nepřítomnosti studentů ve škole, několik jich odmítlo dotazník vyplnit.

Schéma dotazníku:

Otázka č. 1 až 5 měla za úkol zjistit základní data – pohlaví, věk, studijní obor, systém docházky do školy a bydliště.

Otázka č. 6 měla za úkol zjistit kdo informoval poprvé adolescenty o účincích drog.

Otázka č. 7 měla za úkol zjistit, zda informace jsou dostačující.

Otázka č. 8 měla za úkol zjistit, zda studenti stojí o další informace.

Otázka č. 9 měla zjistit, zda mluví studenti ve škole o drogách.

Otázka č. 10 měla zjistit, zda o této problematice studenti mluví s učiteli.

Otázka č. 11 měla zjistit, zda znají někoho ze svých vrstevníků, kteří drogu zneužívají.

Otázka č. 12 měla zjistit, zda znají nějaké místo ve škole, kde je možné nelegální drogu sehnat.

Otázka č. 13 měla zjistit, zda znají nějaké místo mimo školu, kde je možné nelegální drogu sehnat.

Otázka č. 14 měla zjistit, zda studenti absolvovali v poslední době nějakou besedu o účincích legálních a nelegálních látek.

Otázka č. 15 navazuje na otázku 14, měla zjistit, jaké tyto besedy měly úroveň.

Otázka č. 16 měla zjistit, zda je ve škole vhodná atmosféra aby se o nelegálních drogách mohlo mluvit.

Otázka č. 17 měla zjistit, které zdroje informací jsou pro adolescenty důležité.

Otázka č. 18 měla zjistit, které legální či nelegální látky adolescenti vyzkoušeli.

Otázka č. 19 měla zjistit, zda studenti uvažují nebo připouští možnost zkusit nějakou z látek vyjmenovaných v otázce.

Otázka č. 20 měla zjistit, zda jsou schopni, se někomu svěřit s problémem souvisejícím s drogami.

Otázka č. 21 měla za úkol zjistit reakce adolescentů na daný problém.

Otázka č. 22 měla za úkol zjistit, komu studenti ze svého okolí důvěřují.

3.4 Předpoklady práce

Stanovení předpokladů vychází z teoretického zpracování dané problematiky. Teoretické zpracování a určité zkušenosti se při výzkumu potvrdí nebo vyvrátí.

Předpoklady práce byly rozděleny do tří základních předpokladů a dalších dílčích předpokladů, které pomohly při zpracování získaných informací.

3.4.1 Základní předpoklady

1. Lze předpokládat, že více jak 60% adolescentů je dobře informováno o účincích legálních a nelegálních drog. Špatnou informovanost lze předpokládat v 5% (tento předpoklad je posuzován z pohledu otázky č. 7, 14).

2. Lze předpokládat, že studenti se v 60% o další informace o účincích drog nezajímají, protože mají pocit, že informací mají dostatek (tento předpoklad je posuzován z pohledu otázky č. 8).

3. Lze předpokládat, že studenti mezi sebou ve škole o drogách mluví v 50%, ale s učiteli o nich mluví podstatně méně, lze předpokládat ve 25% (tento předpoklad je posuzován z pohledu otázky č. 9,10,16).

3.4.2 Dílčí předpoklady

1. Lze předpokládat, že adolescenti ve 20% případů znají uživatele nelegálních drog. Zároveň ze 70% tento postřeh neřeší, je jim to lhostejné (tento předpoklad je posuzován z pohledu otázek č. 11,21).

2. Lze předpokládat, že studenti ve více jak 90% mají zkušenost s legální látkou (tabák, alkohol) a zároveň v 30% s drogou nelegální (tento předpoklad je posuzován z pohledu otázky č. 18).

3. Lze předpokládat, že 80% studentů určitě uvažuje o vyzkoušení legálních látek (tabák, alkohol), nelegální látky by vyzkoušely v 20% (tento předpoklad je posuzována z pohledu otázky č. 19).

4. Lze předpokládat, že pokud by měl někdo ze studentů problém spojený s legální a nelegální drogou, má v 85% možnost se obrátit na někoho dospělého (tento předpoklad je posuzován z pohledu otázky č. 20,22).

5. Lze předpokládat, že zdrojem informací o legálních a nelegálních drogách je v 50% rodina a škola, ve 45% sdělovací prostředky a v 40 % kamarádi a vrstevníci (tento předpoklad je posuzován z pohledu otázky č. 15,17).

6. Lze předpokládat, že 35% studentů zná místa, nebo zná osoby, které jsou schopné sehnat nelegální drogy (tento předpoklad posuzujeme z pohledu otázky č. 12,13).

3.5 Zpracování a vyhodnocení dotazníku

Jednotlivé otázky a jejich odpovědi jsou zpracovány v % do tabulek a grafů. V textu je interpretace výsledků jednotlivých otázek z dotazníku.

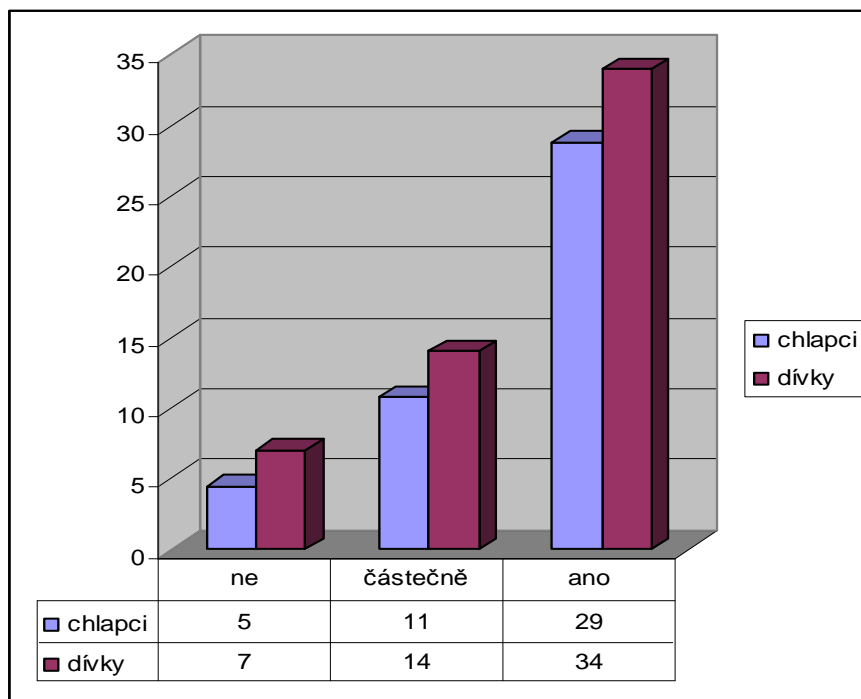
3.5.1 Zpracování a vyhodnocení základních předpokladů

Základní předpoklad č. 1 posuzovaný z pohledu otázky č. 7, 14.

Lze předpokládat, že více jak 60% adolescentů je dobře informováno o účincích legálních a nelegálních drog. Špatnou informovanost lze předpokládat v 5%.

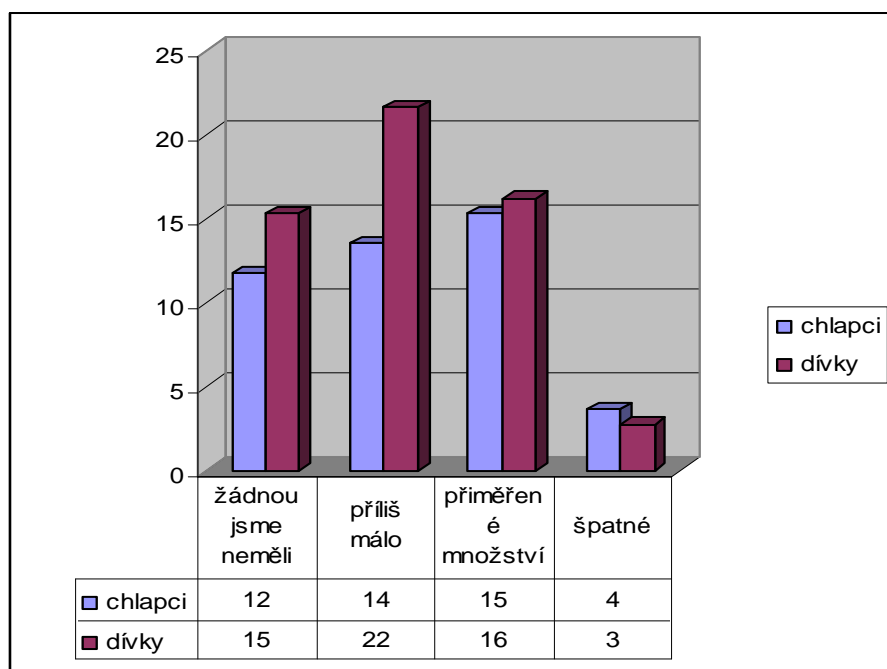
Přehled podle pohlaví

Otázka č. 7 Myslíte si, že jste byly dostatečně informováni o účincích alkoholu, tabáku a drogách?



Interpretace výsledků: Obě pohlaví se v 63% shodla na tom, že jsou všichni informováni dobře. 25% chlapců i dívek je částečně přesvědčeno o tom, že nějaké informace by nebyly špatné. Mizivé procento je s informovaností nespokojeno.

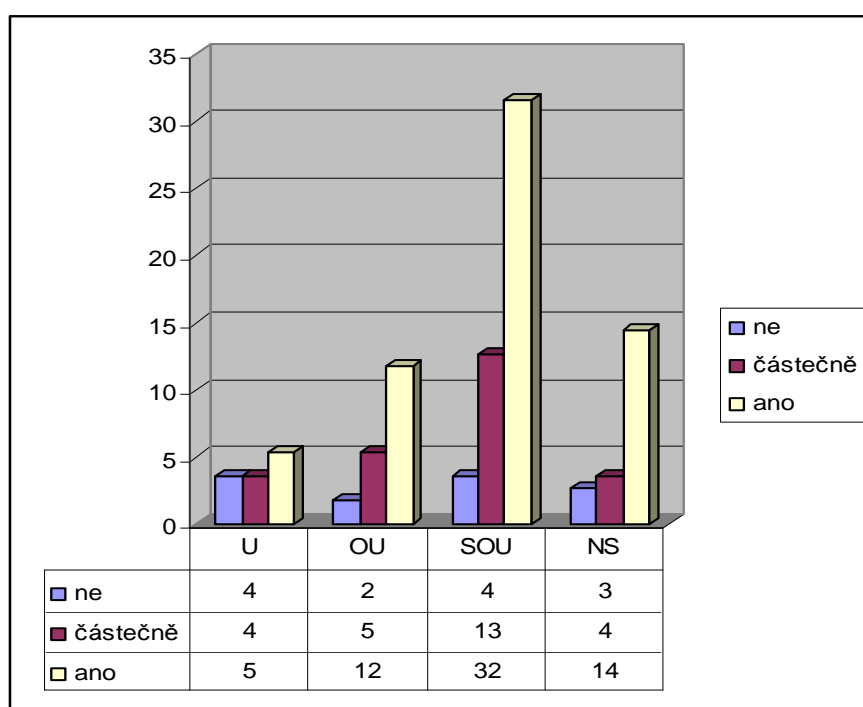
Otázka č. 14 Myslíš si, že jste v tomto roce měli mnoho/málo hodin/aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog,



Interpretace výsledků: Výsledky těchto odpovědí si odporují. Výsledek by měl vypadat trochu jinak. Chlapci i dívky jsou studenty prvních ročníků, kde se věnuje určitý prostor prevenci drogové problematiky v hodinách občanské nauky. Tudíž, každý z nich měl šanci absolvovat nějakou takovou hodinu. Problémem ovšem je, že spousta studentů má vysokou absenci, proto je odpověď „žádnou jsme neměly“ asi tak vysoká.

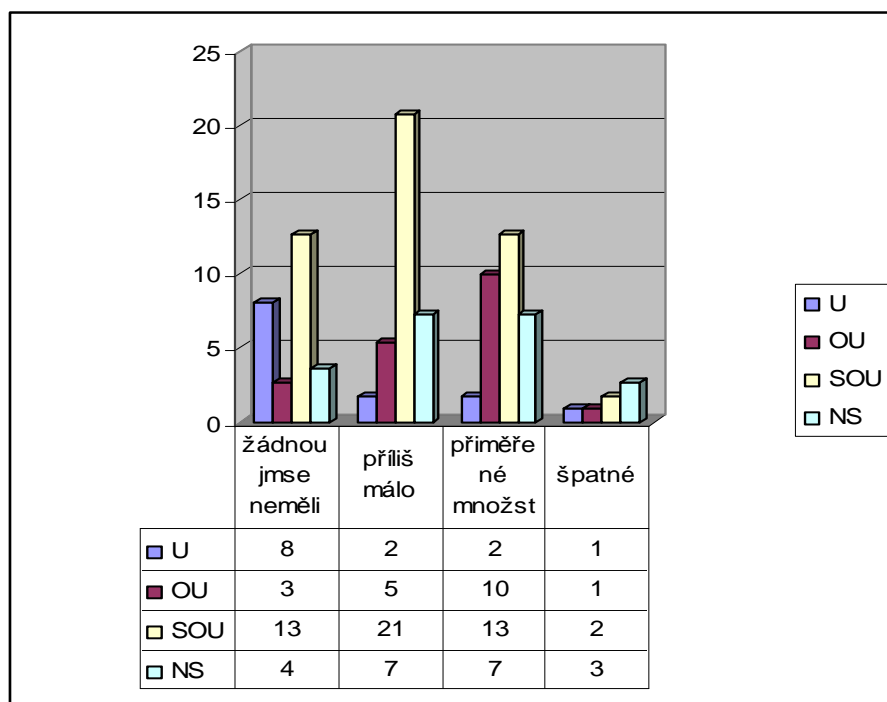
Přehled podle studovaného oboru

Otázka č. 7 Myslíte si, že jste byly dostatečně informováni o účincích alkoholu, tabáku a drogách?



Interpretace výsledků: Z grafu je zřetelně vidět, že většina studentů souhlasí s tím, že informací je dostatečné množství. U oboru dvouletého je situace vyrovnanější, tyto děti nemají vždy vyrovnané názory. Děti jsou velmi lehce ovlivnitelné, přizpůsobují se hodně názorům ostatních. U normálních učebních oborů a nástavbového studia jsou studenti na vyšší rozumové úrovni a ti si za svými názory ve většině případů stojí.

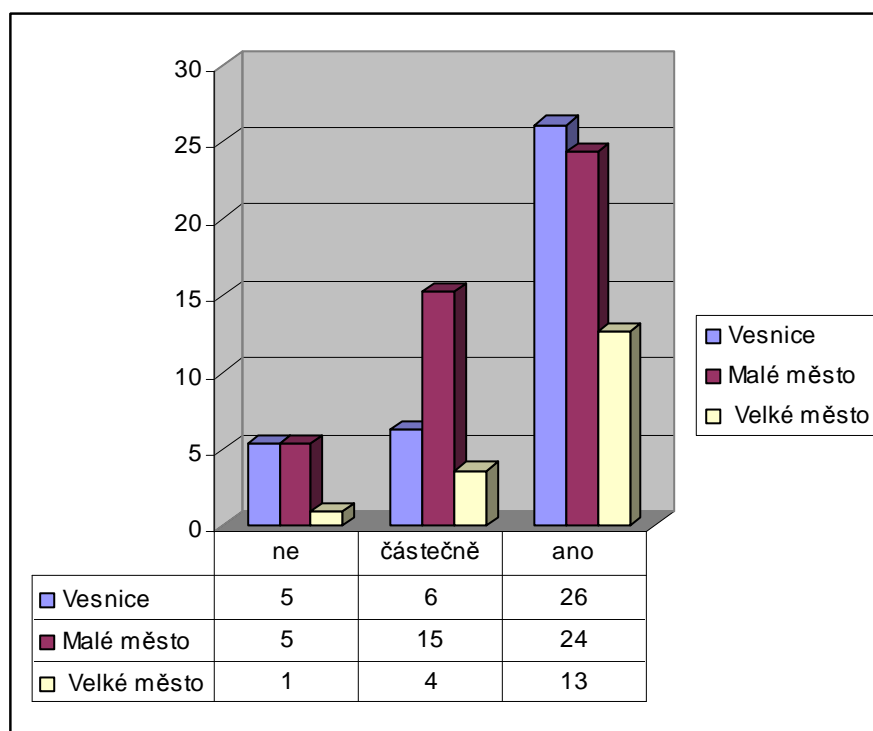
Otázka č. 14 Myslíš si, že jste v tomto roce měli mnoho/málo hodin/aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog,



Interpretace výsledků: Z výsledku vyplývá, že 7% studentů bylo nespokojeno s absolvovanými hodinami zaměřenými na téma alkoholu, tabáku a drog. Procentuelně se názory studentů jednotlivých studijních oborů téměř neliší v otázce „žádnou jsme neměli“, „bylo jich málo“ a „přiměřené množství“ jsou téměř shodné. Pouze u učebního oboru U odpověď „žádnou jsme neměli“ je více procent. Tyto děti chybí hodně ve škole.

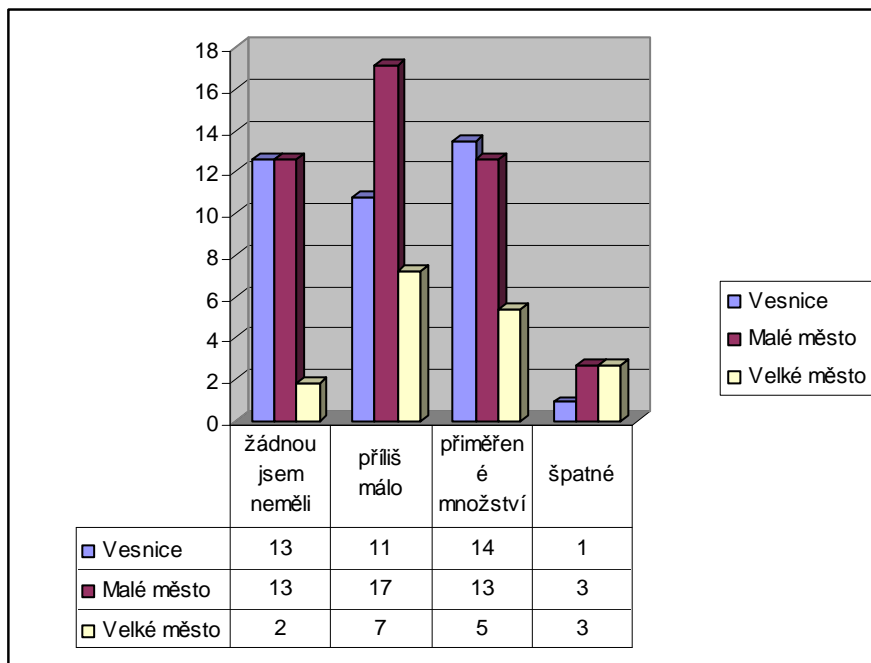
Přehled podle bydliště

Otázka č. 7 Myslíte si, že jste byly dostatečně informováni o účincích alkoholu, tabáku a drogách?



Interpretace výsledků: Z vyhodnocení vyplývá, že informovanost respondentů je velmi dobrá. Nezáleží téměř na tom, kde žijí. V dnešní době je informovanost adolescentů velmi dobrá, díky rozvoji sdělovacích prostředků a jejich rozšíření. Děti z malých měst a vesnic mají stejné možnosti, jako děti z velkých měst.

Otázka č. 14 Myslíš si, že jste v tomto roce měli mnoho/málo hodin/aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog,



Interpretace výsledků: Z tabulky a grafu vyplývá, že bydliště na názor respondentů nemá vliv. Odpovědi v třech prvních odpovědích se shodují. Pouze nespokojených z těchto hodinami je podstatně méně, ale i tak jsou odpovědi vyrovnané.

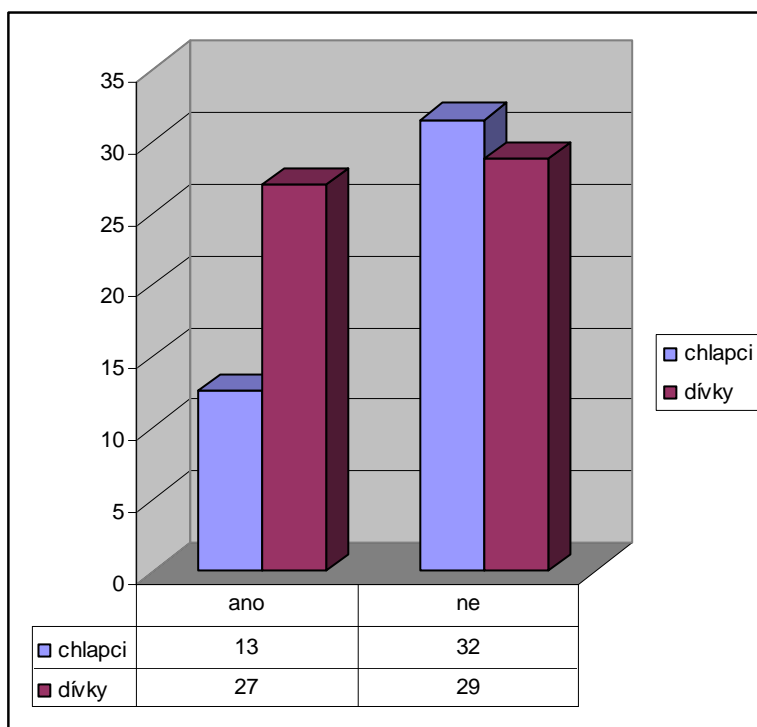
Předpoklad č. 1 nebyl zcela potvrzen – u daného dostupného vzorku respondentů převládá v 63% názor, že informovanost o účincích alkoholu, tabáku a drog je dostatečná a dobrá. To potvrdilo základní předpoklad č. 1, ale zároveň zcela nepotvrdil, že hodin/aktivit, které se zabývají touto problematikou je dostatečné množství. Z grafických znázornění a tabulek je zřejmé, že 11% studentů považuje, že těchto hodin je málo. V 7% je studenti považují za nedostatečné a špatné.

Základní předpoklad č. 2 posuzovaný podle otázky č. 8

Lze předpokládat, že studenti se v 60% o další informace o účincích drog nezajímají, protože mají pocit, že informací mají dostatek.

Přehled podle pohlaví

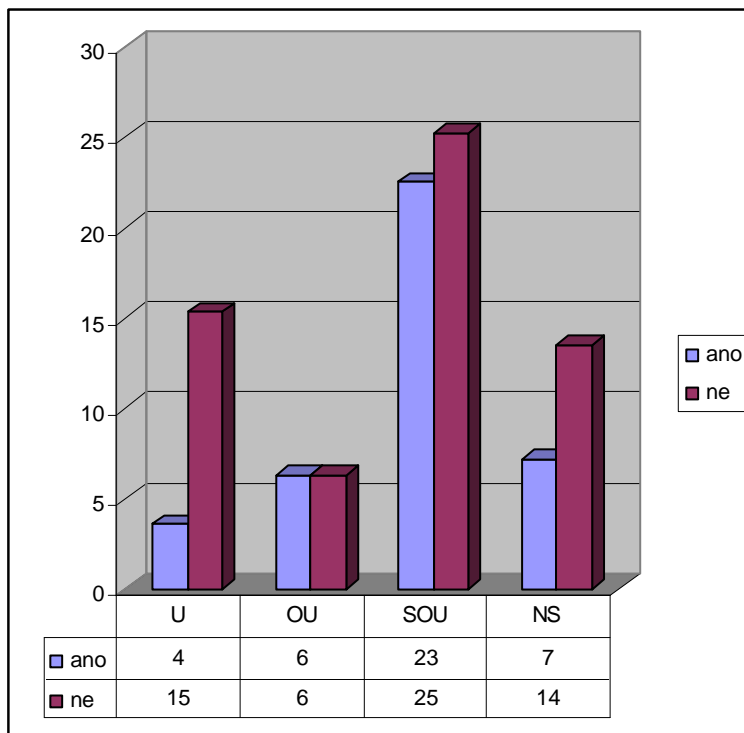
Otázka č. 8 Zajímají tě další informace o drogách?



Interpretace výsledků: Z grafu vyplývá, že chlapcům informace stačí. Většinou proto, že už z principu v tomto věku nemají o informace jakéhokoliv druhu zájem. Děvčata jsou na tom trochu jinak. Jsou zvědavější a pozornější vůči druhým.

Přehled podle studovaného boru

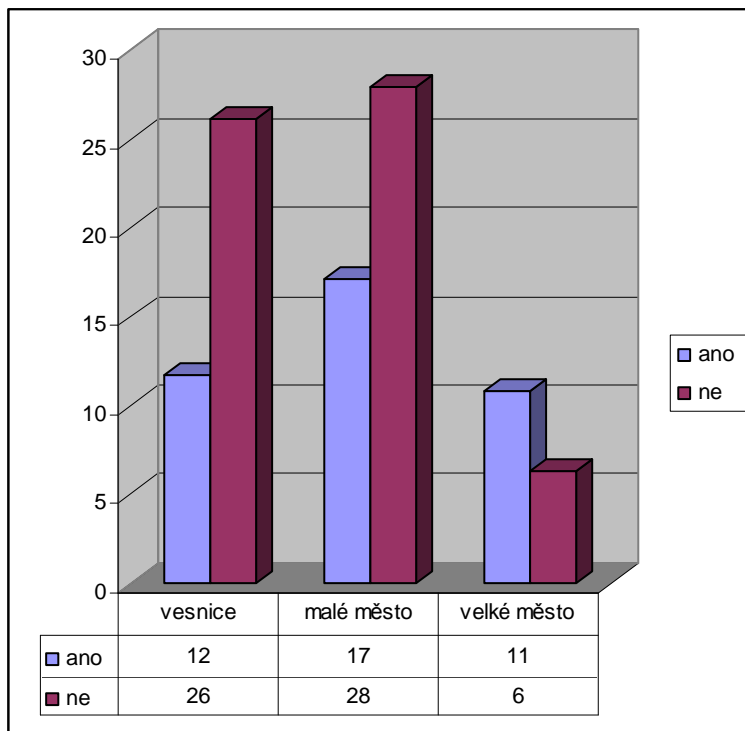
Otázka č. 8 Zajímají tě další informace o drogách?



Interpretace výsledků: Z výsledků vyplývá, že respondenti učebního oboru dvouletého nemají téměř žádný zájem o nějaké informace. Vyplývá to především z toho, že tyto děti téměř nic nezajímá. Nejeví zájem téměř o nic. U studia nástavbového nezájem vyplývá z jiných důvodů a to, že už jsou starší a tím pádem informací se jim dostalo již v průběhu předešlých let dostatečné množství a jsou zkušenější a starší. U studentů tříletých učebních oborů došlo téměř ke shodě. Záleží na individualitě každého studenta, zda má zájem o další informace či ne.

Přehled podle bydliště respondentů

Otázka č. 8 Zajímají tě další informace o drogách?



Interpretace výsledků: Většina respondentů nemá zájem o další informace. Adolescenti, kteří žijí na malém městě nebo vesnici, jsou více v kontaktu z vrstevníky i dospělými. Vztahy mezi nimi jsou bližší než vztahy lidí z větších měst. V nich je život více uspěchaný a mnohdy chaotický. Respondenti žijící ve velkých městech mají větší zájem o informovanost, protože jsou více anonymní.

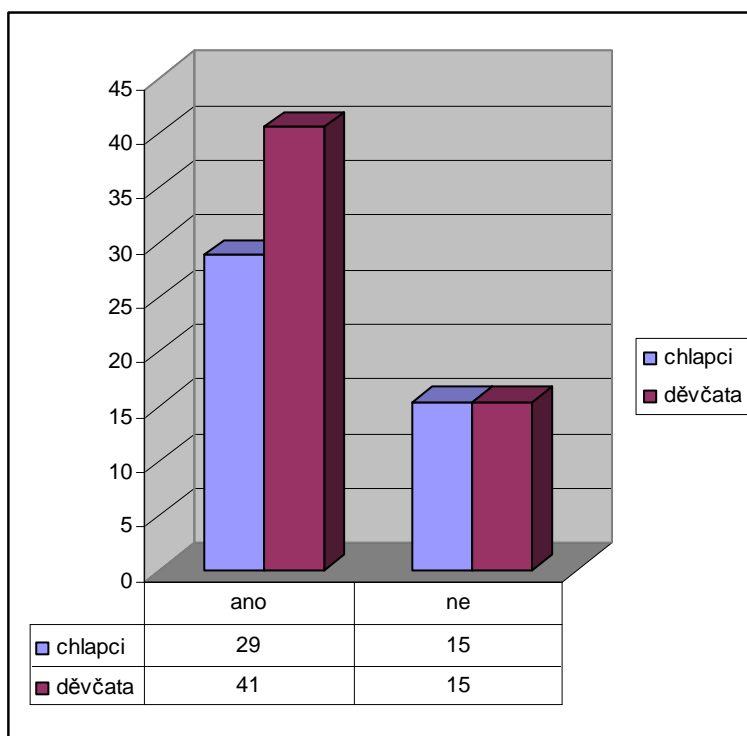
Předpoklad č. 2 byl potvrzen – u dostupného vzorku respondentů průzkum potvrdil, že 60% adolescentů už nemá zájem o další informace, nelze však výsledek generalizovat na všechny respondenty. Chlapci o další informace ve 13% mají zájem, ale u děvčat je to v 27%. Děvčata jsou zvědavější.

Základní předpoklad č. 3 posuzovaný podle otázky č. 9,10,16.

Lze předpokládat, že studenti mezi sebou ve škole o drogách mluví v 50%, ale s učiteli o nich mluví podstatně méně, lze předpokládat ve 25%

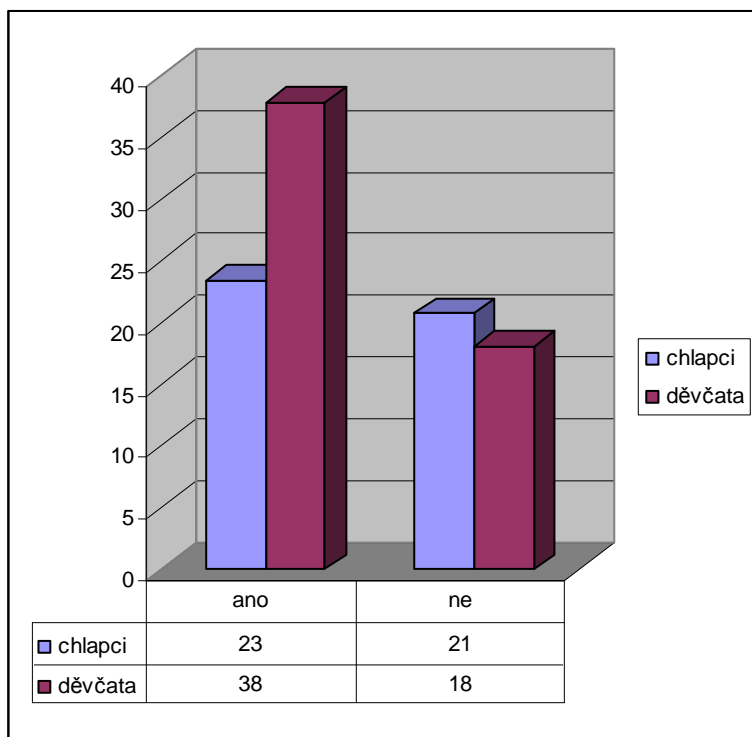
Přehled podle pohlaví

Otázka č. 9 Mluví studenti ve škole o drogách?



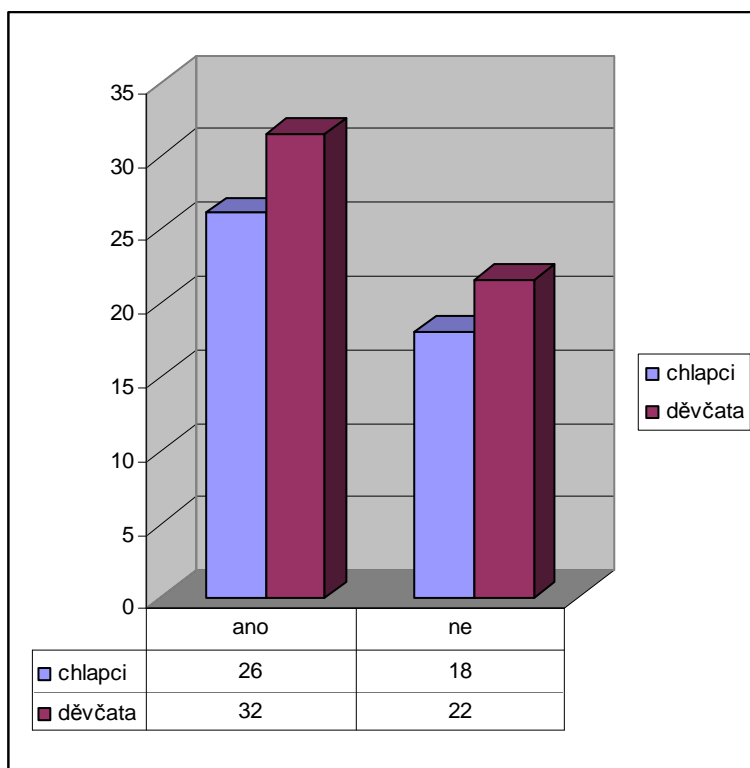
Interpretace výsledků: U chlapců i děvčat došlo ke shodě v případě, že nemluví se spolužáky o drogách. Většina studentů mezi sebou o drogách ve škole mluví, grafické znázornění a tabulka ukazuje, že jde o 70% .

Otázka č. 10 Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?



Interpretace výsledků: Z předešlé otázky jasně vyplynulo, že respondenti spolu o drogách hovoří. Z tohoto grafu vyplývá, že i s učiteli respondenti hovoří o problematice legálních i nelegálních látek. Jde o 61% odpovědí. Z vyhodnocení vyplývá, že větší důvěru v učitele mají děvčata než chlapci. Chlapci nemají pocit, že se musí se svými problémy svěřovat někomu cizímu. Děvčata jsou upřímnější, více důvěřují učitelům ve škole.

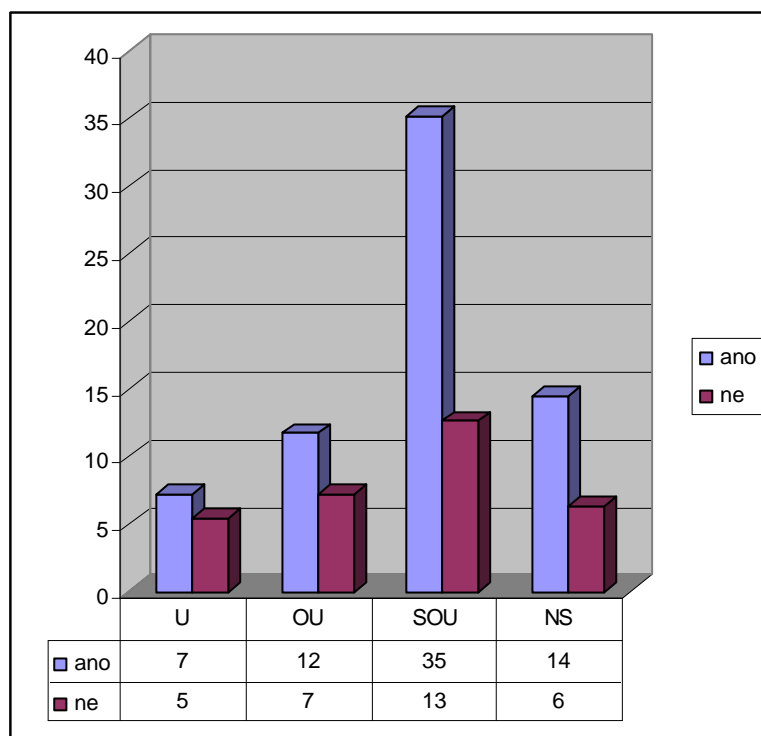
Otázka č. 16 Myslíš si, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog(legálních a nelegálních)?



Interpretace výsledků: Z vyhodnocení grafu vyplývá, že převládá svobodná atmosféra pro komunikaci o drogách. Rozdíl mezi odpověďmi ano a ne jsou velmi malé. Z toho plyne, že spousta respondentů, by si dobře promyslela, jestli hovořit ve škole s dospělými o těchto látkách. Respondenti úplně dospělým nedůvěřují. Určitě by se měla atmosféra ve škole zlepšit tak, aby studenti více důvěřovali učitelům ve škole.

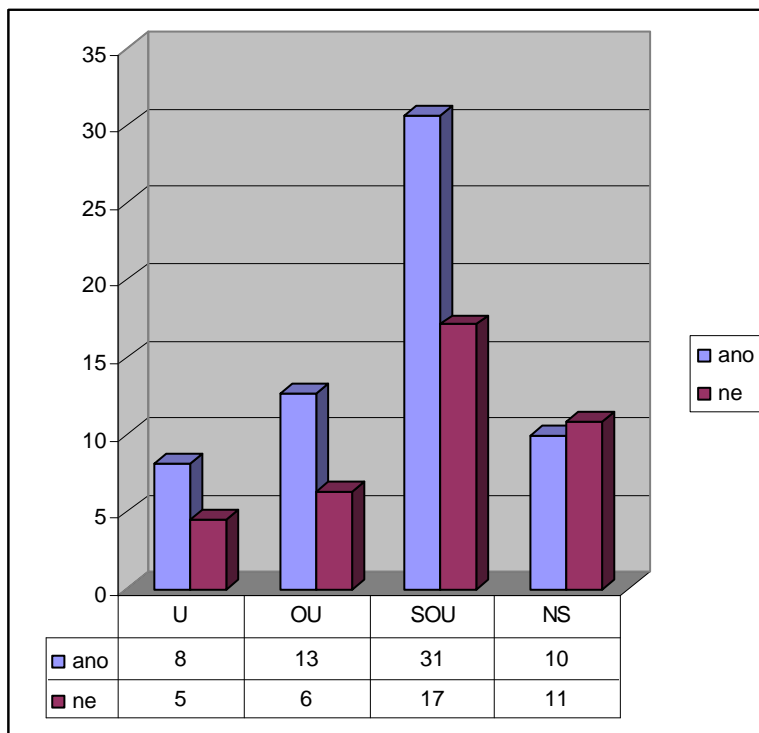
Přehled z pohledu studovaného oboru

Otázka č. 9 Mluví studenti ve škole o drogách?



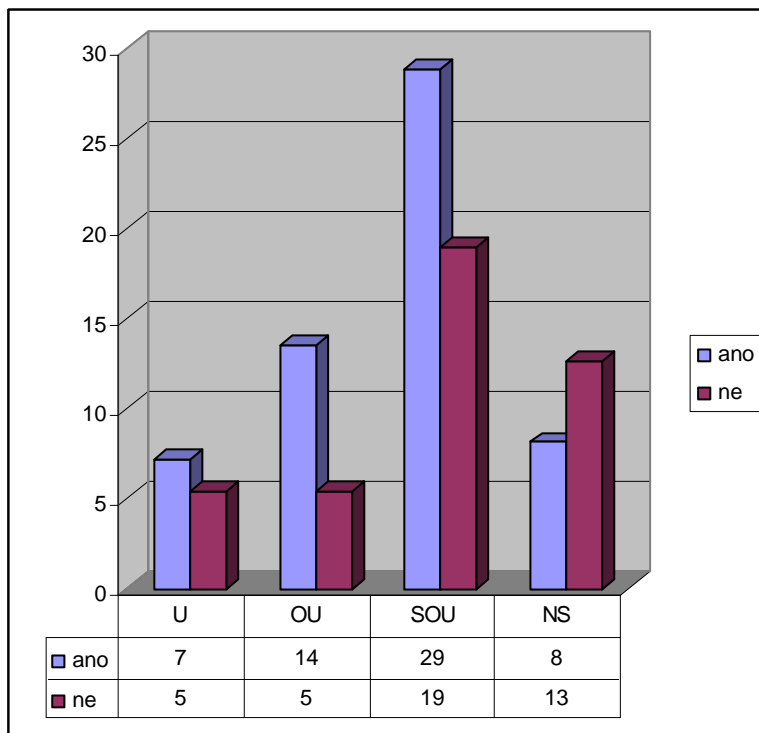
Interpretace výsledků: Z grafu vyplývá, že mládež hovoří o drogách ve škole a nezáleží na tom, jaký studijní obor studují. Jen menší rozdíl se projevil u oboru dvouletého, tam došlo téměř ke shodě. U studentů tohoto studijního oboru jde především o to, že valná většina dětí se ve škole příliš neprojevuje. Do školy chodí velmi málo, nejeví o nic zájem. Škola pro tyto děti není prioritní.

Otázka č. 10 Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?



Interpretace výsledků: Odpovědi jsou dosti vyrovnané, vyplývá z nich, že ve škole studenti mluví o drogách s učiteli. Pouze u studentů nástavbového studia došlo k vyrovnanosti odpovědí pro ano a ne. Tito studenti jsou starší 18 let, a tedy už mají vyhraněné své názory, a tudíž se tak lehce nesvěřují jiným. Dokáží hledat i jiné alternativy získání informací.

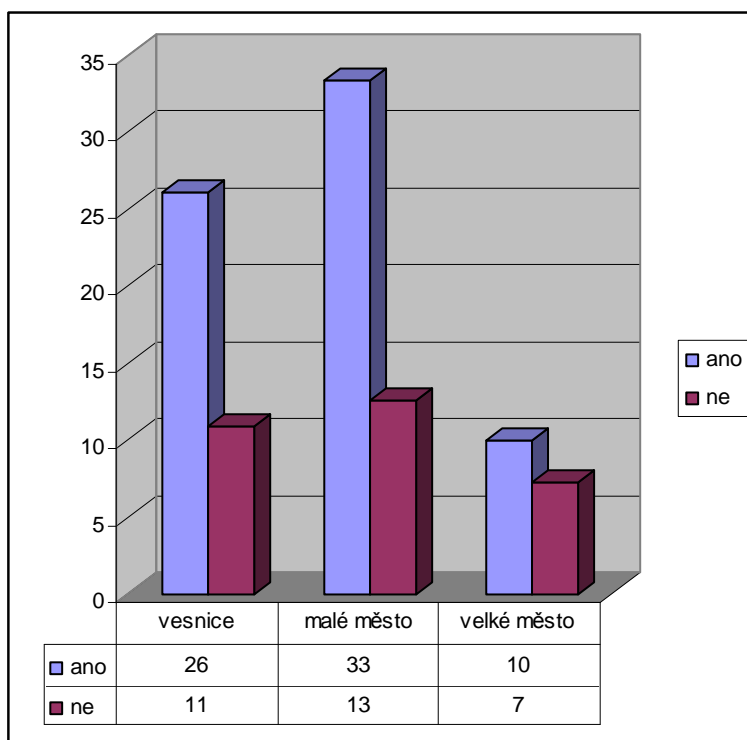
Otázka č.16 Myslíš si, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog(legálních a nelegálních)?



Interpretace výsledků: Studenti se shodli, že atmosféra ve škole je dostatečně svobodná, mládež se svobodně může vyjadřovat. U nástavbového studia došlo k opačnému názoru. Studenti nemají pocit svobody vyjadřování. Plyne to z toho, že jsou určitě více podezíravý, hned tak někomu nevěří. Jsou starší a mají více zkušeností jak kladných tak záporných.

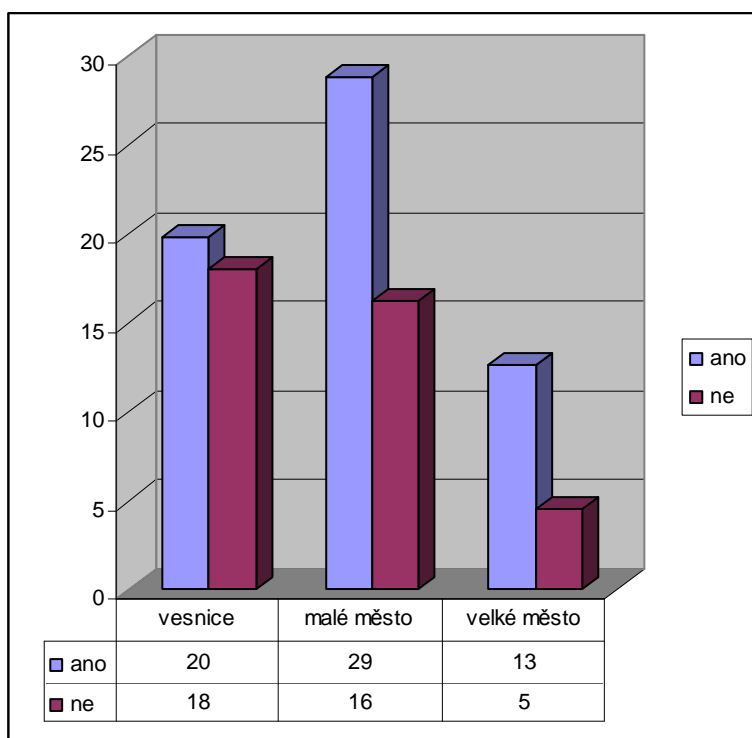
Přehled z pohledu bydliště

Otázka č. 9 Mluví studenti ve škole o drogách?



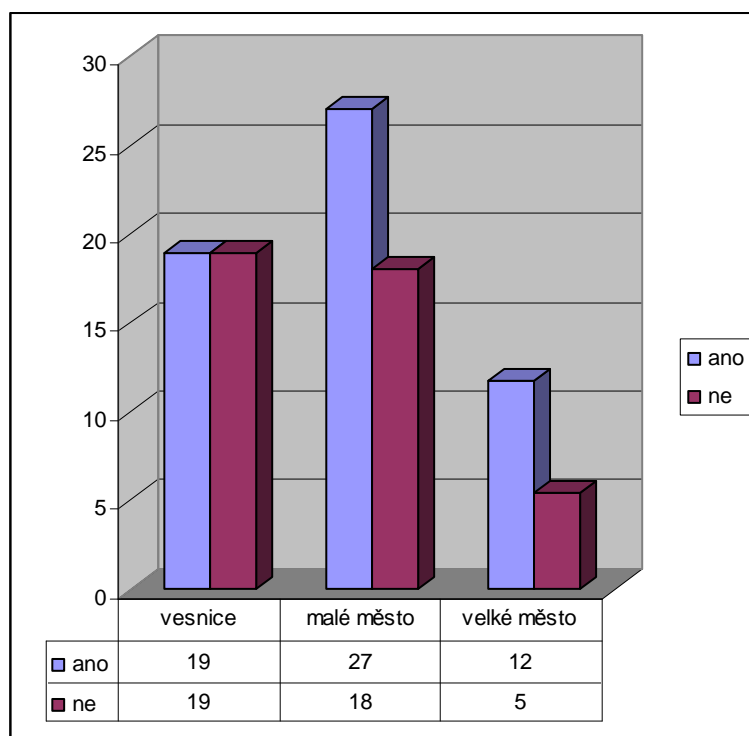
Interpretace výsledků: Nezáleží na tom, jestli jsou adolescenti z vesnice, malého města či velkého města. Jejich odpovědi se neliší, převažují kladné odpovědi. Více nedůvěřivý jsou studenti z velkých měst.

Otázka č. 10 Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?



Interpretace výsledků: Z vyhodnocení grafu plyne, že kladné odpovědi opět převažují. Ale čím větší město, tím menší důvěra respondentů. Na vesnicích mají k sobě lidé blíže, a z toho vyplývá i jejich větší bezprostřednost.

Otázka č.16 Myslíš si, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog(legálních a nelegálních)?



Interpretace výsledků: Graf vypovídá o tom, že kladné odpovědi převažují, ale nejsou jednoznačné. Jsou velmi vyrovnané, hlavně u studentů z vesnic.

Předpoklad č. 3 nebyl potvrzen. Z odpovědí respondentů plyne, že děti ve škole o drogách hovoří v 70% což je o 20% více, než byl předpoklad. Studenti hovoří o drogách i s učiteli, v 61%. K otázce svobodné atmosféry ve škole, již tak jednoznačné odpovědi nejsou. Učitelům a dospělým ve škole část studentů důvěřuje (58%) a část ne (42%).

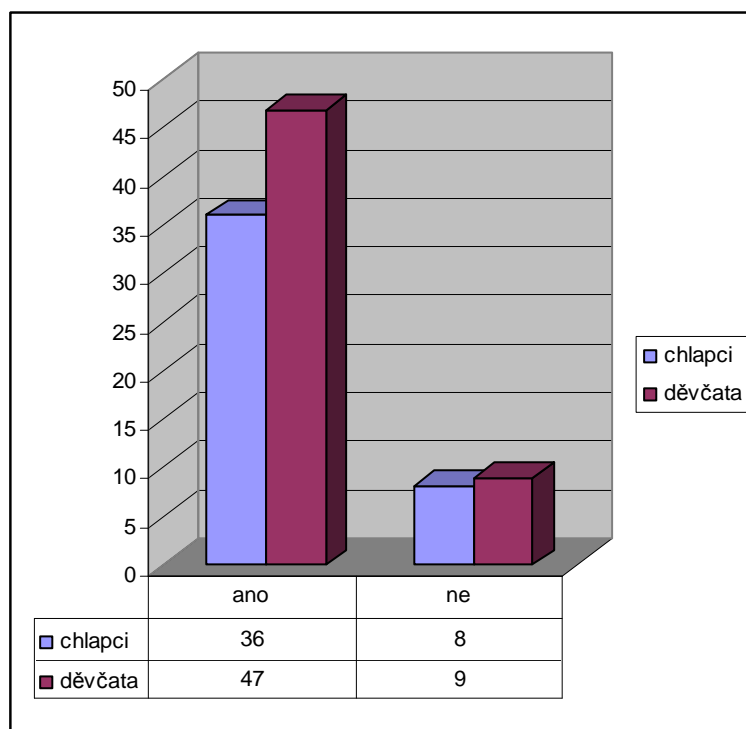
3.5.2 Zpracování a vyhodnocení dílčích předpokladů

Dílčí předpoklad č. 1 posuzovaný z pohledu otázky č. 11,21.

Lze předpokládat, že adolescenti ve 20% případů znají uživatele nelegálních drog. Zároveň ze 70% tento postřeh neřeší, je jim to lhostejné.

Přehled podle pohlaví

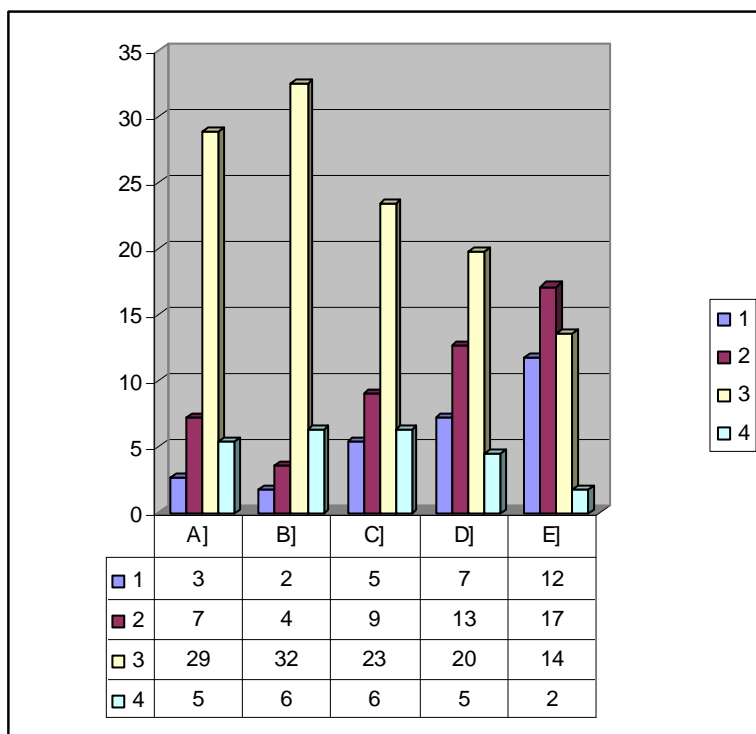
Otázka č. 11 Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?



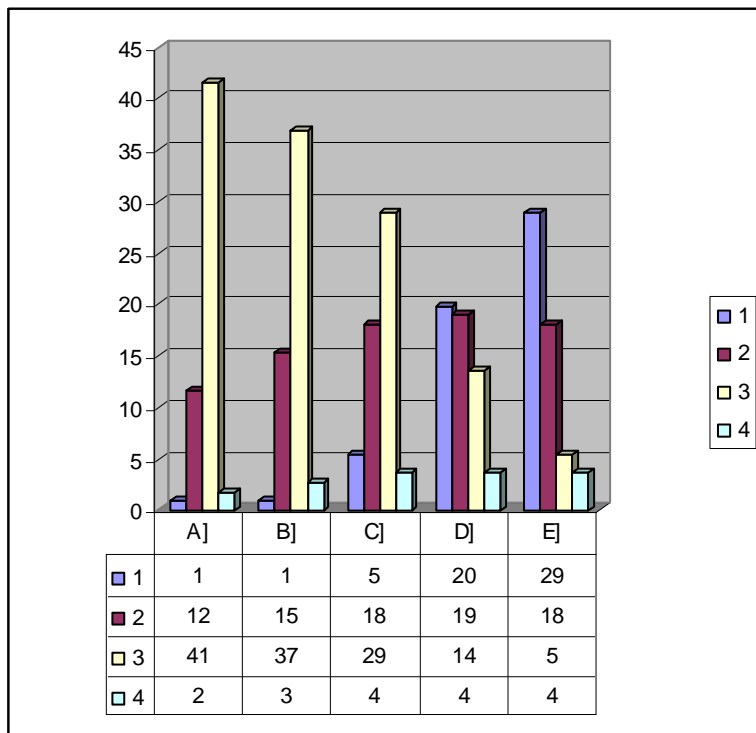
Interpretace výsledků: Z grafu jednoznačně převažuje odpověď ano. To znamená, že valná většina respondentů zná uživatele nelegálních drog. Výsledek je dosti alarmující. Vyjádřeno v procentech je to 83 % respondentů. Možná je to číslo velmi vysoké proto, že studenti nepovažují marihuanu za nelegální drogu. Spousta z nich má s touto látkou zkušenost.

Otázka č. 21 Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

Grafické znázornění z pohledu pohlaví – chlapci.



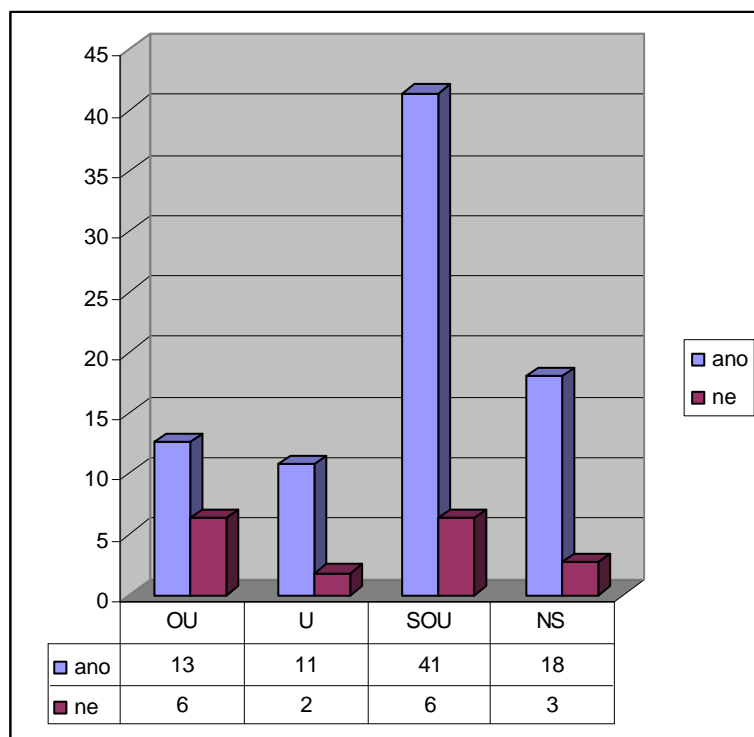
Grafické znázornění z pohledu pohlaví – děvčata.



Interpretace výsledků: Z grafu vyplývá, že chlapci i děvčata jsou lhostejní k chování svých spolužáků a kamarádů co se týče alkoholu a cigaret. Jsou proti zneužívání konopí a dalších nelegálních drog. Chlapci by se snažili záměr kamarádům vymluvit, děvčata reagují razantněji a nedovolili by kamarádům jejich zneužívání. Překvapující je názor několika jedinců, kteří by schvalovali konzumaci nelegálních drog a konopí. Je jich malé množství, ale bohužel nějakí jsou.

Přehled podle studovaného oboru

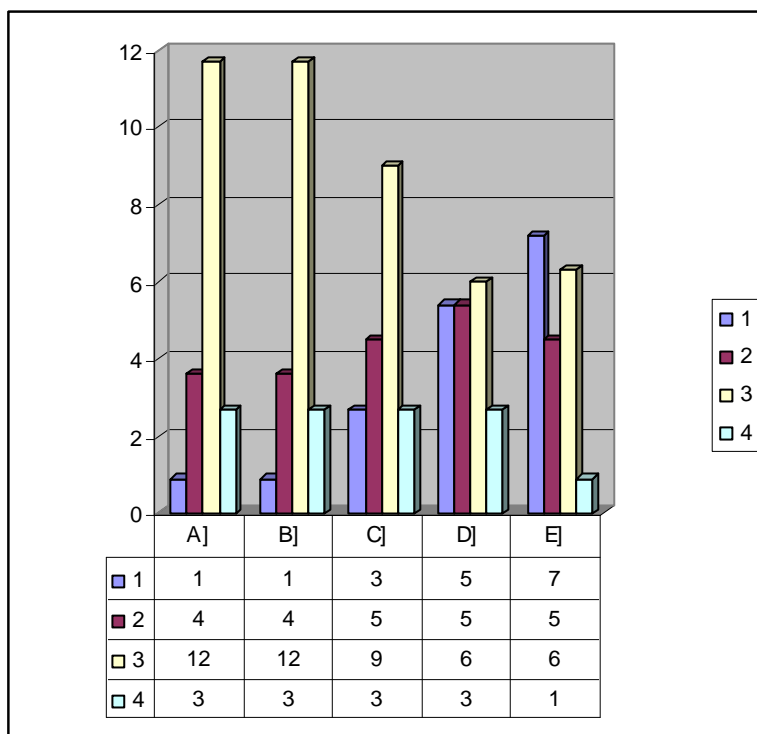
Otázka č. 11 Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?



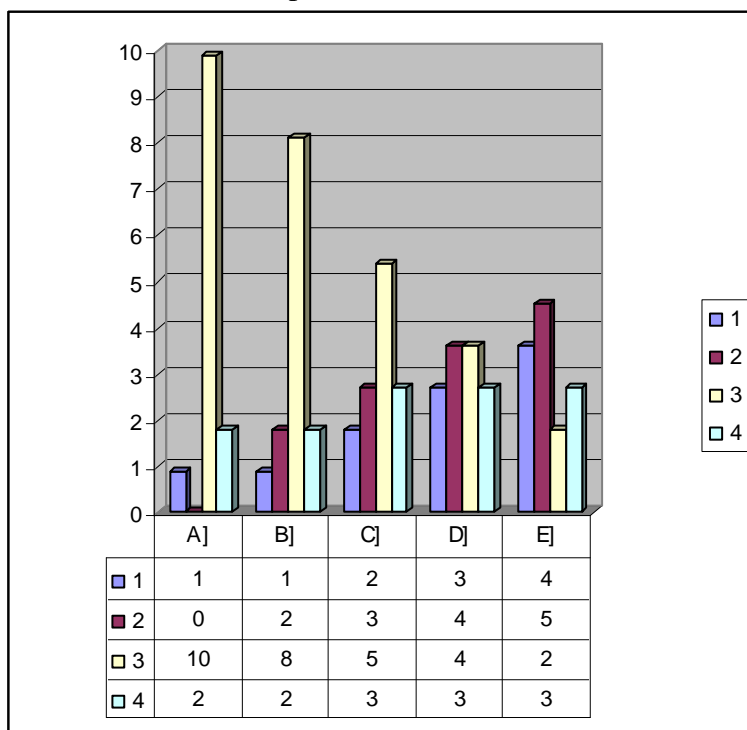
Interpretace výsledků: Nezáleží na studovaném oboru, všichni studenti téměř znají nějakého člověka, který zneužívá nelegální drogy. Vyjádřeno v procentech je to 83%.

Otázka č. 21 Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

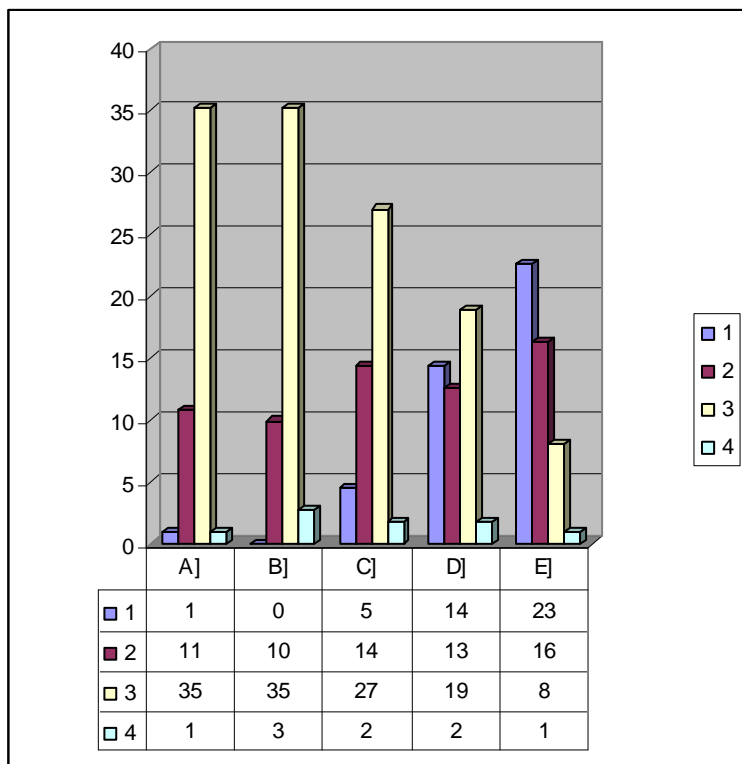
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – OU



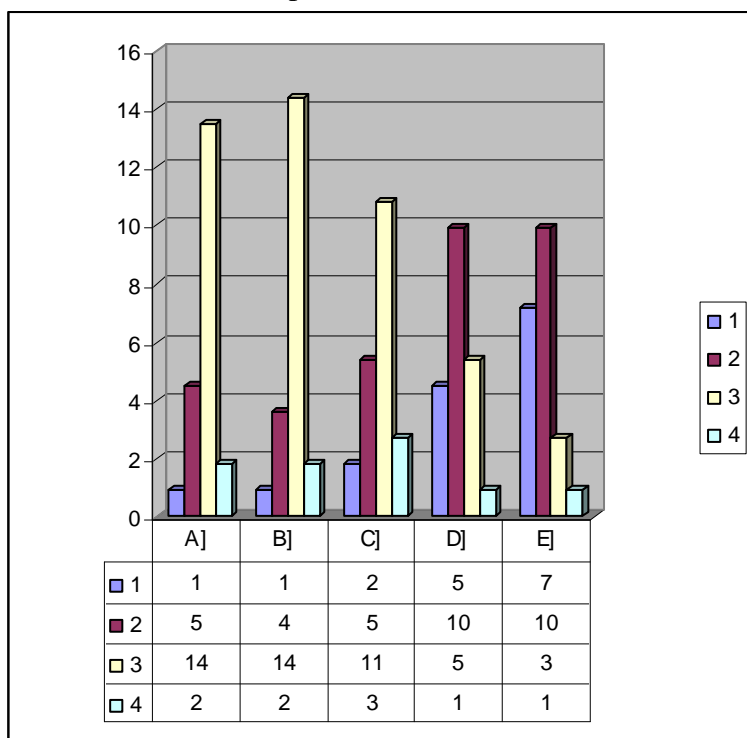
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – U.



Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – SOU.



Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – NS.

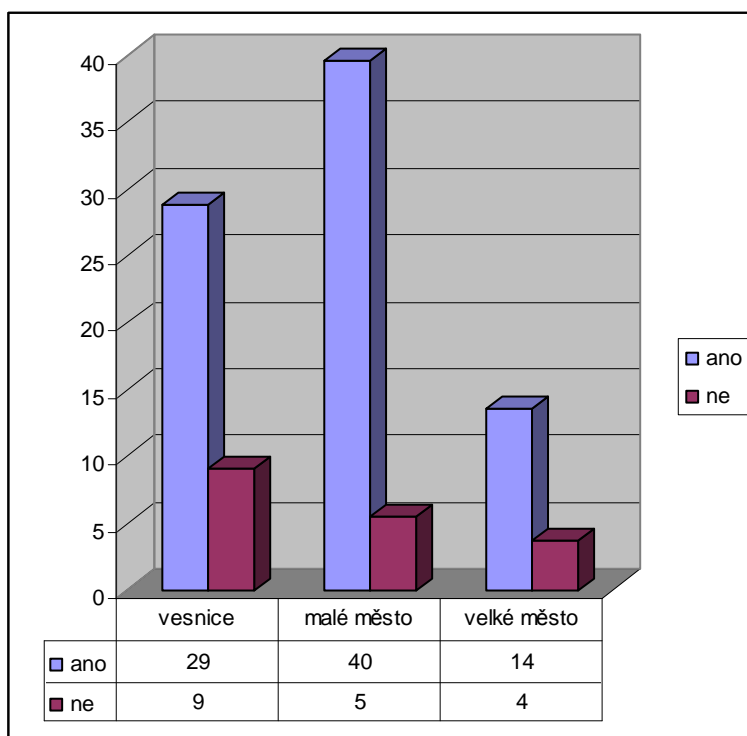


Interpretace výsledků:

Respondenti téměř všichni souhlasí se zneužíváním cigaret. U zneužívání alkoholu se pár jedinců vyslovilo k rozmlouvání konzumace alkoholu, ale opět jim konzumace alkoholu u mládeže nevadí. U zneužívání konopí a dalších nelegálních drog studenti dvouletých učebních oborů a studenti nástavbového studia by se především svým kamarádům jejich záměr snažilo rozmluvit. U dvouletého učebního oboru se našlo i spousta dětí, které by zneužívání konopí a dalších nelegálních drog svým kamarádům schvalovalo. Tyto děti nejsou na dobré inteligenci, spousta věcí nedokáží domyslet. Nejsou schopni si uvědomit důsledky, které mohou nastat. Nejsou schopni rozumného hodnocení dané problematiky.

Přehled podle bydliště

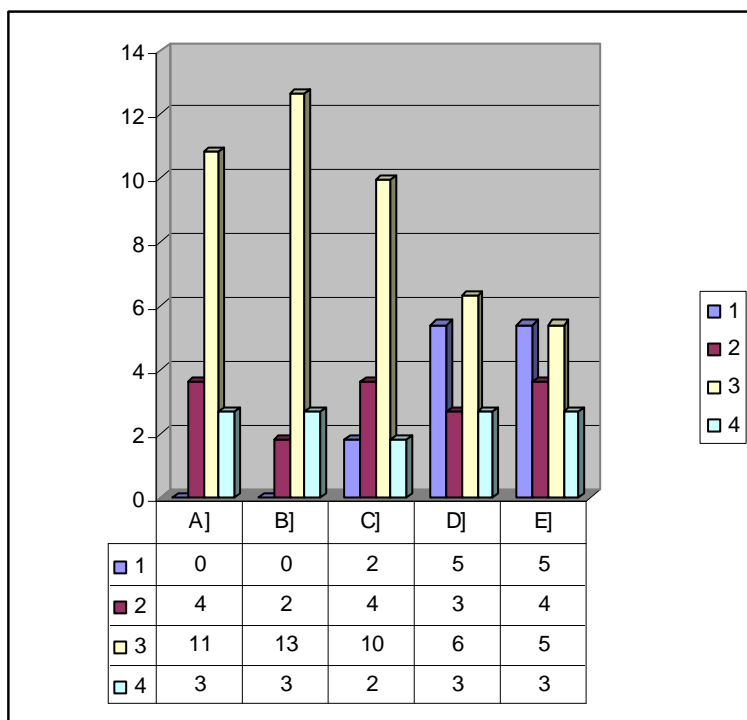
Otázka č. 11 Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?



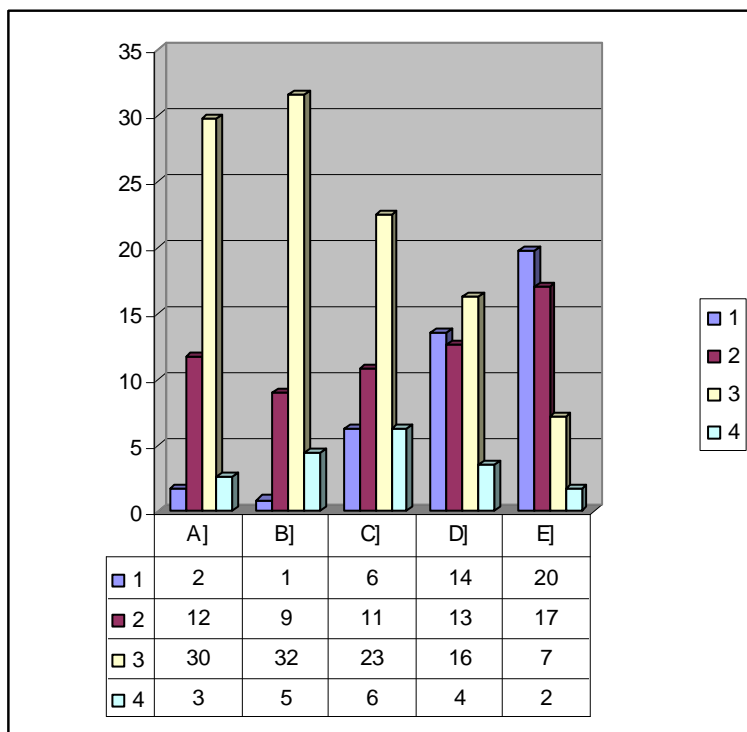
Interpretace výsledků: Téměř všichni studenti znají někoho, kdo zneužívá nelegální drogy. Je to dosti alarmující výsledek. I děti z vesnic mají asi přístup k drogám, je to také tím, že většina dojíždí do většího města, děti jsou více zvědavé samostatněji.

Otázka č. 21 Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

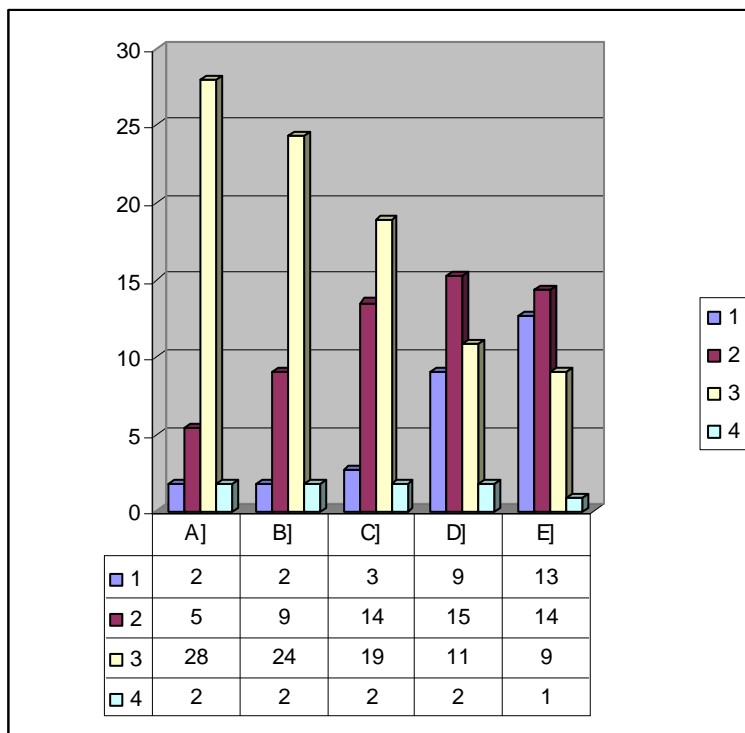
Grafické znázornění z pohledu bydliště – velké město



Grafické znázornění z pohledu bydliště – malé město



Grafické znázornění z pohledu bydliště – vesnice



Interpretace výsledků: Z grafu plyne, že respondenti z malých měst a vesnic mají k sobě bližší vztah, proto také velice zřídka by schvalovaly užívání nelegálních drog. Respondenti z velkých měst nemají k sobě tak blízko, vztahy jsou tu chladnější, lidé jsou k sobě lhostejní. Jsou méně vnímaví, nechťejí si přidělovat problémy.

Dílčí předpoklad č. 1 nebyl potvrzen. Studenti znají v 83% někoho z uživatelů nelegálních drog. Z toho vyplývá, že se studenti mezi sebou dobře znají. Kouření cigaret a konzumace alkoholu je u studentů ve většině případů tolerována. Nepovažují to za něco špatného. V 70% studentům nevadí kouření kamarádů, v 69% jim nevadí pití alkoholu, v 52% jim nevadí kdyby se kamarád/ka opila, v 34% jim nevadí kouření marihuany u přátel a 19% nevadí kdyby užíval/a kamarádka nějakou další nelegální drogu. Najdou se mezi studenty někteří, kteří by konání svým kamarádům vymlouvaly, ale je jich málo. Více by to však řešily děvčata než chlapci. Kouření konopí je mezi studenty hodně tolerováno, zneužívání nelegálních drog u kamarádů většině respondentů vadí. Snažily by se jim jejich chování vymluvit.

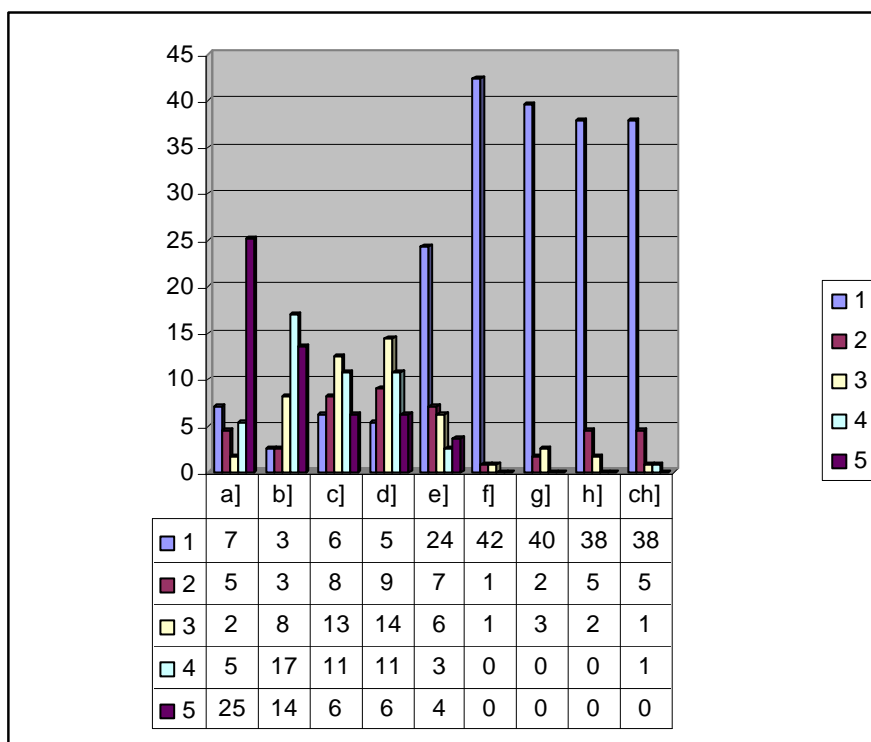
Dílčí předpoklad č. 2 posuzovaný z pohledu otázky č. 18.

Lze předpokládat, že studenti ve více jak 90% mají zkušenost s legální látkou (tabák, alkohol) a zároveň v 30% s drogou nelegální.

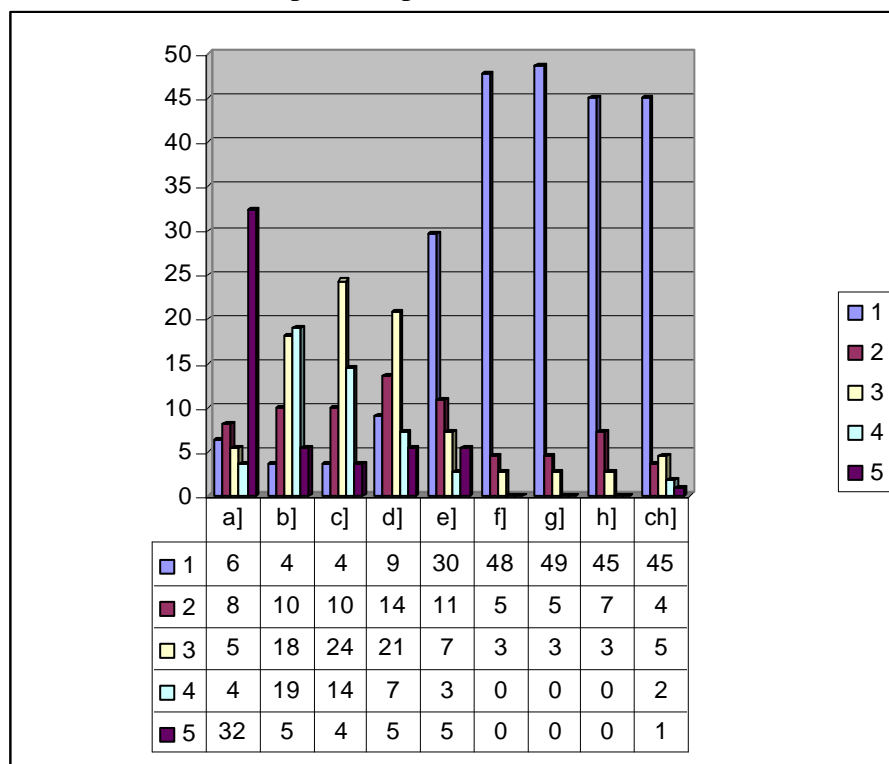
Přehled podle pohlaví

Otázka č. 18 Označ, jestli jsi někdy vyzkoušel/a některé z následujících látek.

Grafické znázornění z pohledu pohlaví – chlapci.



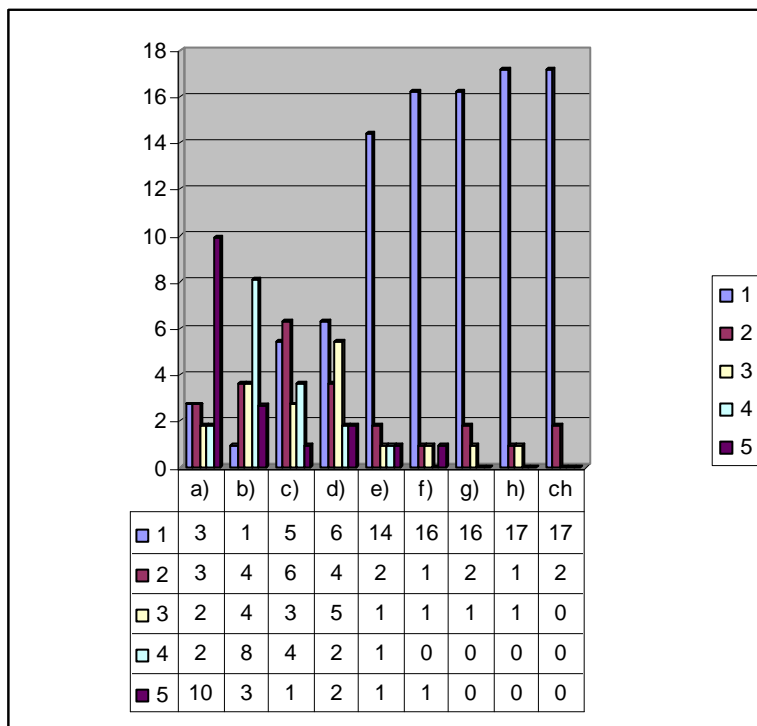
Grafické znázornění z pohledu pohlaví – děvčata.



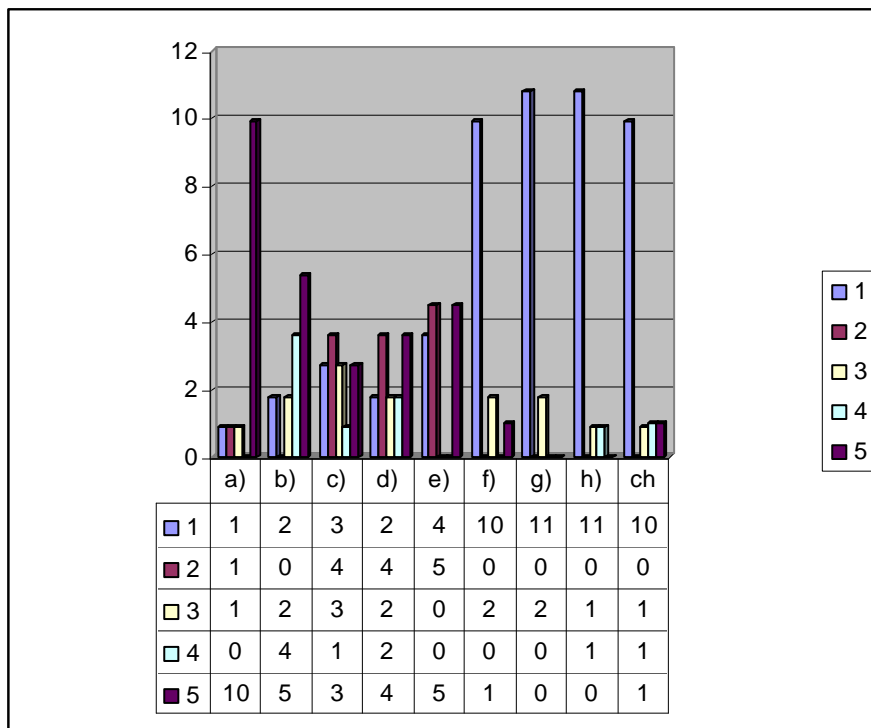
Interpretace výsledků: Ve většině se údaje děvčat a chlapců shodují. Je, ale překvapující, že z některých výsledků grafu vyplývá, že děvčata více experimentují. Děvčat mají zkušenosti ve 49% s jmenovanými látkami, chlapci v 37%. Dříve děvčata byla více opatrnější, nyní se rozdíly mezi chlapci a děvčaty stírají. Děvčata se většinou chtějí zviditelnit před ostatními, chtějí být něčím zajímavé.

Přehled podle studovaného oboru

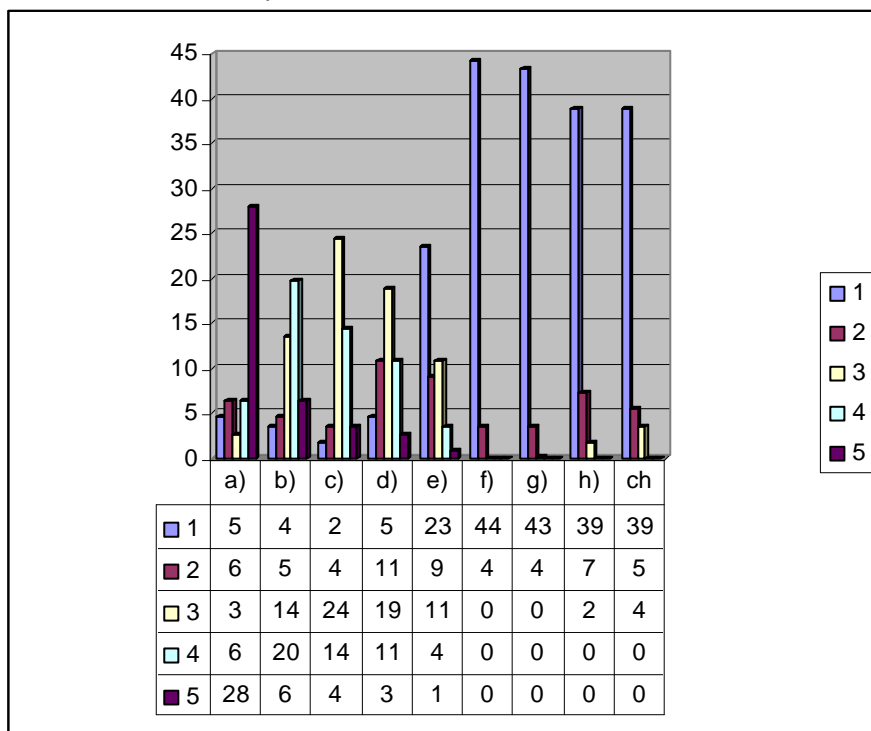
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – OU.



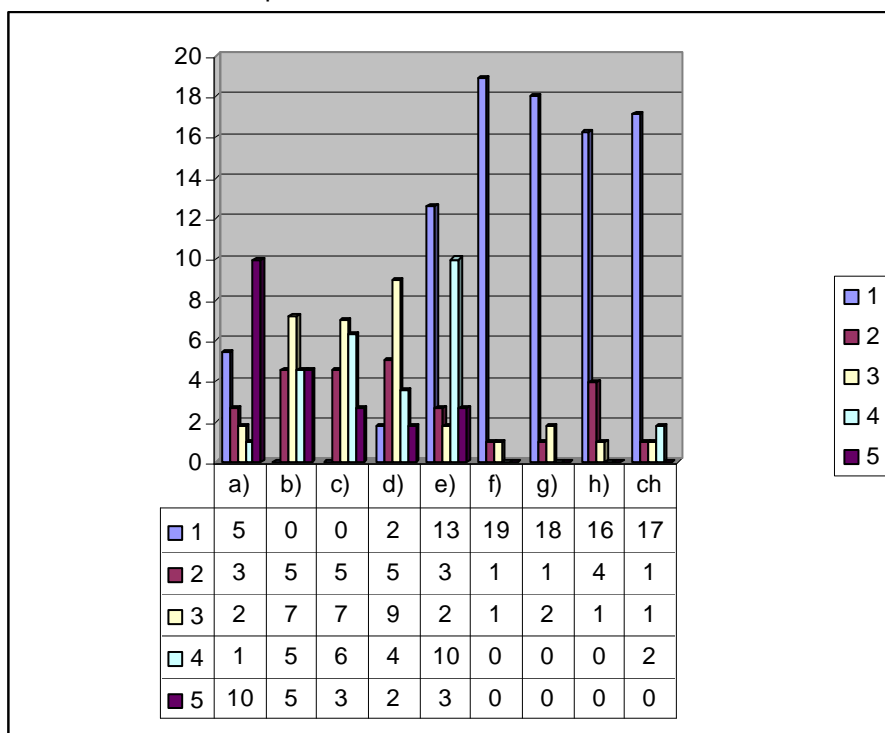
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – U.



Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – SOU.



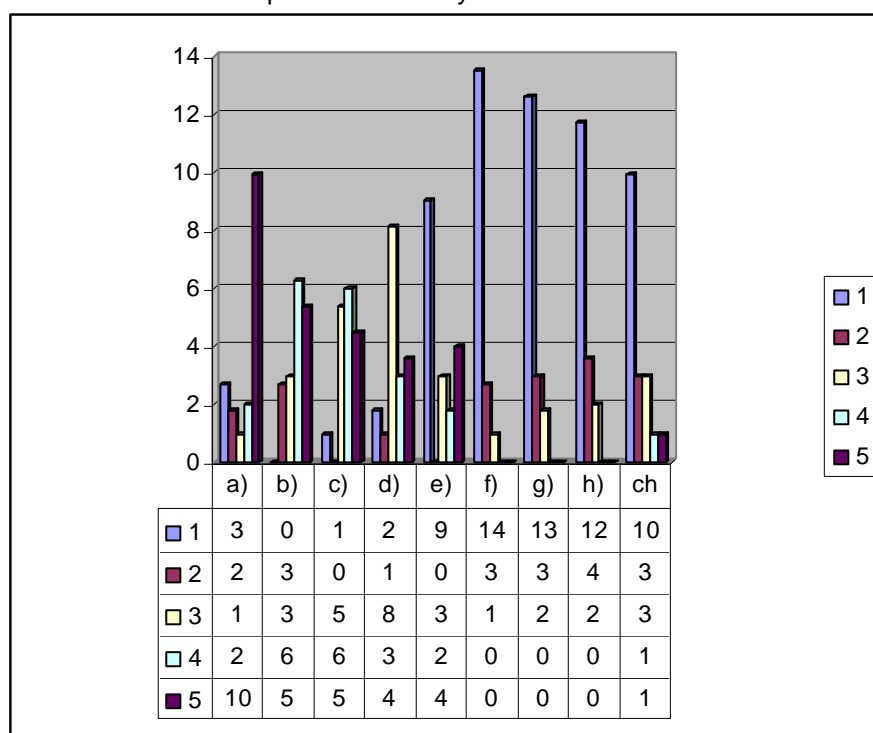
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – NS.



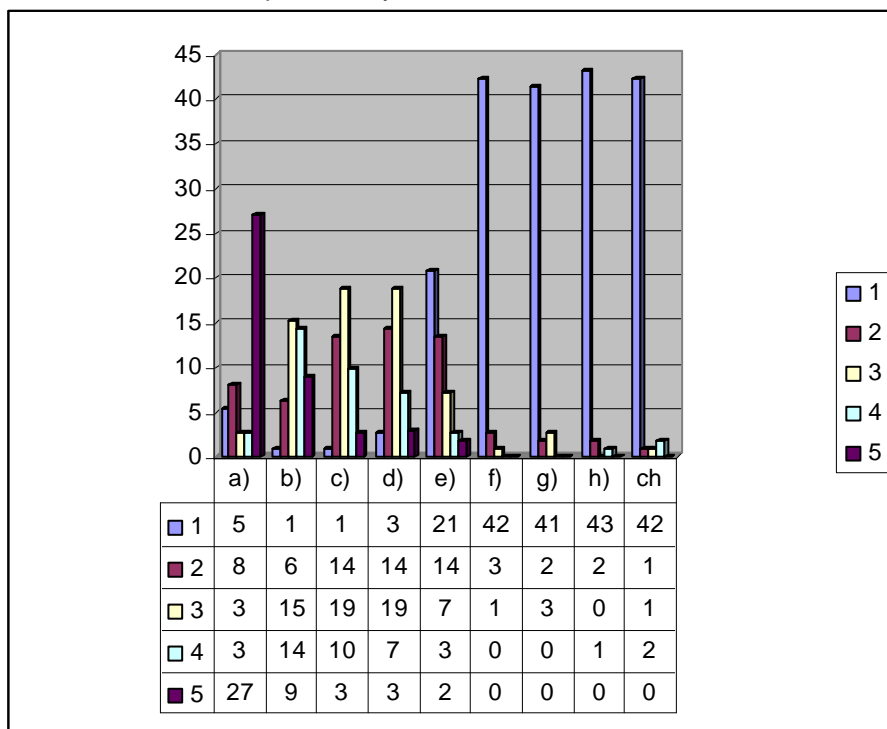
Interpretace výsledků: Zkušenosti s legální látkou jako alkohol a cigarety mají všichni studenti téměř bez rozdílu studovaného oboru. Čím starší student, tím více zkušeností. To ovšem souvisí s věkem a možností pohybovat se ve více rizikovém prostředí. Mladší studenti se do tohoto prostředí tak často nedostanou. Napomáhá tomu také zákaz prodeje alkoholu a tabákových výrobků mládeži mladší 18 let. Bohužel všichni se těmito zásadami neřídí a nedodržují je. Sankce pro prodejce nejsou tak vysoké.

Přehled podle místa bydliště

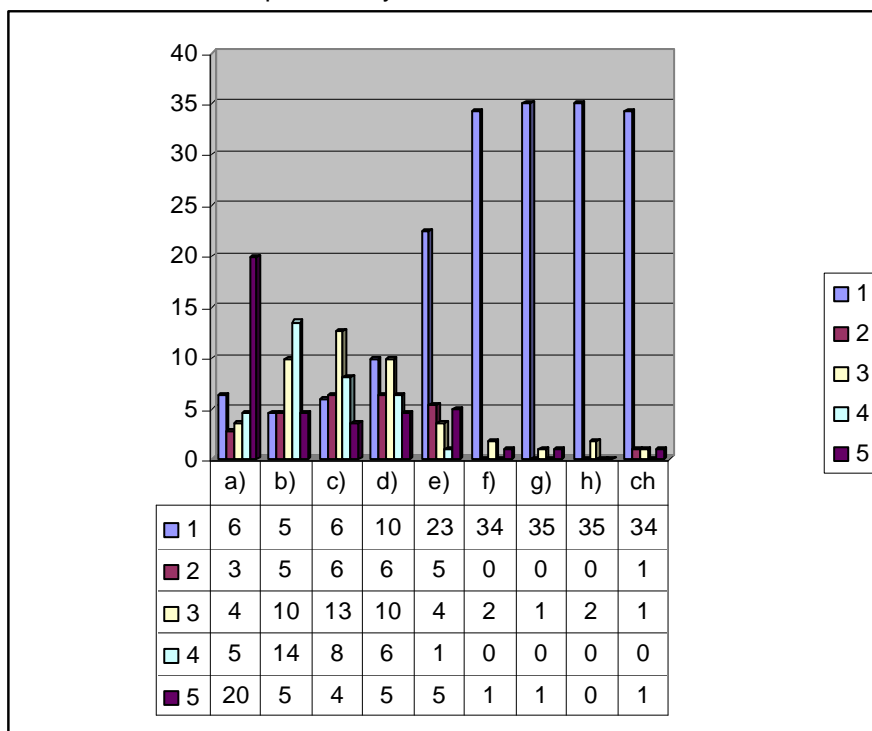
Grafické znázornění z pohledu místa bydliště – velké město.



Grafické znázornění z pohledu bydliště – malé město.



Grafické znázornění z pohledu bydliště – vesnice.



Interpretace výsledků: Přístup k legálním i nelegálním látkám je všude stejný. Grafické znázornění ukazuje, že mezi velkým, malým městem nebo vesnicí není téměř žádný rozdíl. Přístupnost je všude stejná. Rozdíl je patrný pouze u nelegálních látek. Na velkém městě je jejich přístupnost dostupnější.

Dílčí předpoklad č. 2 nebyl potvrzen. Studenti opravdu mají zkušenosti s legálními látkami. Nejsou vždy pravidelnými konzumenty, ale zkušenost s cigaretami a alkoholem mají v 86% . Předpoklad nebyl tedy potvrzen (90%), ale velmi se blíží. Co se týče alkoholu jde především o konzumaci piva a vína. Zkušenosti s nelegální látkou – marihuanou se ukázala v 46%. Opět se ukázalo, že více experimentovala děvčata (26%). U experimentování s dalšími nelegálními látkami, tak tam jde o ojedinělé případy.

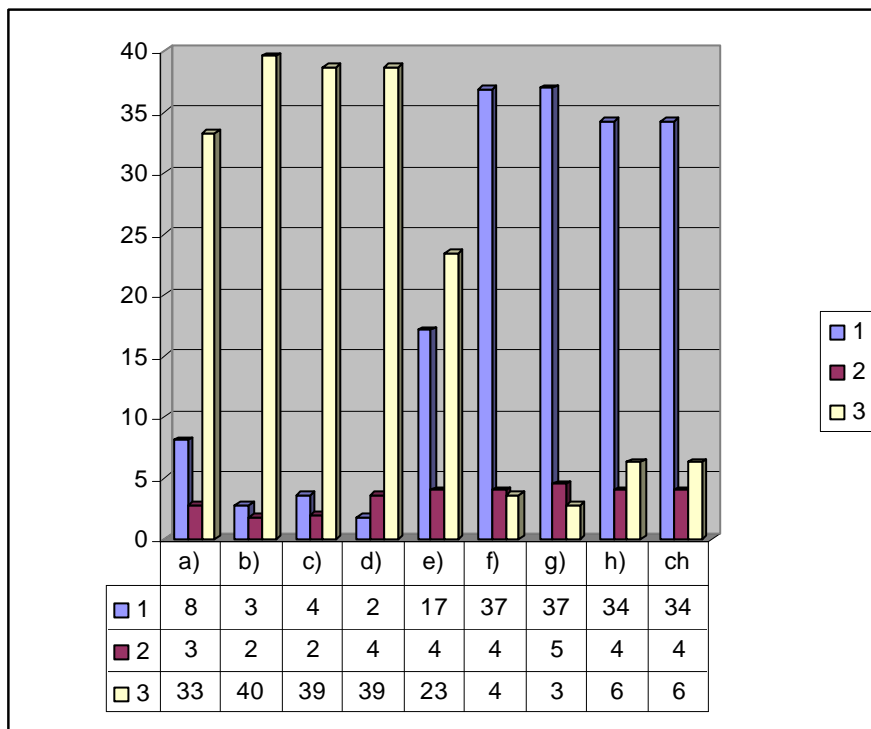
Dílčí předpoklad č. 3 posuzovaný z pohledu otázky č. 19.

Lze předpokládat, že 80% studentů určitě uvažuje o vyzkoušení legálních látek (tabák, alkohol), nelegální látky by vyzkoušely v 20% .

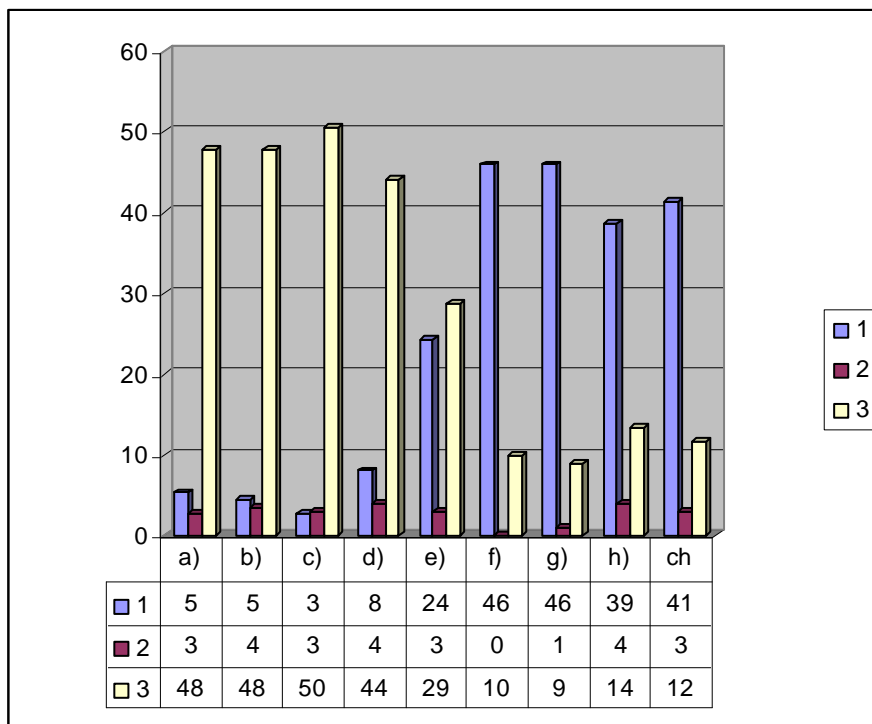
Přehled podle pohlaví.

Otázka č. 19: Myslíš, že vyzkoušíš nějakou z následujících látek?

Grafické znázornění z pohledu pohlaví – chlapci.



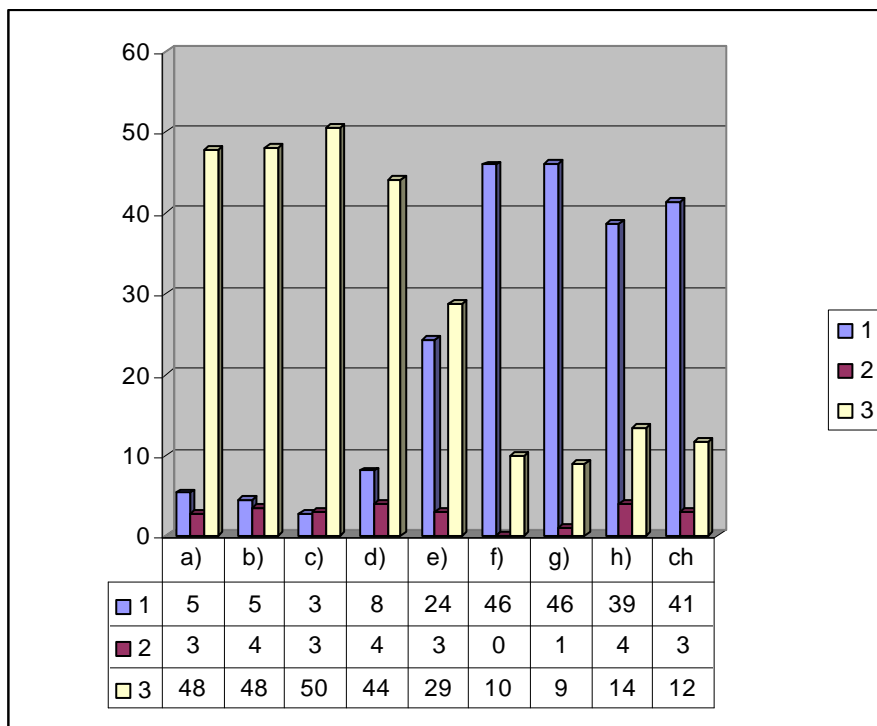
Grafické znázornění z pohledu pohlaví – děvčata.



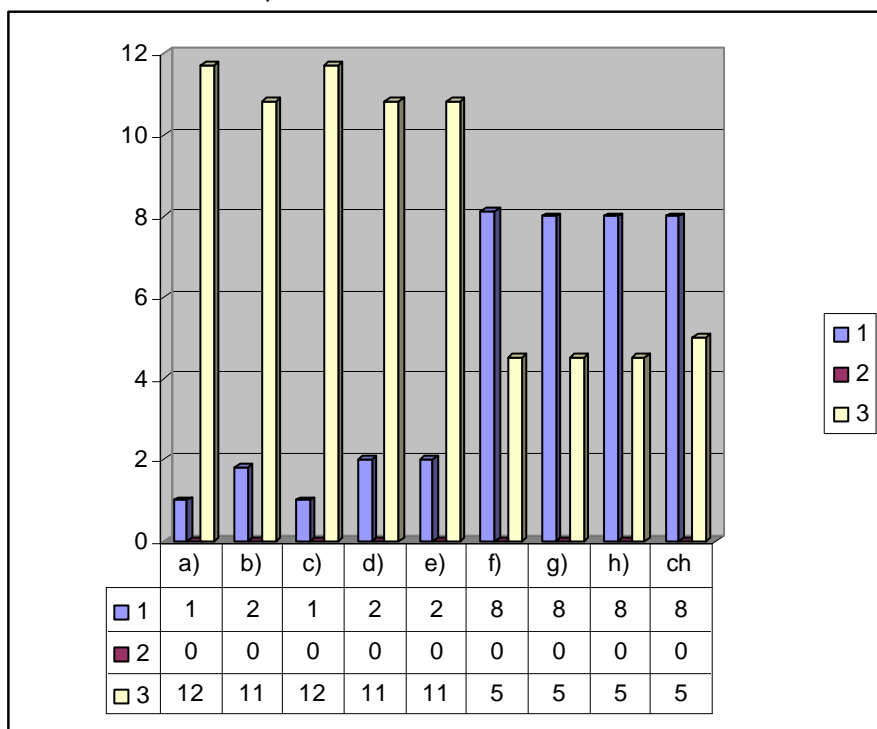
Interpretace výsledků: Rozdíly mezi děvčaty a chlapci se stírají. Grafické znázornění jasně ukazuje na téměř stejné výsledky. Děvčata i chlapci připouští experimentování s tabákem i alkoholem. Polovina z nich potvrdilo experimentování i s marihuanou. Nepovažují kouření marihuany za něco špatného, nezařazují marihuanu mezi nelegální látky. Druhá polovina je proti kouření marihuany. Zanedbatelná skupina je, kdy uvažují o vyzkoušení této nelegální drogy.

Přehled z pohledu studovaného oboru

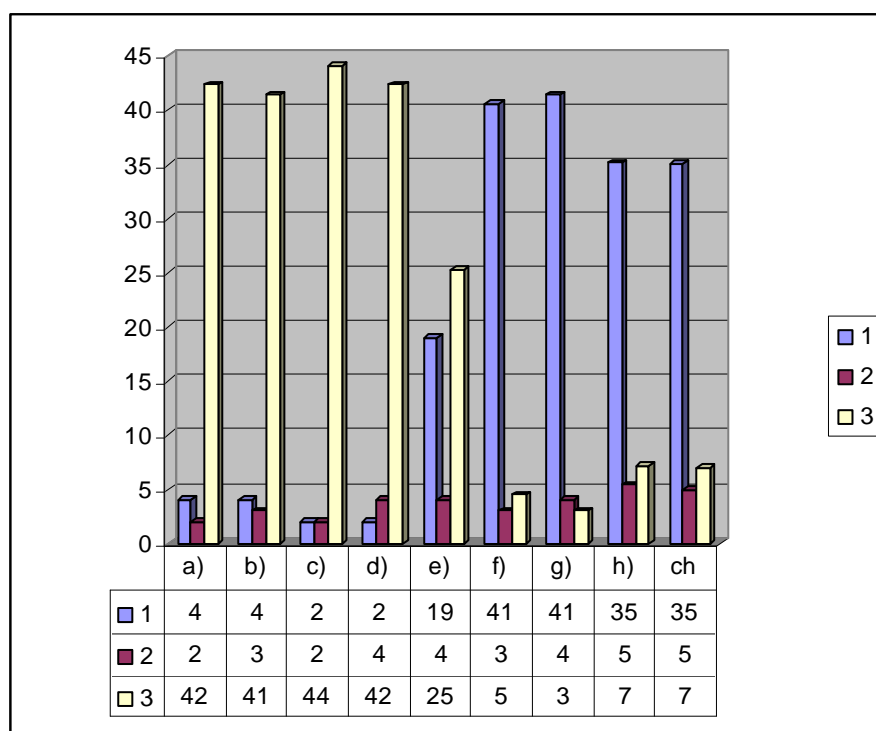
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – OU.



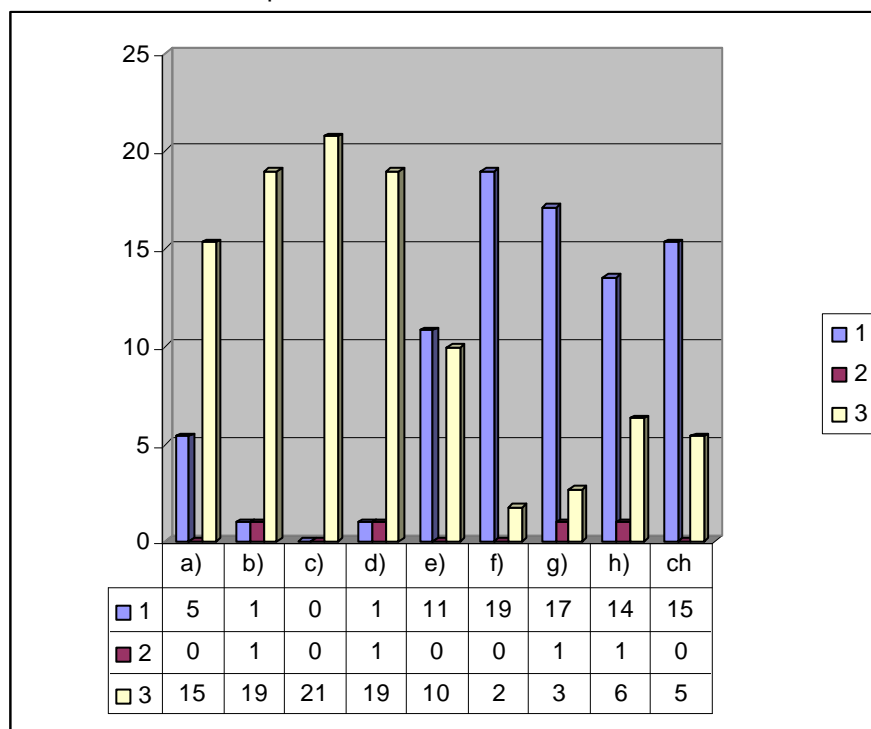
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – U.



Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – SOU.



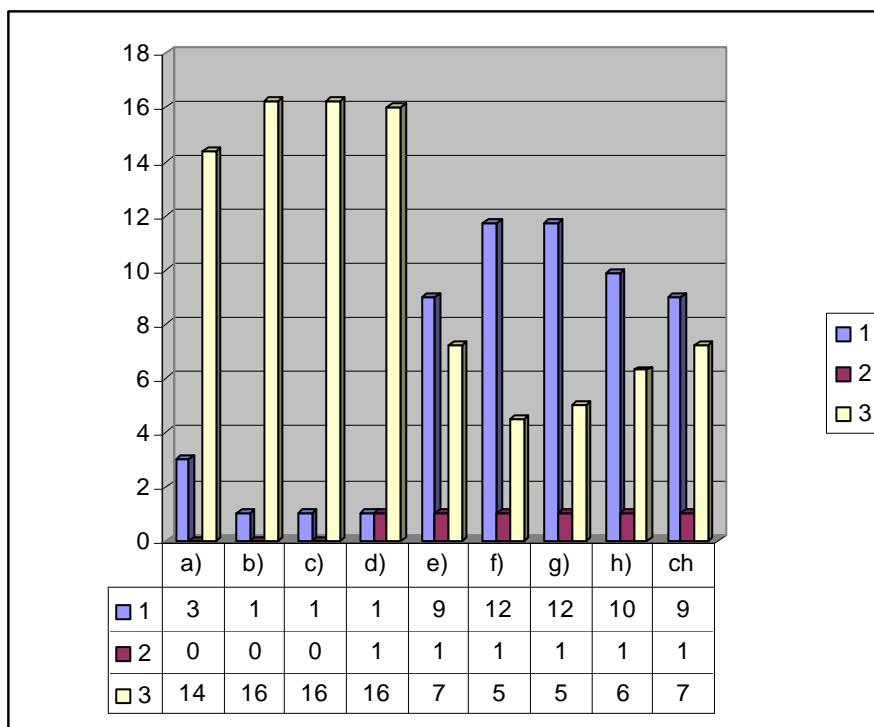
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – NS.



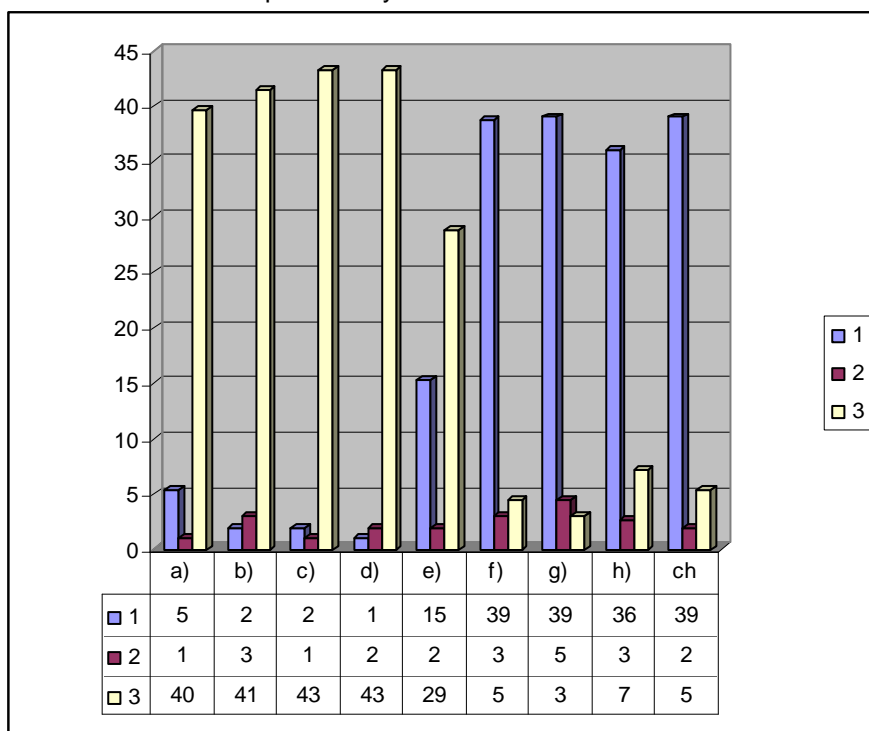
Interpretace výsledků: U učebních oborů U a NS studenti mají jasno v tom, že již nějakou legální či nelegální látku vyzkoušely nebo o tom vůbec neuvažují. Téměř nepřipouští variantu, o případném vyzkoušení některé z uvedených látek. U učebních oborů OU a SOU více studentů v porovnání s těmi předešlými uvažuje o možném vyzkoušení vyjmenovaných látek. Studenti SOU a NS jsou na vyšší rozumové úrovni, což se projevuje i v názorech na experimentování s různými jmenovanými látkami. Názory jsou vyhraněnější. U učebního oboru U je zřejmý rozdíl ve vyzkoušení marihuany oproti ostatním učebním oborům. Tady téměř všichni mají zkušenost s touto drogou. U ostatních učebních oborů je to napolovic. To znamená, že polovina z nich už tuto zkušenost má za sebou a druhá polovina o této variantě v žádném případě neuvažuje. Studenti z oboru U jsou většinou děti z velmi sociálně slabých rodin, kde rodičovská péče je velmi malá. Rodiče se o tyto děti téměř nezajímají, je jim jedno co činí ve volném čase. V mnohých rodinách jsou právě problémy s alkoholem.

Přehled z pohledu bydliště

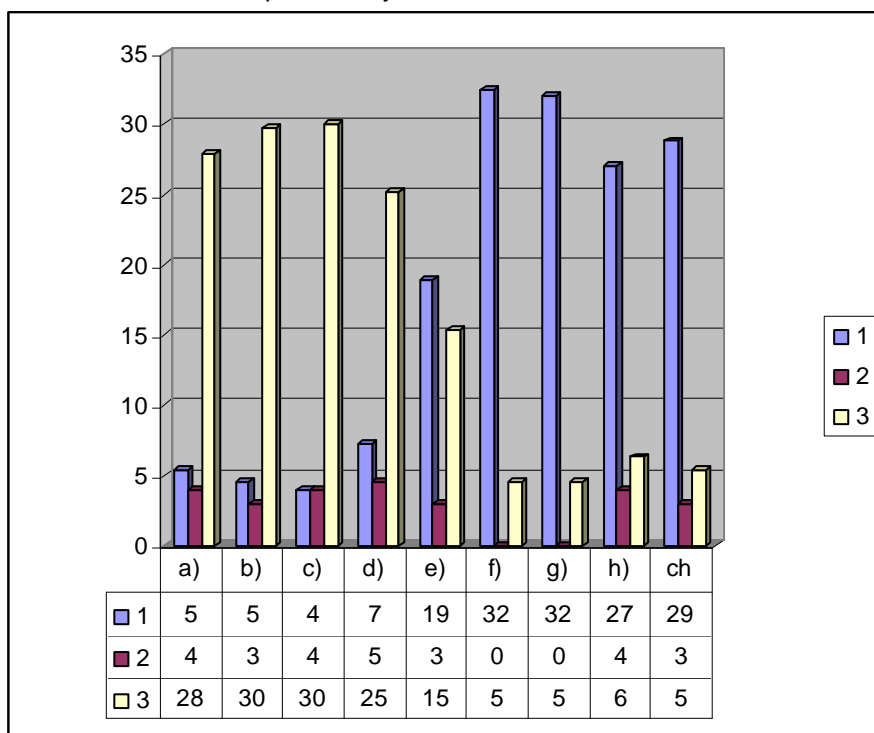
Grafické znázornění z pohledu bydliště – velké město.



Grafické znázornění z pohledu bydliště – malé město.



Grafické znázornění z pohledu bydliště – vesnice.



Interpretace výsledků: Z grafického znázornění jasně plyne, že děti z velkých měst mají větší zkušenosti s nelegálními látkami. Ve městě je dostupnost těchto látek snadnější. Děti mají možnost chodit do rozličného prostředí. Na malém městě či na vesnici, těchto možností tolik není. Další důležitým měřítkem, je to, že na malém městě či vesnici, se vše rodiče rychle dozví. Ve velkém městě jde o větší anonymitu.

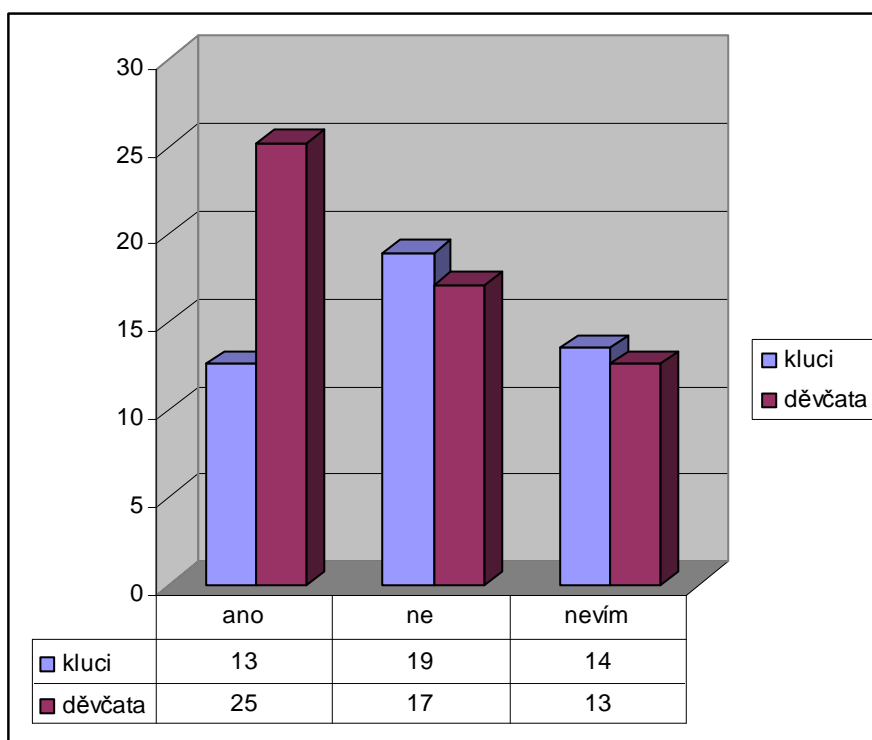
Dílčí předpoklad č. 3 se zcela nepotvrdil. O vyzkoušení legálních látek mnoho dětí neuvažuje, protože již mnozí z nich tuto zkušenost mají za sebou. V číslech to znamená, že cigarety vyzkoušelo 81% studentů, pivo vyzkoušelo 88%, víno 89%, tvrdý alkohol 83%. Kouření marihuany vyzkoušelo 52% studentů, 7% o tom uvažuje. To znamená, že malé procento dětí o této variantě vyzkoušet či ne uvažuje velmi málo. Co se týče nelegálních látek, tak zde převažuje odpověď ne. Předpoklad se v tomto případě potvrdil a mládež by tyto látky vyzkoušela jen ve výjimečné.

Dílčí předpoklad č. 4 posuzovaný z pohledu otázky č. 20,22.

Lze předpokládat, že pokud by měl někdo ze studentů problém spojený s legální a nelegální drogou, má v 85% možnost se obrátit na někoho dospělého

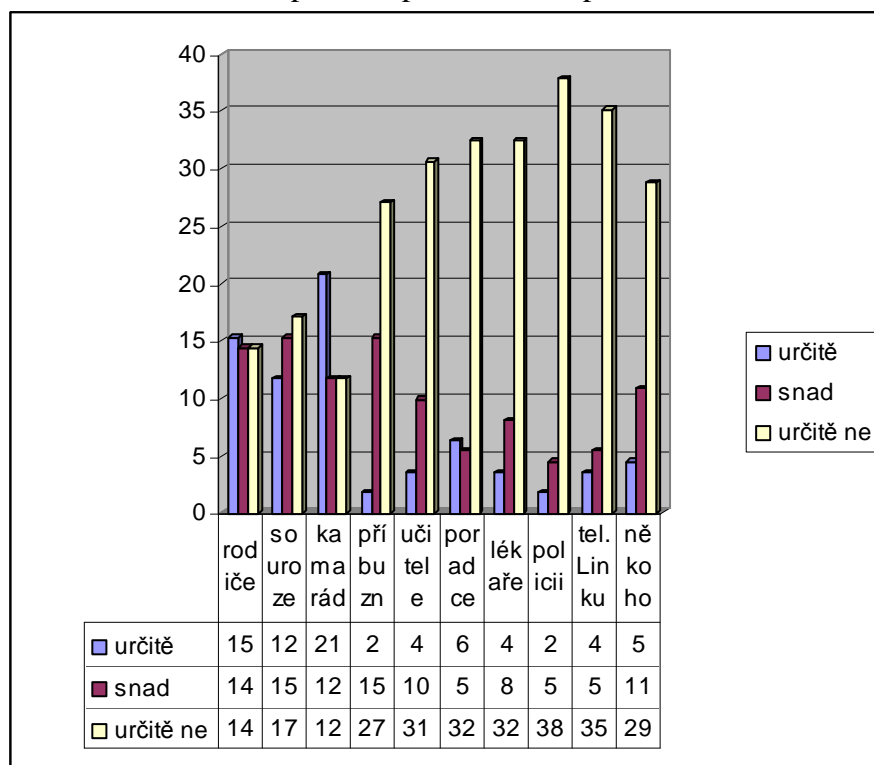
Přehled podle pohlaví

Otázka č. 20 : Pokud bys měl nějaký problém spojený s drogami (nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějakí dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

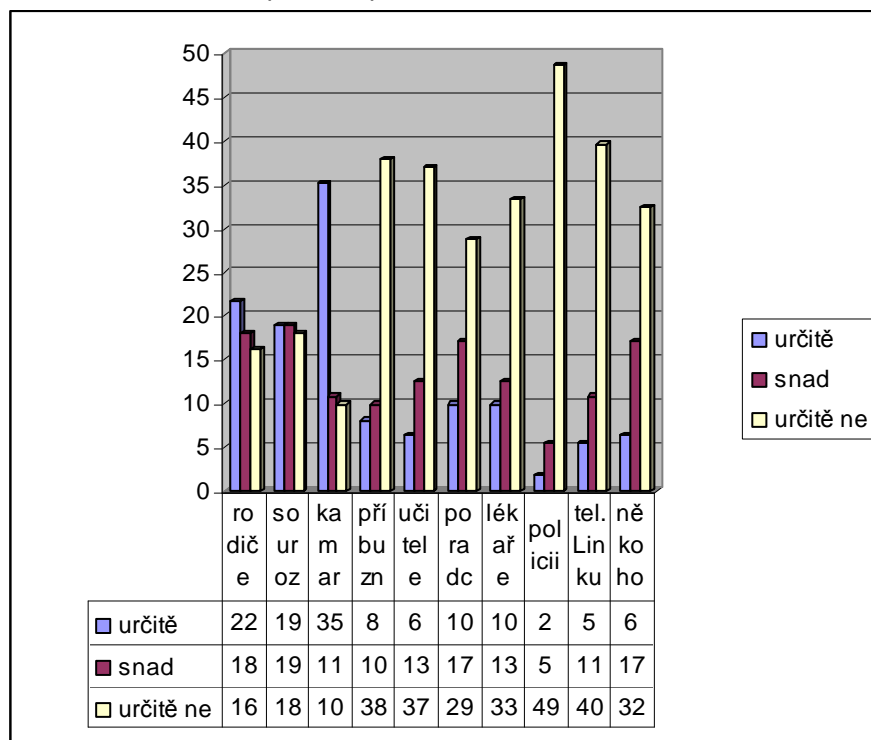


Otázka č. 22: Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm s někým promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

Grafické znázornění z pohledu pohlaví – chlapci



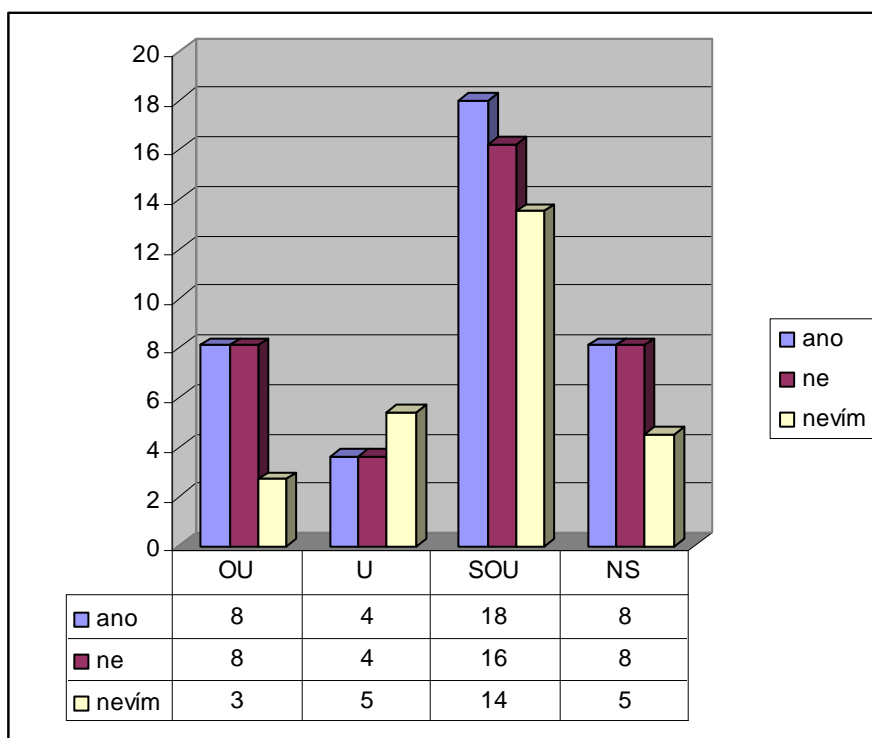
Grafické znázornění z pohledu pohlaví – děvčata



Interpretace výsledků: Děvčata se v tomto případě snadněji svěřují a více důvěřují starším osobám než chlapci. Z grafu vyplývá, že všichni především důvěřují kamarádům, rodičům, následně sourozencům. Důvěru v ostatní dospělé či organizace téměř nemají a uvažují o nich velmi zřídka. V tomto věku jsou pro mládež důležité názory vrstevníků, většinou se řídí právě těmito názory a pak teprve připouští názor dospělých členů vlastních rodin. V tomto věku si každý hledá své místo a postoj k tomuto světu.

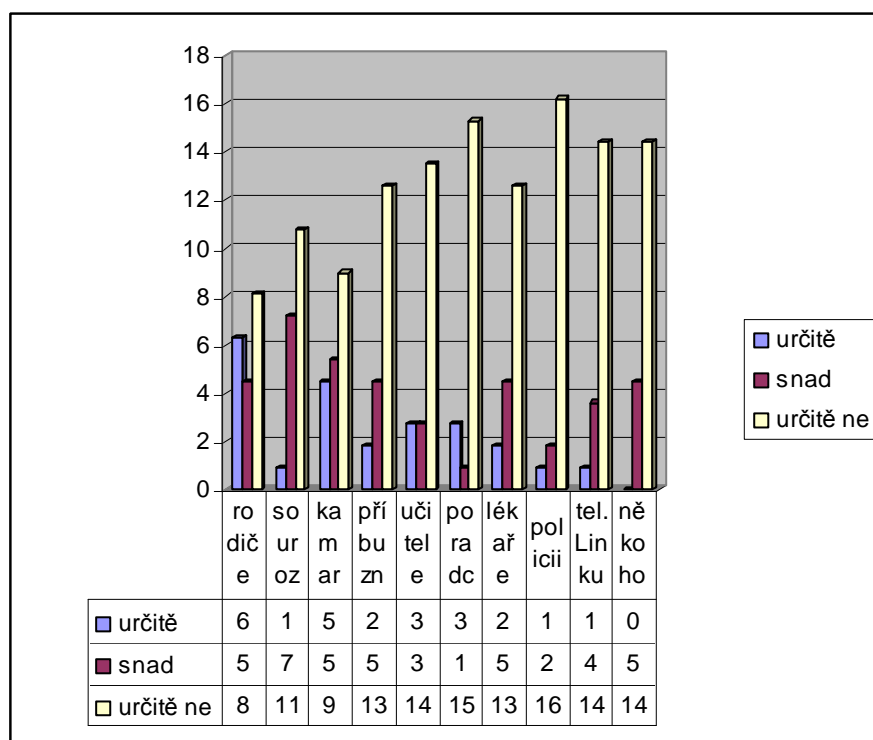
Přehled podle studovaného oboru

Otázka č. 20 : Pokud bys měl nějaký problém spojený s drogami (nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějací dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

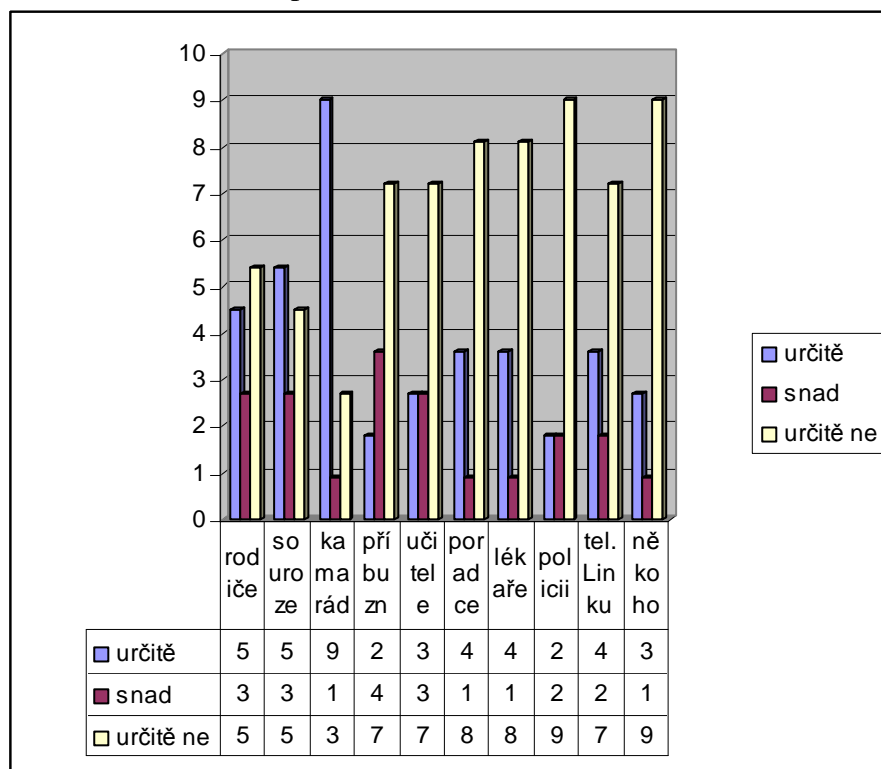


Otázka č. 22: Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm s někým promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

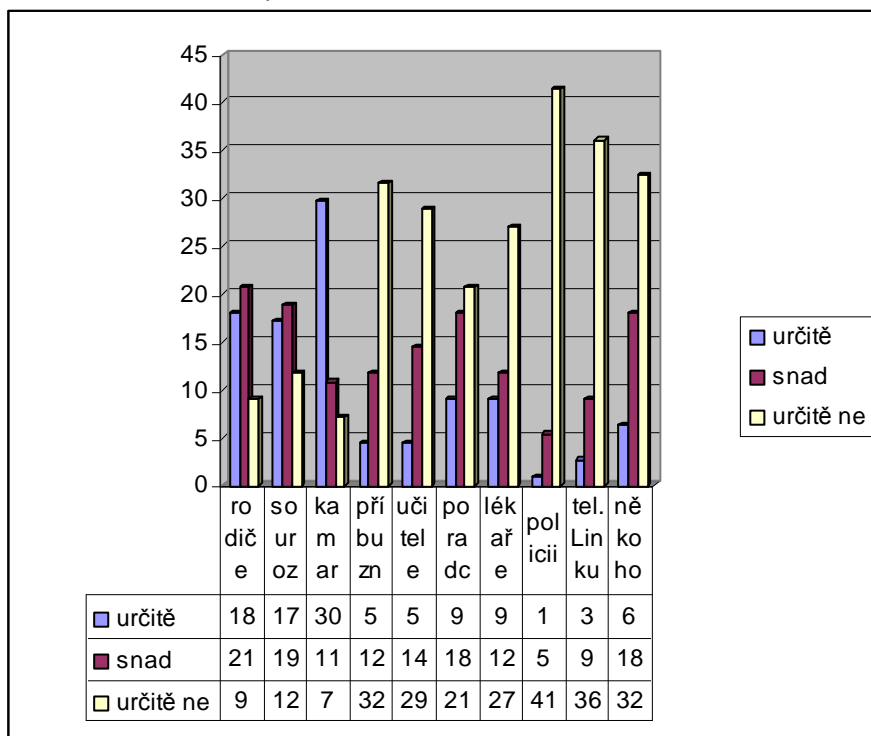
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – OU.



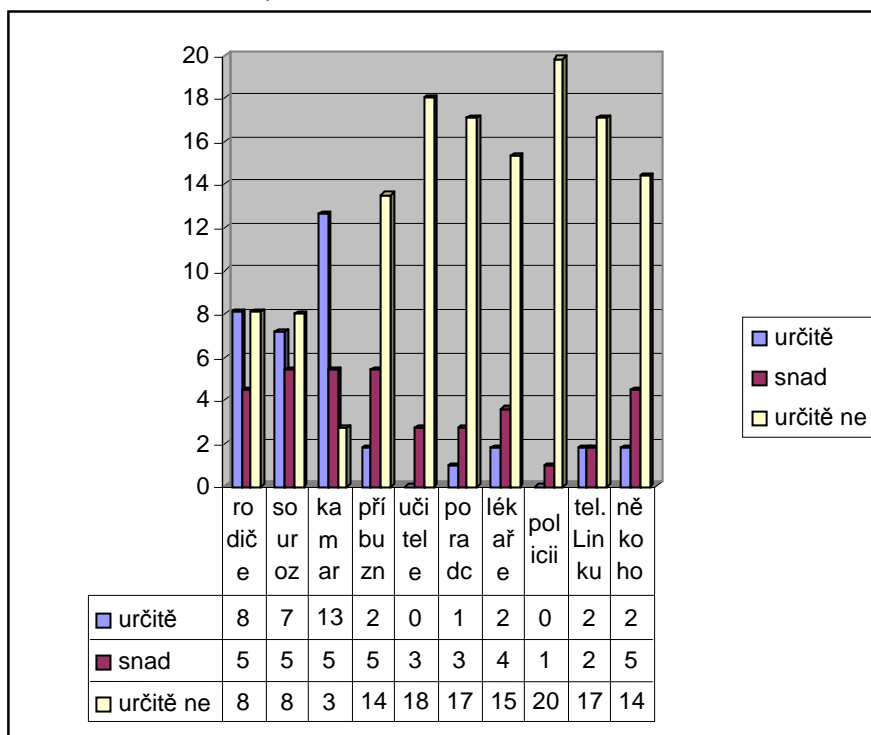
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – U



Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – SOU



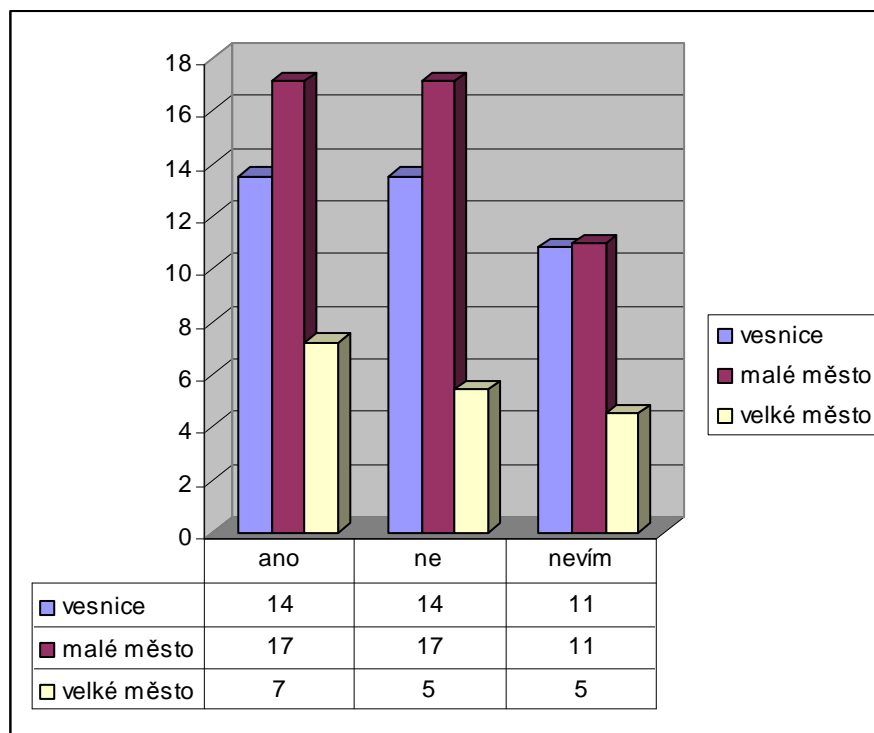
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – NS



Interpretace výsledků: Odpovědi studentů jednotlivých učebních oborů jsou velmi vyrovnané. Důvěřují dospělým jen z části, nejsou úplně přesvědčeni o jejich důvěryhodnosti. Opět se ukazuje, že nejvíce důvěřují svým vrstevníkům, následně rodičům sourozencům. Zcela sporadicky důvěřují jiným dospělým a organizacím. Jediní, kteří částečně důvěřují organizacím jsou studenti učebního oboru U. Jde o děti, které nemají splněnu devítiletou docházku na základní škole. Tyto děti vyšly z 8 a 7 tříd. Je vcelku překvapující, že zrovna tyto děti připouští pomoc jiných lidí než kamarádů a vlastní rodiny. Je pravdou, že většina z nich pochází z rozvrácených rodin nebo z rodin sociálně slabých. Tyto děti jsou vděčné za každou pozornost dospělých, za každou pochvalu.

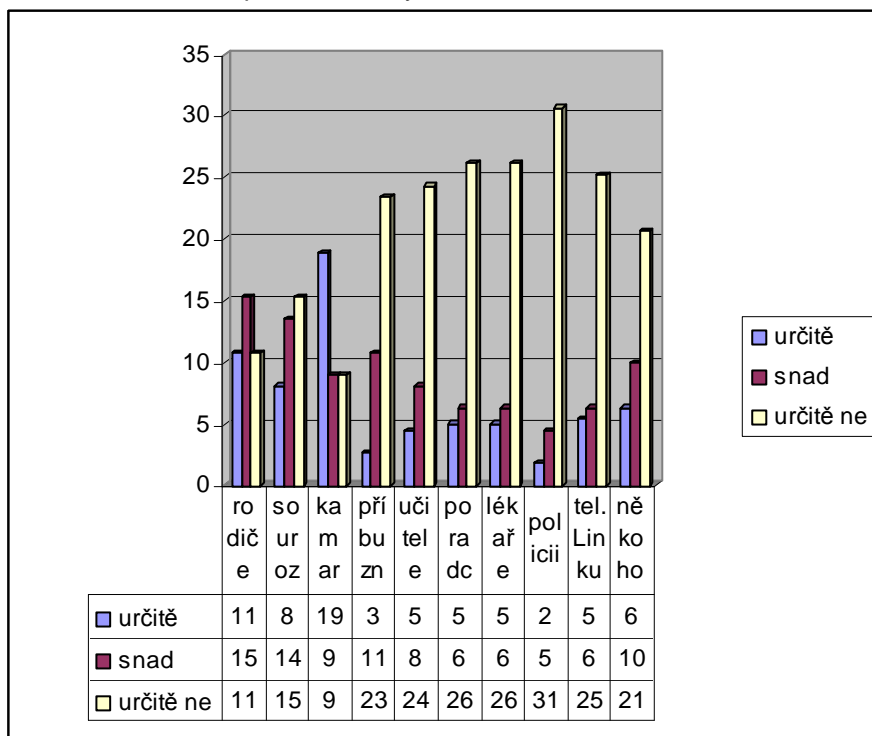
Přehled podle místa bydliště

Otázka č. 20 : Pokud bys měl nějaký problém spojený s drogami (nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějakí dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

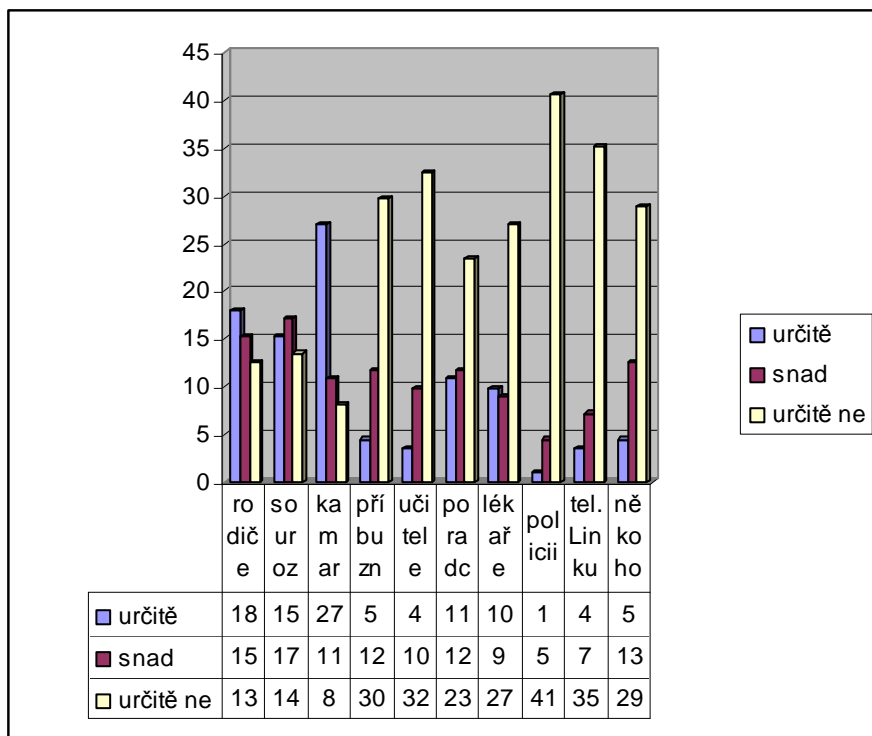


Otázka č. 22: Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm s někým promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

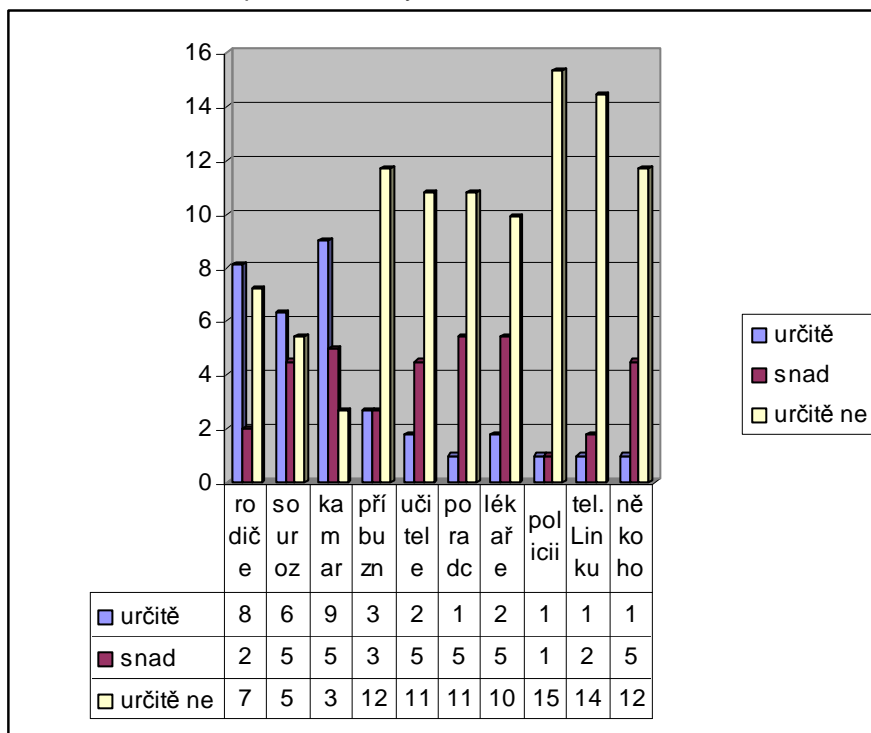
Grafické znázornění podle místa bydliště – vesnice



Grafické znázornění podle místa bydliště – malé město



Grafické znázornění podle místa bydliště – velké město



Interpretace výsledků: Graf nám ukazuje, že nezáleží na místě bydliště, odpovědi jsou stejné a vyrovnané. Opět převažuje důvěra ve vrstevníky, potom rodiče a sourozence. Bydliště v tomto případě není vůbec důležité.

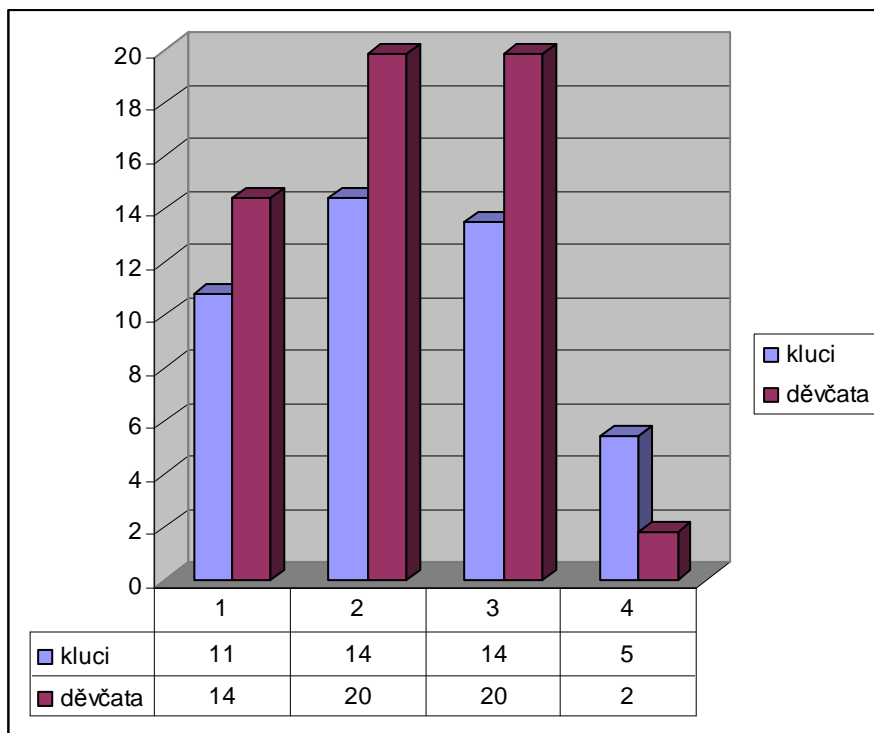
Dílčí předpoklad č. 4 nebyl potvrzen. Potvrdit můžeme, že každý ze studentů má možnost se svěřit někomu komu důvěřuje. Problémem je, že to nemusí být člověk dospělý. Dospělý člověk, je člověk, kterému je více jak 18 let. V 56% odpovědí studenti důvěřují především svým vrstevníkům a ti mnohdy ještě nejsou dospělými. Jejich pohled na svět a lidi kolem se teprve utváří a není vždy správný. Na druhém místě jsou rodiče (37%) a sourozenci (31%). Dá se říci, že dnešní mládež téměř nevěří státním organizacím nebo jiným dospělým. Je škoda, že důvěřují učitelům ve škole jen v 38%. To je dosti malé číslo.

Dílčí předpoklad č. 5 posuzovaný z pohledu otázky č. 15, 17.

Lze předpokládat, že zdrojem informací o legálních a nelegálních drogách je v 50% rodina, ve 45% sdělovací prostředky a v 40% sdělovací prostředky.

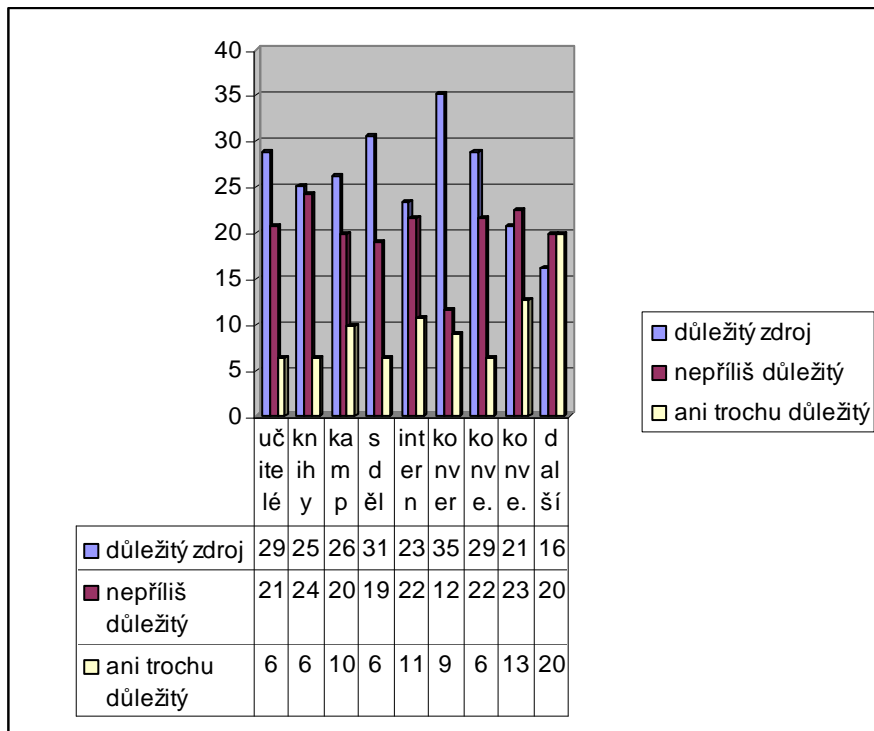
Přehled podle pohlaví

Otázka č. 15: Myslíš si, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

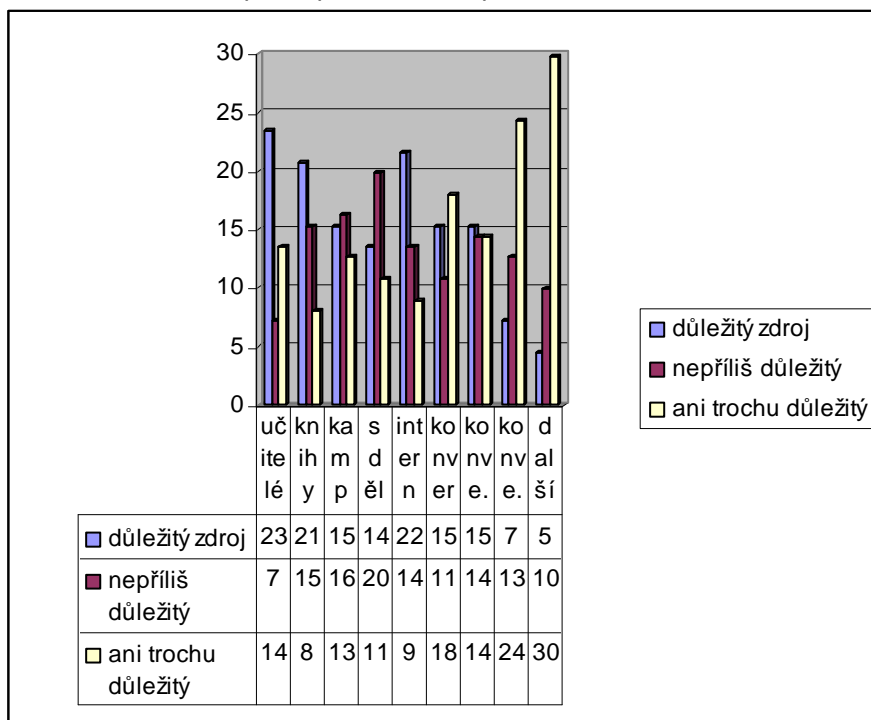


Otázka č. 17: Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a/nebo nelegálních drogách?

Grafické znázornění podle pohlaví – děvčata



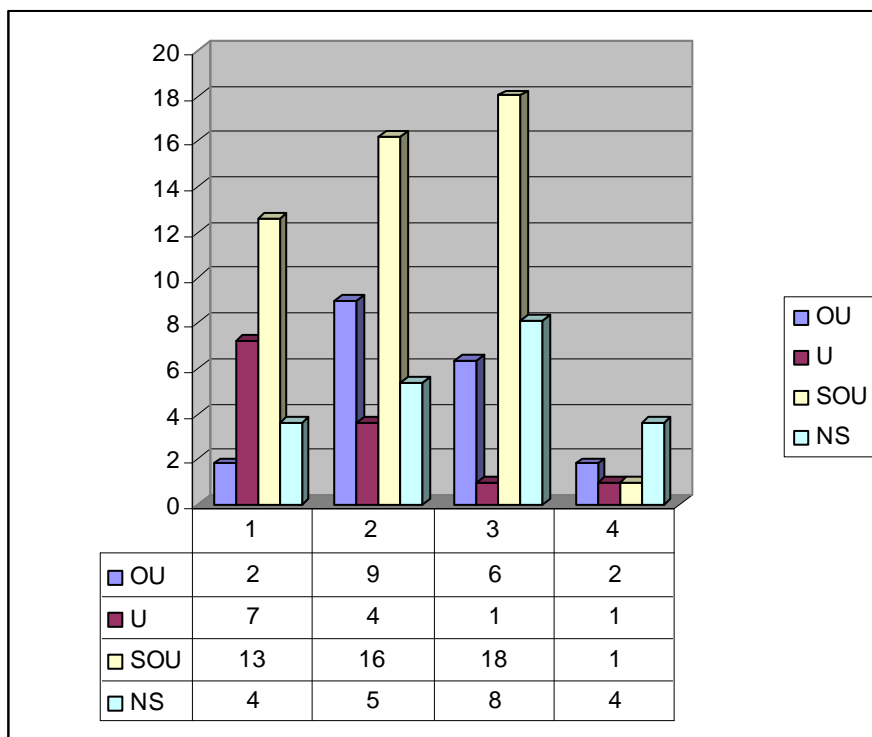
Grafické znázornění podle pohlaví – chlapci



Interpretace výsledků: Velké procento dětí (25%) neabsolvovalo žádnou hodinu zaměřenou na problematiku drog. Není to způsobeno tím, že ve škole se této problematice vůbec nevěnují, ale velkým problémem u těchto žáků je jejich vysoká absence. Studium není jejich prioritou. Ti, kteří nějakou tuto hodinu absolvovaly je považují za dobré, nebo ani za dobré či špatné. Ti kterým se hodiny nezdály dobré je 7%.

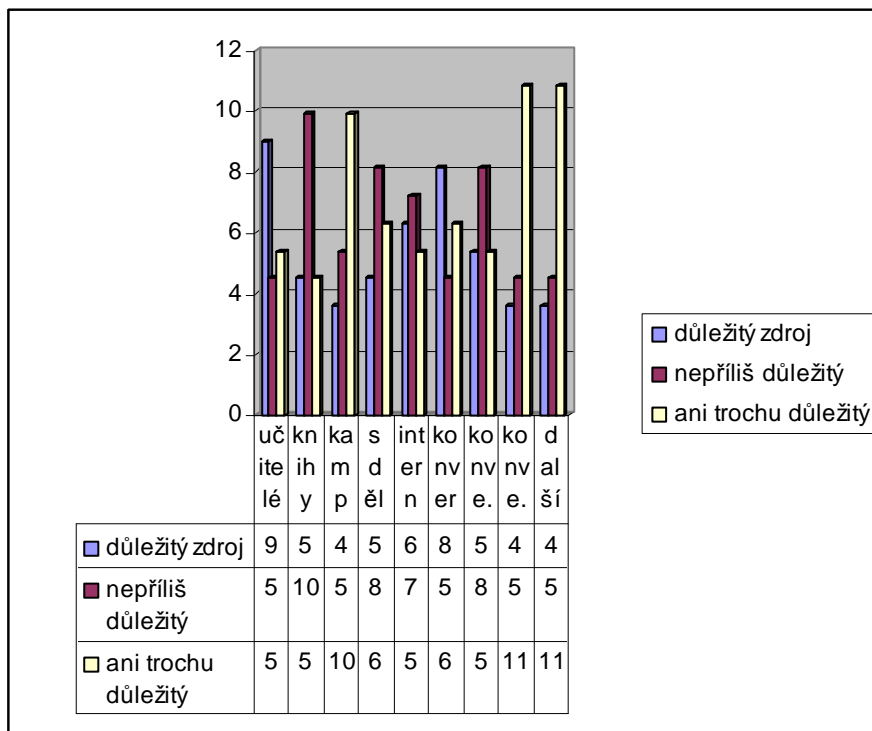
Přehled podle studovaného oboru

Otázka č. 15: Myslíš si, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

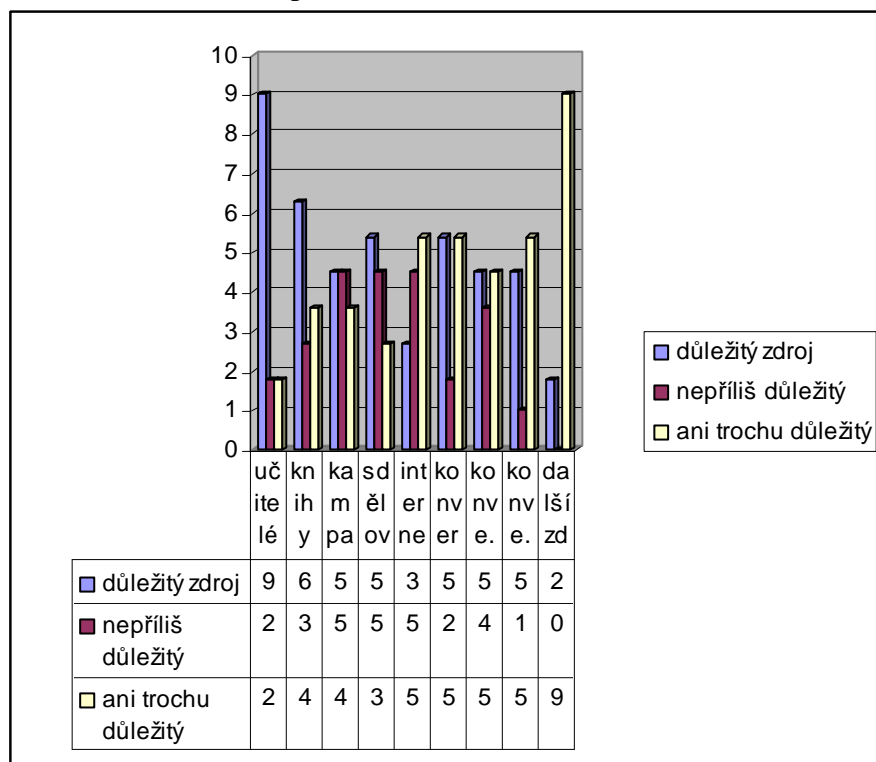


Otázka č. 17: Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a/nebo nelegálních drogách?

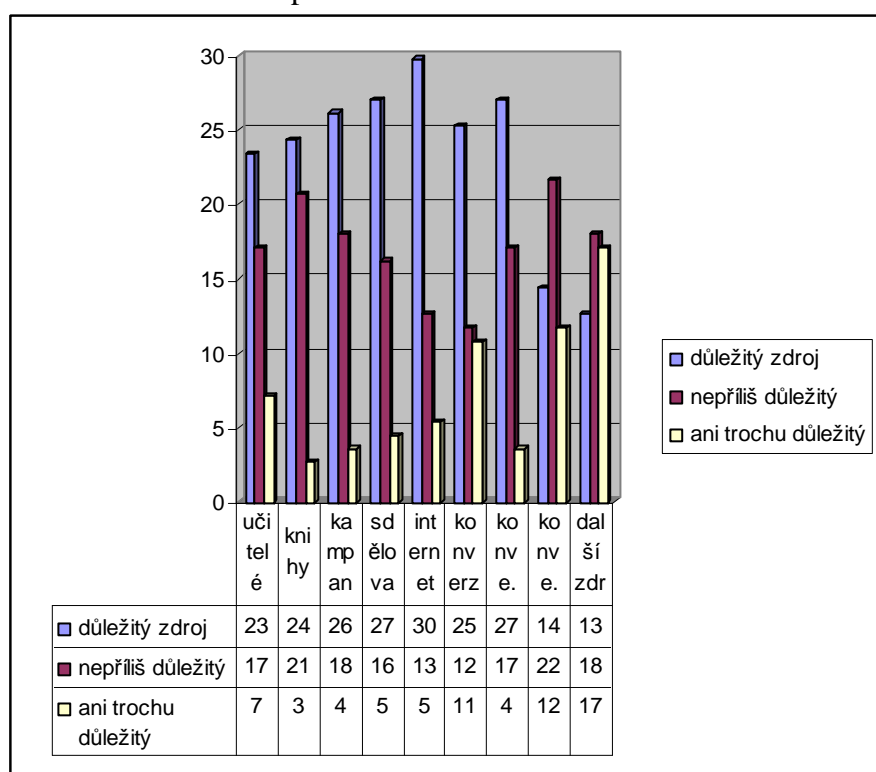
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru - OU



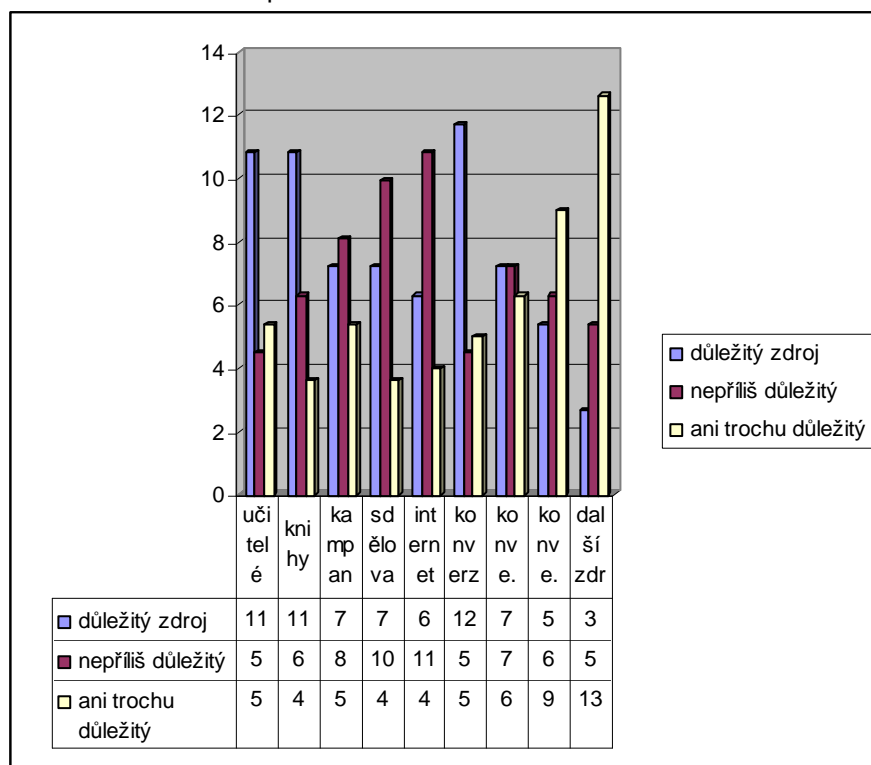
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru - U



Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru – SOU



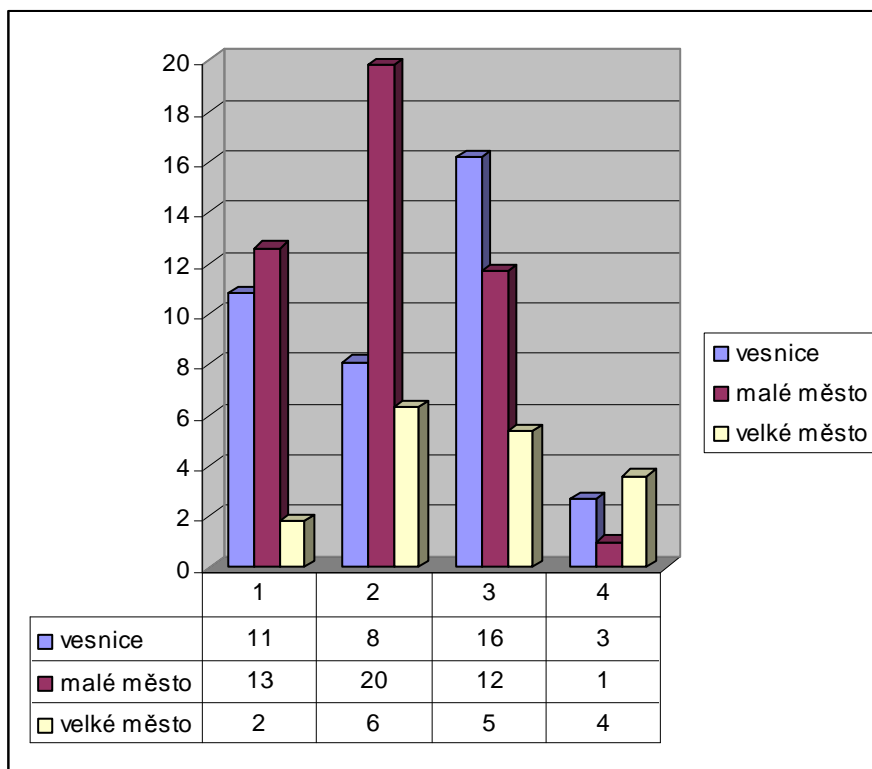
Grafické znázornění z pohledu studovaného oboru –NS



Interpretace výsledků: Odpovědi na otázku č. 15 je zarážející, že hodně studentů žádnou takovou hodinu ve škole neabsolvovalo. Je to nejspíš způsobeno tím, že velkým problémem je vysoká absence ve vyučování. Zbytek studentů považuje hodiny zaměřené na tuto problematiku za dostačující. U otázky č. 17 se shodují studenti z učebních oborů OU a U. Pro ně jsou důležitým zdrojem informací především učitelé, rodiče a přátelé. Naproti tomu u učebního oboru SOU a NS, jsou důležitým zdrojem informací televize, internet, přátelé, rodiče a potom teprve učitelé. Je to asi způsobeno větším zájmem o dění okolo nás, snadnější dostupností internetu. Děti v učebních oborech OU a U ve většině případů doma počítač nemají nebo nemají dostupný internet. Je velký rozdíl u NS kde uvádí studenti jako důležitý zdroj také knihy. U učebních oborů OU a U jsou knihy opomíjeny. Je škoda, že dnešní mládež tak málo čte.

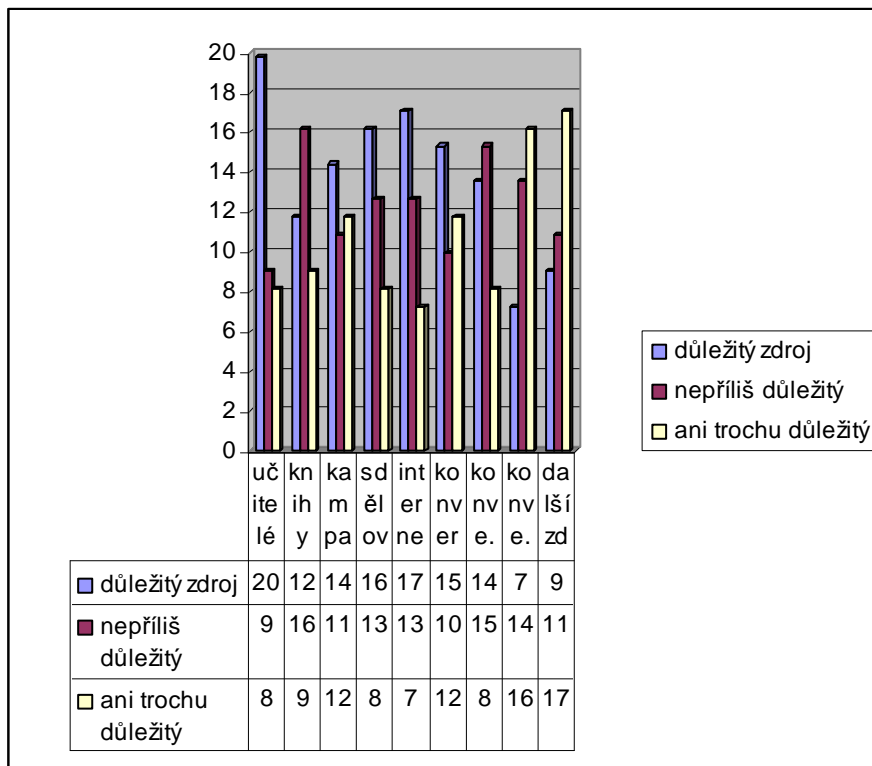
Přehled podle místa bydliště

Otázka č. 15: Myslíš si, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

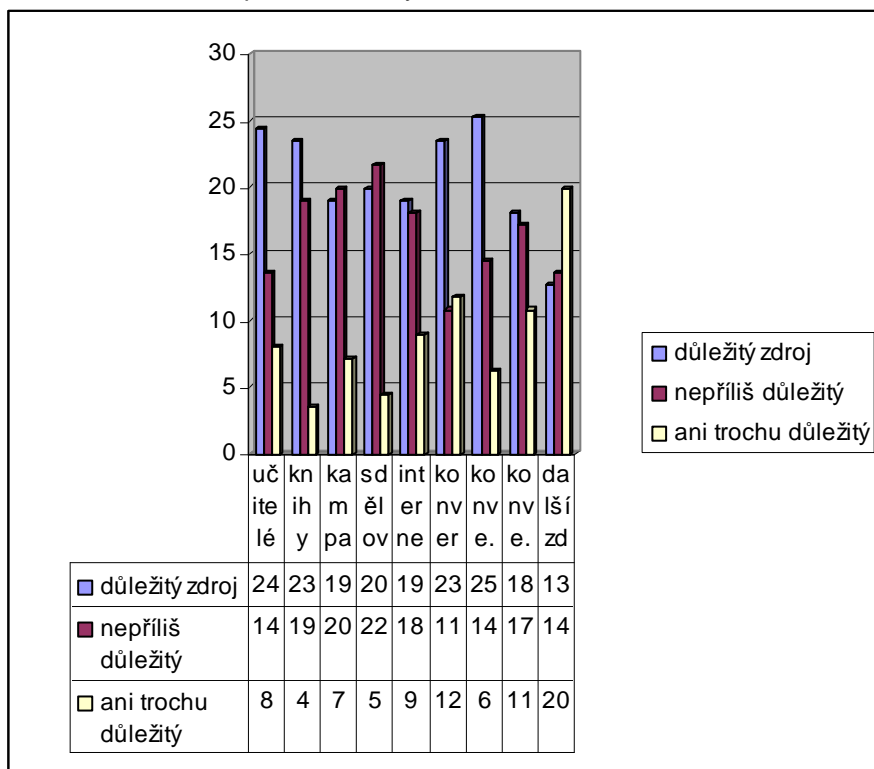


Otázka č. 17: Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a/nebo nelegálních drogách?

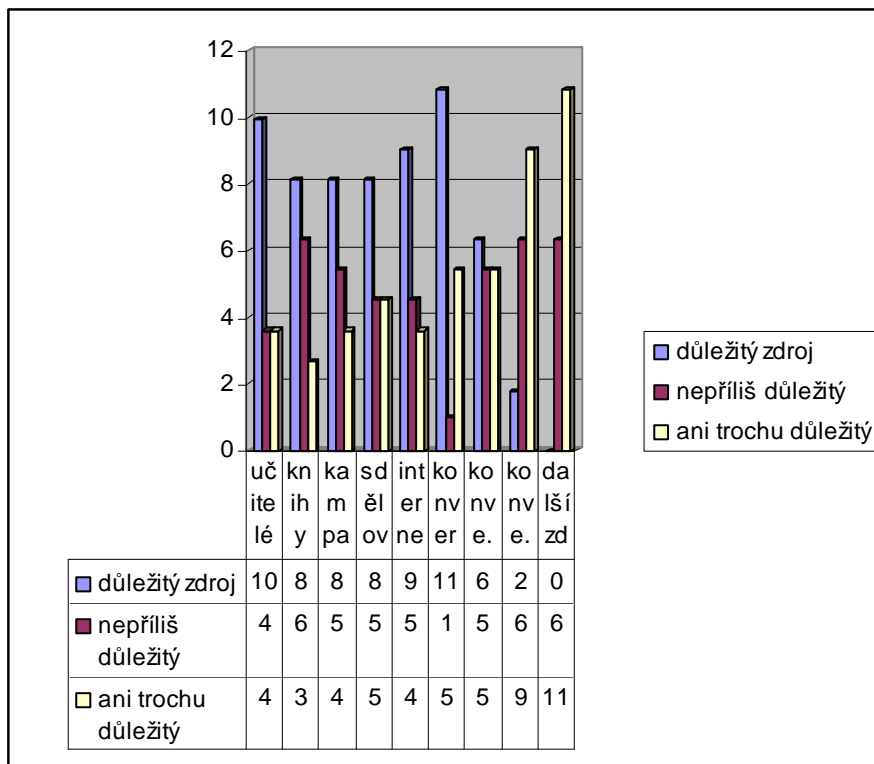
Grafické znázornění podle místa bydliště – vesnice



Grafické znázornění podle místa bydliště – malé město



Grafické znázornění podle místa bydliště – velké město



Interpretace výsledků: Nezáleží z kterého bydliště student je, většinou je pro ně důležitým zdrojem informací především učitel. Je to tím, že s touto problematikou se ve škole děti setkávají již na základních školách. Dalším důležitým zdrojem je komunikace rodiči, přáteli. To jsou lidé, kteří k mladým mají nejbližší. Dnešní důležitou roli hrají sdělovací prostředky a internet.

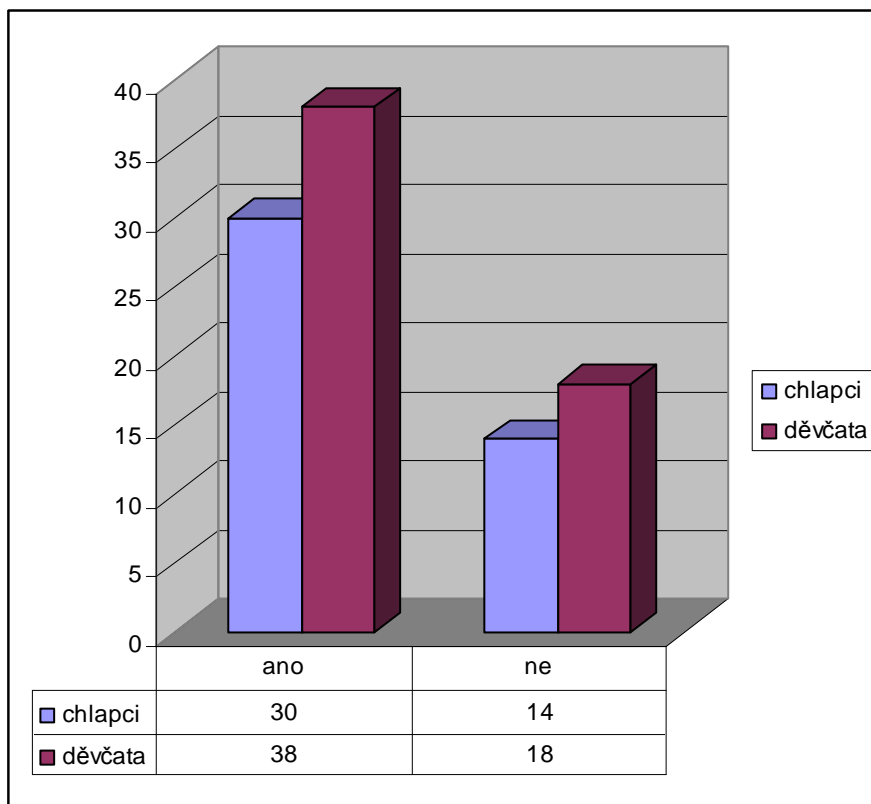
Dílčí předpoklad č. 5 nebyl potvrzen. Opravdu prvotní informace většinou děti dostávají prostřednictvím rodičů a poté prostřednictvím školy. V procentech vyjádřeno to znamená, že učitelé jako důležitý zdroj informací považují 52% studentů, knihy 46%, kampaně 41%, sdělovací prostředky 45%, internet 45%, konverzace s rodiči 50% a přátelé 44%. Dále je pro ně důležitým zdrojem informací komunikace s vrstevníky a přáteli. V dnešní době nemalou roli hraje televize, rozhlas, internetové stránky. Dnešní mladí lidé u televize nebo počítačů tráví spoustu času. Je to i několik hodin denně.

Dílčí předpoklad č. 6 posuzovaný z pohledu otázky č. 12, 13.

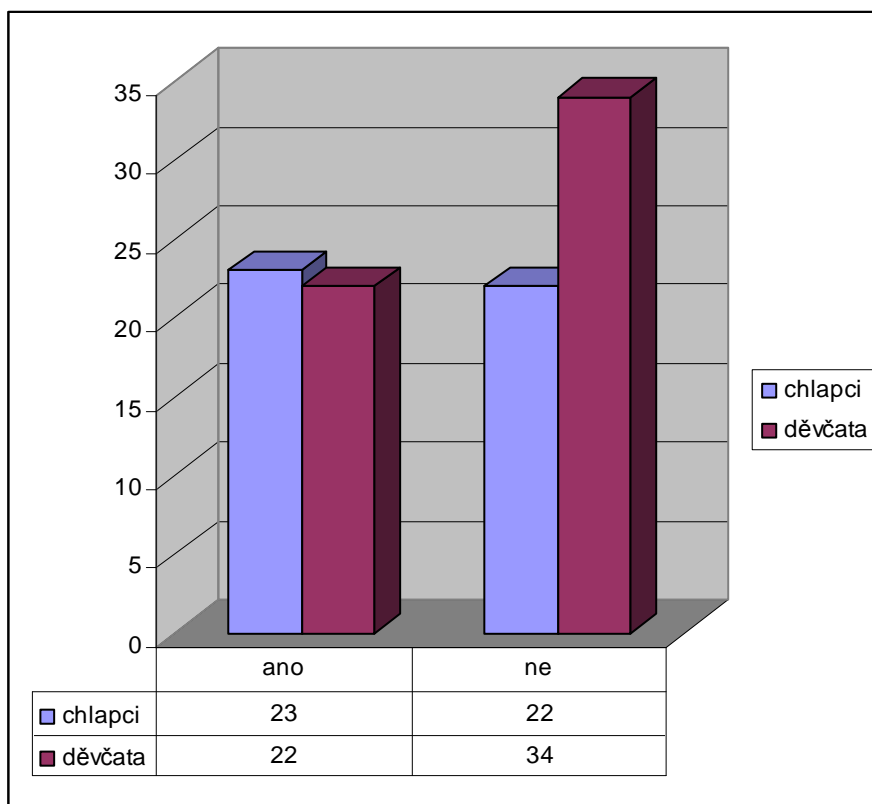
Lze předpokládat, že v 35% studenti znají místa, nebo znají osoby, které jsou schopné sehnat nelegální drogy.

Přehled podle pohlaví

Otázka č. 12: Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?



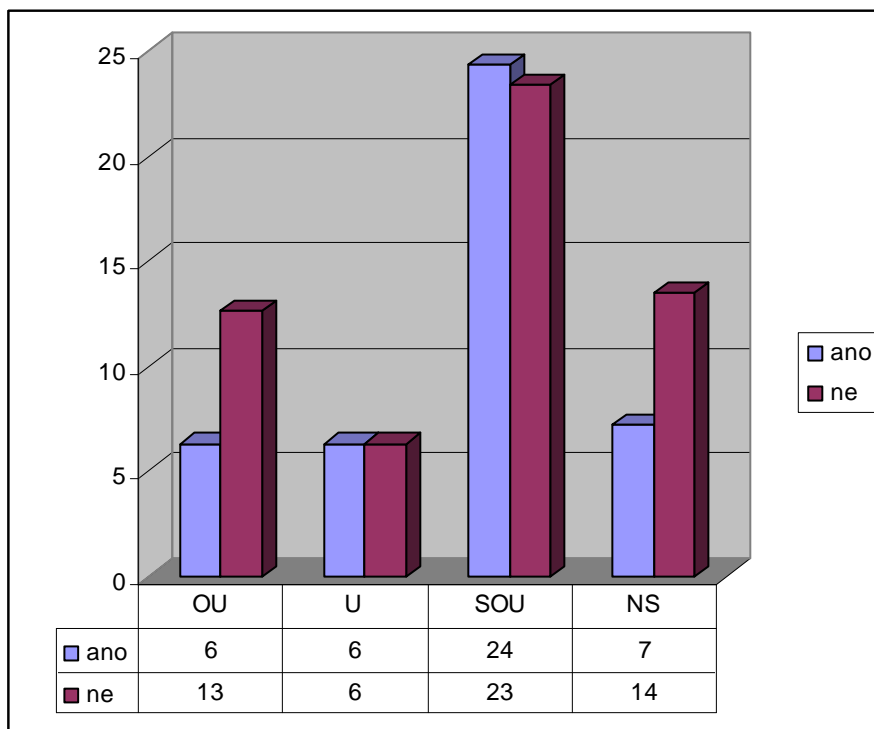
Otázka č. 13: Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?



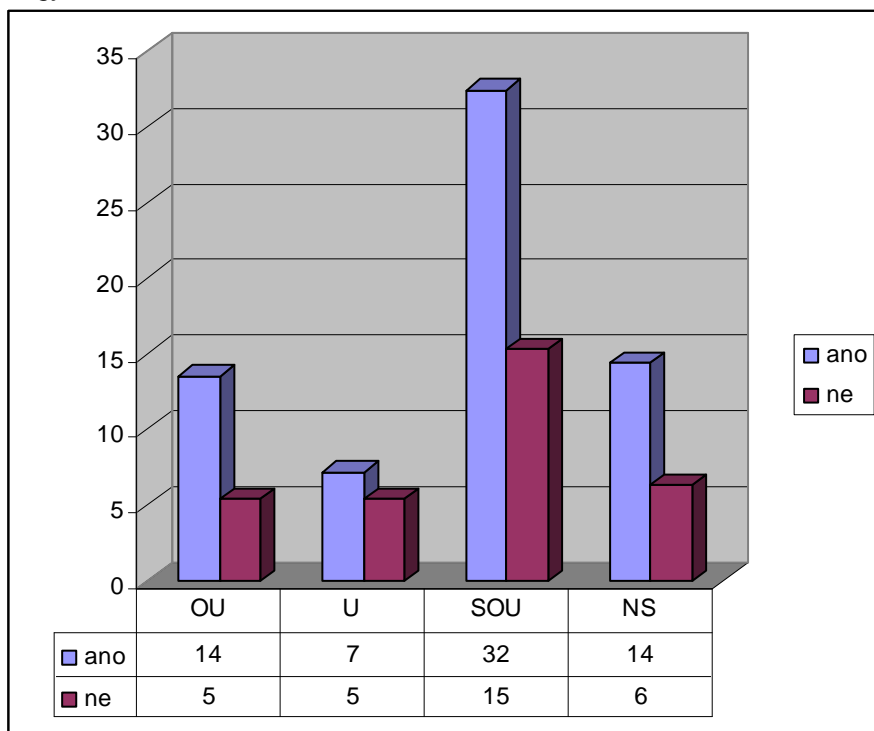
Interpretace výsledků: Z grafu vyplývá, že ve škole studenti ve 68% případů vědí na koho se obrátit, pokud by nějakou z těchto látek sháněli. Není důležité jestli jde o chlapce či dívky. Co se týče prostředí mimo školu, tam je situace jiná. Ve 56% případů, nevědí kam se obrátit. Ve škole je to pro ně asi jednodušší, protože je to určité společenství lidí, kteří se navzájem znají. Vědí co od sebe mohou očekávat. Mimo školu už jde většinou o kontakt s lidmi, které osobně neznají.

Přehled podle studovaného oboru

Otázka č. 12: Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?



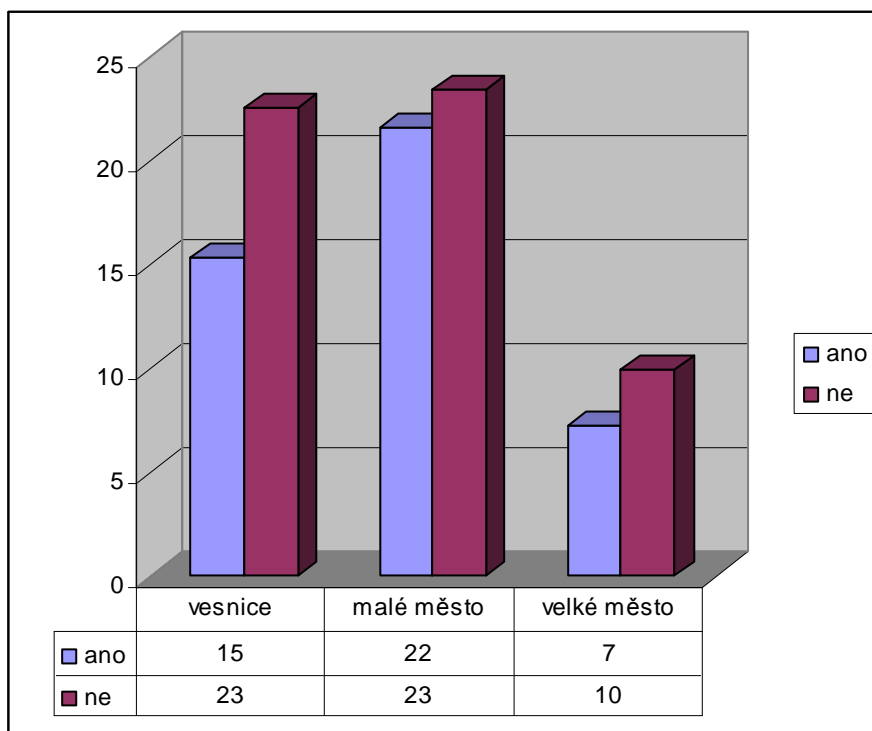
Otázka č. 13: Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?



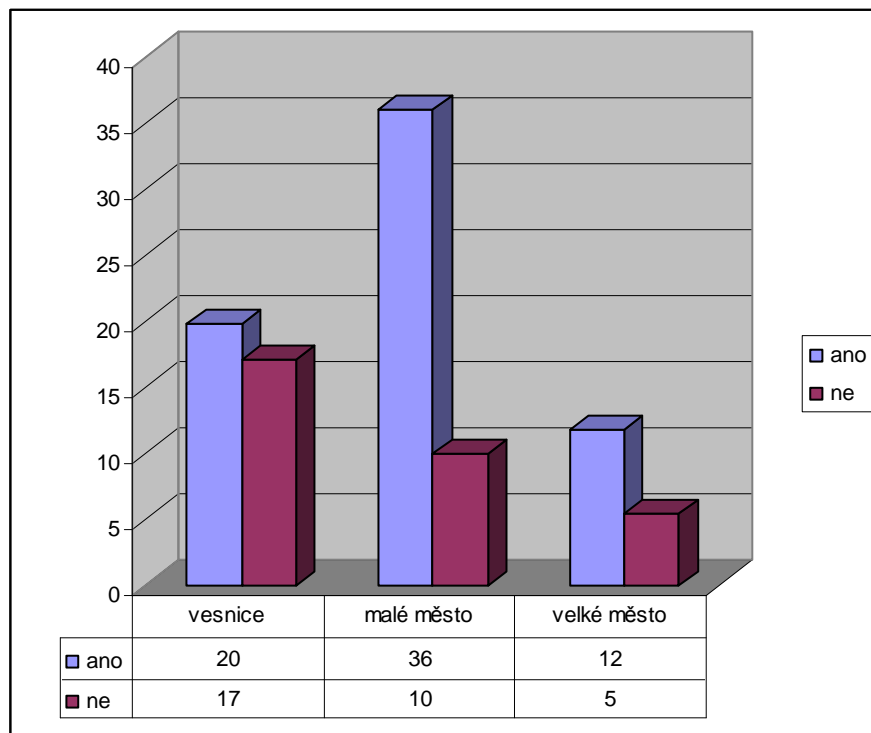
Interpretace výsledků: Odpovědi na otázku č.12 z hlediska bydliště se liší od odpovědí z hlediska pohlaví. Grafy nám jasně ukazují, že u učebních oborů U a SOU jsou odpovědi vyrovnané, kdežto u učebních oborů OU a NS převažuje odpověď ne. To znamená pravý opak odpovědí na předešlou otázku zaměřenou z hlediska pohlaví. Na otázku č.13 odpovíděly téměř shodně, to znamená že mimo školu vědí na koho se obrátit.

Přehled podle místa bydliště

Otázka č. 12: Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?



Otázka č. 13: Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?



Interpretace výsledků: U studentů z malých měst jsou odpovědi vyrovnané, u dětí z vesnic a velkých měst převažuje odpověď ne. To tedy znamená, že ve škole ve většině případů nevědí na koho se obrátit. Co se týče prostředí mimo školu, tam studenti vědí na koho se obrátit.

Předpoklad č. 6 nebyl potvrzen. Odpovědi studentů se liší. Spousta studentů ví na koho se obrátit v případě shánění drog. Předpoklad byl, že 35% dětí bude vědět na koho se obrátit. Skutečnost je ale taková, že ve škole vědí kde shánět drogu v 68% a mimo školu ve 45%.

3.6 Shrnutí výsledků praktické části

Praktická část měla za úkol ověřit stanovené předpoklady, které vycházely z teoretických poznatků a současně z praktických zkušeností se studenty v tomto věku.

Shrnutí základních předpokladů

- č. 1 posuzovaný z pohledu otázky č. 7, 14
- č. 2 posuzovaný z pohledu otázky č. 8
- č. 3 posuzovaný z pohledu otázky č. 9, 10, 16

Shrnutí dílčích předpokladů

- č. 1 posuzovaný z pohledu otázky č. 11, 21
- č. 2 posuzovaný z pohledu otázky č. 18
- č. 3 posuzovaný z pohledu otázky č. 19
- č. 4 posuzovaný z pohledu otázky č. 20, 22
- č. 5 posuzovaný z pohledu otázky č. 15, 17
- č. 6 posuzovaný z pohledu otázky č. 12, 13

Při zjišťování dat bylo použito standardizovaného dotazníku. Dotazník byl zaměřen na možné zkušenosti se zneužíváním legálních či nelegálních látek. Při vyhodnocení se ukázalo několik nedostatků, které činily studentům při vyplňování dotazníku problémy. Trvalo jim delší dobu pochopit jakým způsobem vyplňovat samotný dotazník. Studenti lépe pochopily zadání pokud jim byl zadán přímo zadavatelem. Pokud jim byl zadán prostřednictvím jiné osoby, prostředníka, vyplněné dotazníky byly mnohdy nepřehledné. Některé se velmi špatně a složitěji vyhodnocovaly.

Vyhodnocení otázek bylo složité a zdlouhavé. Důležitým měřítkem vyhodnocení byla atmosféra, která panovala v jednotlivých třídách při zadávání dotazníku. Taktéž komunikace se studenty a vztahy mezi studenty vyučujícími napomohla ke zpracování získaných dat. Důležitou stránkou byla znalost prostředí školy a praktického vyučování.

Lépe se vyrovnaly s vyplňováním dotazníku studenti učebních oborů středního odborného učiliště (SOU) a nástavbového studia (NS). Hůře chápaly zadání mladiství z učebních oborů odborného učiliště (OU) nebo učiliště (U). Ti často potřebovaly osobní pomoc zadávajícího.

Získané údaje nejsou zcela směrodatné, nedají se zobecnit. Šlo o malý vzorek respondentů, ve kterém nebyl osloven stejný počet respondentů z jednotlivých učebních oborů.

4. Závěr

Ve vztahu k drogám je nutné si uvědomit, že drogy neexistují jako problém sám o sobě. Všeobecně máme tendenci povyšovat drogy na jakýsi vůdčí motivátor, idol a středohor dění. Ve skutečnosti však nebyly nikdy ničím jiným než tichým průvodcem a katalyzátorem procesů odehrávajících se v nás a kolem nás. Ve své podstatě je zneužívání drog především projevem existujícího špatného stavu osobnosti a společnosti. Drogy nejsou „špatné“ samy o sobě, „špatné“ bývá jejich užití, respektive zneužití. (Nožina, 1997, s. 294)

V každé společnosti najdeme děti a mladistvé se kterými jsou výchovné problémy. Mnoho učitelů, vychovatelů, ale i rodičů nabývá dojmu, že problematických dětí přibývá. Je tomu opravdu tak? Nebo jde jen o větší informovanost, větší samostatnost a bezprostřednost těchto dětí a mladistvých. Může to být také tím, že tyto děti nemají zábrany a netají se svými zkušenostmi? Nebo jde o nezáměr rodičů?

Na základě šetření, které bylo prováděno na Střední škole hospodářské se zdá, že opravdu dětí s výchovnými problémy přibývá a to se také odráží na zneužívání legálních i nelegálních látek. Nejvíce jsou žáci v našich podmínkách ohroženi alkoholismem, tabakismem a kouřením marihuany. Ve škole se to projevuje hlavně záškoláctvím, krádežemi, v horších případech šikanou. V domácích podmínkách dochází ke lhaní, toulání. Není vyloučené experimentování s jinými nelegálními drogami. Jejich zneužívání není rozšířené, ale je alarmující. Dostupnost legálních látek je pro mladistvé velmi snadná, i když je zákonem dáno, že mladistvým se tabákové výrobky a alkohol do 18 let věku nesmí prodávat. V každém obchodě, čerpací stanici, kiosku je možné koupit alkohol či cigarety. V restauračních zařízeních také není výjimkou potkat děti kolem 15 let nebo mladistvé do 18. Málokdy je uvidíte pouze s limonádou. Pokud jim alkohol neprodá zaměstnanec podniku koupí mu ho kamarád, který je starší. Co se týče nelegálních drog, pak jejich dostupnost není tak snadná jako dostupnost legálních látek, přesto děti ve většině případů vědí kam se obrátit. Jejich distribuce probíhá především mezi vrstevníky či kamarády. Obvykle jde o mladistvé, kteří mají nebo měli již nějaké problémy s chováním. Ve většině případů jde o děti, které mají velmi špatnou docházku, a z toho vyplývající špatný prospěch ve škole.

To se projevuje již na základních školách, tam však učitelé nemají velké možnosti nápravy. Záškoláctví se pak projevuje ještě ve větším měřítku na středních školách. Tato situace se zhoršuje zejména proto, že většina rodičů přestává zajímat co jejich děti dělají. Většinou je pro ně důležité hmotné zabezpečení, na to ostatní jim nezbyvá čas. Hodně tuto situaci nese dnešní uspěchaný svět. Mezi látkami nelegálními se asi nejvíce experimentuje s marihuanou a extází. S kouřením „trávy“ se setkáváme téměř denně. Extáze se dá zařadit mezi drogy, které se zneužívají ve volném čase mladistvých o víkendech, na party. Mladiství jí říkají diskotéková droga.

Informovanost dětí a mladistvých o účincích legálních i nelegálních látek je velmi dobrá. První informace dostávají od vlastní rodiny. Důležitou roli v informovanosti hraje škola. Dalším zdrojem informací jsou vrstevníci, ti bohužel nemusí být dobří rádcové. Bohužel věkem vliv vrstevníků roste a vliv vlastní rodiny je podstatně menší. Pokud jde o rodinu, která není zcela funkční tak autorita rodičů slábne nebo se úplně vytrácí. Někteří mladiství neakceptují žádnou autoritu, jsou pod vlivem kamarádů nebo uzavřených vrstevnických skupin. Některé vrstevnické skupiny se chovají asociálním způsobem. Děti i mladiství dobře znají rizika jejich zneužívání, přesto s těmito látkami experimentují.

Důvodem zneužívání těchto návykových látek je spousta. Nejvíce jsou ohroženy děti, které se nudí, chtějí zapadnout do kolektivu, do party, nechtějí být terčem posměchu, chtějí být něčím zajímavý. Spousta např. chlapců si myslí, že užíváním alkoholu stoupne jejich popularita. Zarážejícím je, že nejsou téměř patrné rozdíly mezi chlapci a děvčaty. Dnešní doba tyto rozdíly mezi oběma pohlavími téměř stírá.

5. Navrhovaná opatření

Rodina

Rodina je primární skupinou, je považována za základ společnosti. Má řadu funkcí. Mezi její základní funkce patří hmotné zabezpečení, sociální ochrana dítěte, je důležitá pro socializaci jednotlivců. Pokud nesplňuje tyto základní funkce pak se to vždy projeví nějakým způsobem na dítěti. Dítě nebo mladiství ve většině případů hledají taková řešení, která uspokojí jeho potřeby. Může to být zájem, péče, láska. Rodina může ovšem splňovat veškeré funkce, ale dítě se nudí, nemá žádné zájmy a pak hledá čím by volný čas využilo.

Rodina by v tomto případě měla zvýšit zájem o dítě samotné. Jde především o to, aby rodiče věděly s kým se děti stýkají, v jaké společnosti se pohybují. Je třeba zapojit je do nějaké zájmové činnosti nebo se s nimi věnovat nějakému vhodnému druhu sportu. Rodiče nesmí považovat finanční zabezpečení dítěte za dostačující, dítě potřebuje lásku a zájem rodičů. Rodiny které jsou sociálně slabší tak zde je potřeba zvýšit zájem o dítě. Mnohdy tyto rodiny ani neví do kterého ročníku dítě chodí, jak se jmenuje studovaný obor. Prospěch jejich dětí je jim lhostejný. Začínají se zajímat až když je škola kontaktuje z důvodu vážných studijních či výchovných problémů. Je nutná péče rodičů, i když mají pocit že děti jsou velké.

Škola

Vstup do školy je jedním z výrazných obrátů v životě každého dítěte. Ať už jde o vstup do základní školy nebo nějaké střední školy či učiliště. Jde především o vstup do neznámého prostředí. Dítě, adolescent se musí řídit pravidly platnými pro všechny stejnými. Škola zřetelně vytyčuje kritéria a normy, které je dítě povinno pochopit a kterými se musí jako všichni řídit.

Ve škole adolescenti tráví relativně spoustu času. Je proto důležité, aby ve škole vládla dobrá atmosféra. Děti, studenti musí cítit zájem učitelů, musí cítit určitou svobodu projevu, pocit bezpečí a důvěry.

Škola se může zaměřit především na drogovou prevenci. Může se této problematice věnovat v rámci některých předmětů nebo v rámci určitých přednášek. Neměla by se zaměřovat pouze na zdravotní následky užívání drog, ale seznámit studenty i s právními důsledky nákupu, držení nebo užívání drog. Drogové prevenci může napomoci i zapojení studentů do zájmových kroužků, nebo mohou spolupracovat s výchovnými poradci.

Bohužel spousta učitelů tento problém nechce vidět, nebo jej nechce řešit. Je to pro ně více práce a mnohdy mají pocit ,že je to práce zbytečná. Tato situace by se měla zlepšit. Pokud některý z učitelů zjistí, že některý z žáků má problém s legální nebo nelegální látkou měl by jej řešit ihned. Co nedůrazněji, ale řešit případ od případu. Neměl by daný problém řešit sám, ale zapojit do daného problému především rodinu a odborníky. Studenti musí cítit, že škola nebude tolerovat tento problém. Studenti musí vědět co je čeká v případě např. distribuce drog ve škole.

Mělo by to být jasně určeno ve školním řádě, který je platný pro určitý typ každé školy. Je velmi důležité, aby školní řád také znaly rodiče.

Společnost

Na děti, adolescenty, mladistvé působí nejen škola a rodiče, ale celá společnost. Společnost, to jsou ostatní lidé kolem nás, instituce, rozhlas, televize. Ti všichni působí na každého z nás. Společnost, by se měla chovat podle určitých pravidel a řídit se jimi. Bohužel hodně dospělých se nechová tak jak by mělo, mladí pak opakují chyby dospělých.

6. Informační zdroje

GOODYER, Paula. *Drogy a teenager*. 1. vyd. Praha: Slovanský dům, 2001. 162 s. ISBN 80-86421-44-9

GOHLERT, Christoph, Kun, Frank. *Od návyku k závislosti*. 1. vyd. Praha: Euromedia Group, 2001. 144 s. ISBN 80-7202-950-9

JANÍK, Alojz, DUŠEK, Karel. *Drogy a společnost*. 1 vyd. Praha: Avicenum, 1990. 342 s. ISBN 80-201-0087-3

NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost* 2 vyd. Praha: Portál, 2003. 151 s. ISBN 80-7178-831-7

NEŠPOR, Karel. *Středoškoláci o drogách, alkoholu, kouření a lepších věcech*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. 126 s. ISBN 80-7178-086-3

NEŠPOR, Karel. *Vaše děti a návykové látky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 157 s. ISBN 80-7178-515-6

NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. 2. vyd. Praha: KLP, 1997. 347 s. ISBN 80-85917-36-X

PEŠATOVÁ, Ilona. *Vybrané kapitoly z etopedie I. díl. Klasifikace a diagnostika poruch chování*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2003. ISBN 80-7083-750-0

PRESL, Jiří. *Drogová závislost*. 1 vyd. Praha: MAXDORF, 1994. 87 s. ISBN 80-85800-18-7

ROTGERS, Frederick a kolektiv. *Léčba drogových závislostí*. 1 vyd. Praha: Grada, 1999. 260 s. ISBN 80-7169-836-9

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha: Portál, 2002. 444 s. ISBN 80-7178-678-0

7. Seznam příloh

Grafy a tabulky k otázkám 6 až 22 z dotazníku podle pohlaví respondentů.

Příloha č. 1 Graf a tabulka k otázce č. 6 Kdo tě poprvé informoval o účincích alkoholu, tabáku a alkoholu?

Příloha č. 2 Graf a tabulka k otázce č. 7 Myslíte si, že jste byly dostatečně informovány o účincích alkoholu, tabáku a drogách.

Příloha č. 3 Graf a tabulka k otázce č. 8 Zajímají tě další informace o drogách?

Příloha č. 4 Graf a tabulka k otázce č. 9 Mluví studenti ve škole o drogách?

Příloha č. 5 graf a tabulka k otázce č. 10 Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?

Příloha č. 6 Graf a tabulka k otázce č. 11 Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?

Příloha č. 7 Graf a tabulka k otázce č. 12 Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

Příloha č. 8 Graf a tabulka k otázce č. 13 Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

Příloha č. 9 Graf a tabulka k otázce č. 14 Myslíš si, že jste v tomto školním roce měli mnoho/málo hodin/aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog?

Příloha č. 10 Graf a tabulka k otázce č. 15 Myslíš si, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

Příloha č. 11 Graf a tabulka k otázce č. 16 Myslíš, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog(legálních a nelegálních)?

Příloha č. 12 Graf a tabulka k otázce č. 17 Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a/nebo nelegálních drogách?

Příloha č. 13 Graf a tabulka k otázce č. 18 Označ, jestli jsi někdy vyzkoušel/a některé z následujících látek.

Příloha č. 14 Graf a tabulka k otázce č. 19 Myslíš, že vyzkoušíš nějakou z následujících látek?

Příloha č. 15 Graf a tabulka k otázce č. 20 Pokud bys měl nějaký problém spojený s drogami(nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějakí dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

Příloha č. 16 Graf a tabulka k otázce č. 21 Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

Příloha č. 17 Graf a tabulka k otázce č. 22 Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

Grafy a tabulky k otázkám 6 až 22 z dotazníku podle studovaného oboru respondentů.

Příloha č. 18 Graf a tabulka k otázce č. 6 Kdo tě poprvé informoval o účincích alkoholu, tabáku a drog?

Příloha č. 19 Graf a tabulka k otázce č. 7 Myslíte si, že jste byly dostatečně informováni o účincích alkoholu, tabáku a drogách?

Příloha č. 20 Graf a tabulka k otázce č. 8 Zajímají tě další informace o drogách?

Příloha č. 21 Graf a tabulka k otázce č. 9 Mluví studenti ve škole o drogách?

Příloha č. 22 Graf a tabulka k otázce č. 10 Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?

Příloha č. 23 Graf a tabulka k otázce č. 11 Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?

Příloha č. 24 Graf a tabulka k otázce č. 12 Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

Příloha č. 25 Graf a tabulka k otázce č. 13 Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

Příloha č. 26 Graf a tabulka k otázce č. 14 Myslíš si, že jste v tomto školním roce měli mnoho/málo hodin/aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog?

Příloha č. 27 Graf a tabulka k otázce č. 15 Myslíš, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

Příloha č. 28 Graf a tabulka k otázce č. 16 Myslíš, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog (legálních a nelegálních)?

Příloha č. 29 Graf a tabulka k otázce č. 17 Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a /nebo nelegálních drogách?

Příloha č. 30 Graf a tabulka k otázce č. 18 Označ, jestli jsi někdy vyzkoušel/a některé z následujících látek.

Příloha č. 31 Graf a tabulka k otázce č. 19 Myslíš, že vyzkoušíš nějakou z následujících látek?

Příloha č. 32 Graf a tabulka k otázce č. 20 Pokud bys měl nějaký problém spojený s drogami(nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějakí dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

Příloha č. 33 Graf a tabulka k otázce č. 21 Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

Příloha č. 34 Graf a tabulka k otázce č. 22 Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

Grafy a tabulky k otázkám 6 až 22 z dotazníku podle bydliště respondentů.

Příloha č. 35 Graf a tabulka k otázce č. 6 Kdo tě poprvé informoval o účincích alkoholu, tabáku a drog?

Příloha č. 36 Graf a tabulka k otázce č. 7 Myslíte si, že jste byly dostatečně informovány o účincích alkoholu, tabáku a drogách?

Příloha č. 37 Graf a tabulka k otázce č. 8 Zajímají tě další informace o drogách?

Příloha č. 38 Graf a tabulka k otázce č. 9 Mluví studenti ve škole o drogách?

Příloha č. 39 Graf a tabulka k otázce č. 10 Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?

Příloha č. 40 Graf a tabulka k otázce č. 11 Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?

Příloha č. 41 Graf a tabulka k otázce č. 12 Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

Příloha č. 42 Graf a tabulka k otázce č. 13 Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

Příloha č. 43 Graf a tabulka k otázce č. 14 Myslíš si, že jste v tomto školním roce měli mnoho/málo hodin/aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog?

Příloha č. 44 Graf a tabulka k otázce č. 15 Myslíš si, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

Příloha č. 45 Graf a tabulka k otázce č. 16 Myslíš, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog (legálních a nelegálních)?

Příloha č. 46 Graf a tabulka k otázce č. 17 Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a/nebo nelegálních drogách?

Příloha č. 47 Graf a tabulka k otázce č. 18 Označ, jestli jsi někdy vyzkoušel/a některé z následujících látek.

Příloha č. 48 Graf a tabulka k otázce č. 19 Myslíš, že vyzkoušíš nějakou z následujících látek?

Příloha č. 49 Graf a tabulka k otázce č. 20 Pokud bys měl nějaký problém spojený s drogami (nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějací dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

Příloha č. 50 Graf a tabulka k otázce č. 21 Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

Příloha č. 51 Graf a tabulka k otázce č. 22 Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm s někým promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

Příloha č. 52 Dotazník

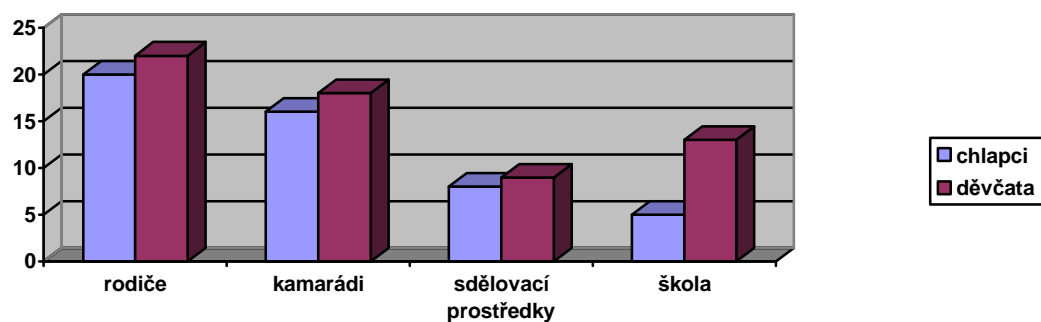
8. Přílohy

Grafické zpracování dotazníkových otázek 6 až 22 z hlediska pohlaví.

Příloha č. 1

6. Kdo tě poprvé informoval o účincích alkoholu, tabáku a drog?

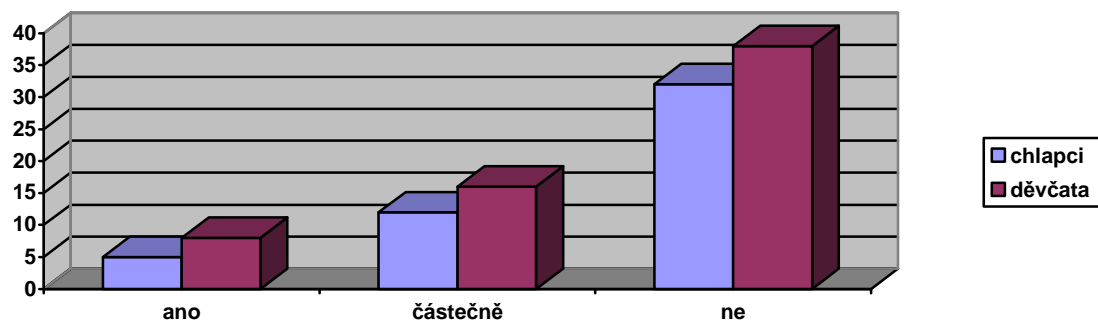
Odpovědi v počtech	Rodiče	Kamarádi	Sdělovací prostředky	Škola
Chlapci	20	16	8	5
Děvčata	22	18	9	13



Příloha č. 2

7. Myslíte si, že ještě byly dostatečně informováni o účincích alkoholu, tabáku a drogách?

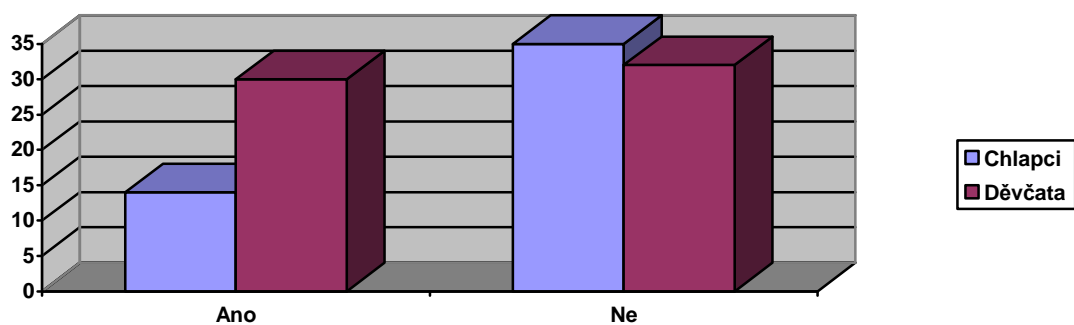
Odpovědi v počtech	Ano	Částečně	Ne
Chlapci	5	12	32
Děvčata	8	16	38



Příloha č. 3

8. Zajímají tě další informace o drogách?

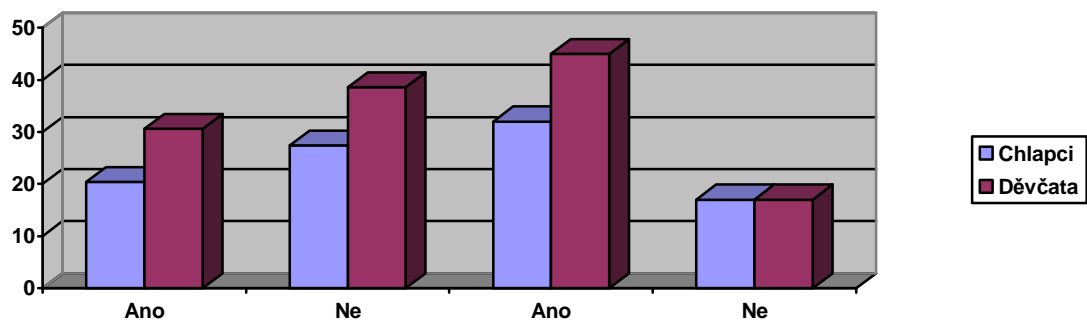
Odpovědi v počtech	Ano	Ne
Chlapci	14	35
Děvčata	30	32



Příloha č. 4

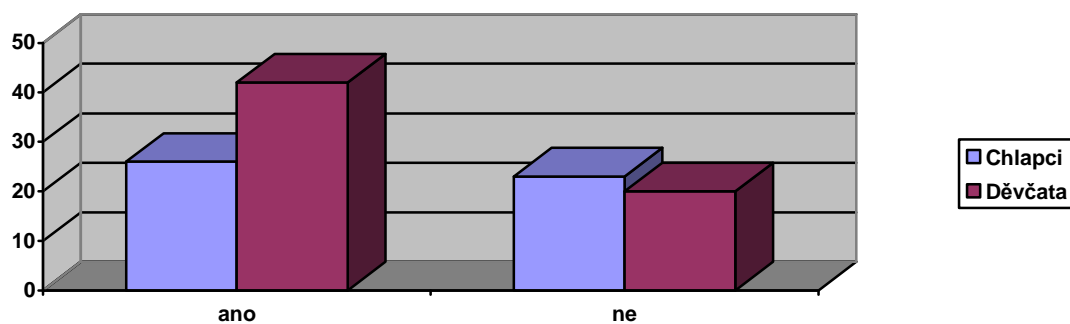
9. Mluví studenti ve škole o drogách?

Odpovědi v počtech	Ano	Ne
Chlapci	32	17
Děvčata	45	17



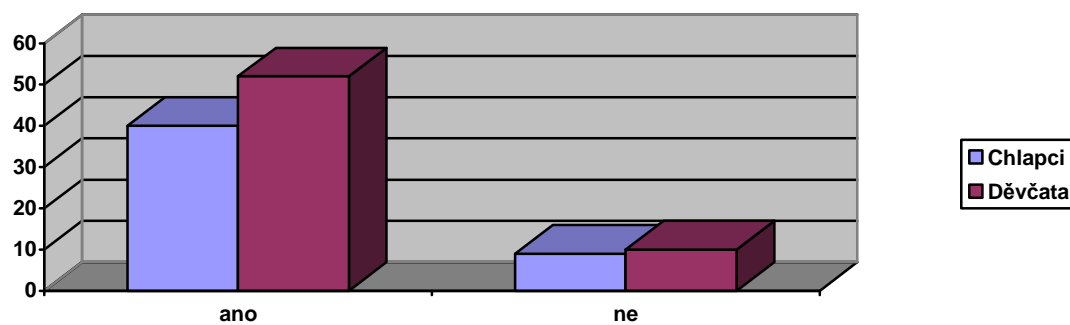
10. Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?

Odpovědi v počtech	Ano	Ne
Chlapci	26	23
Děvčata	42	20



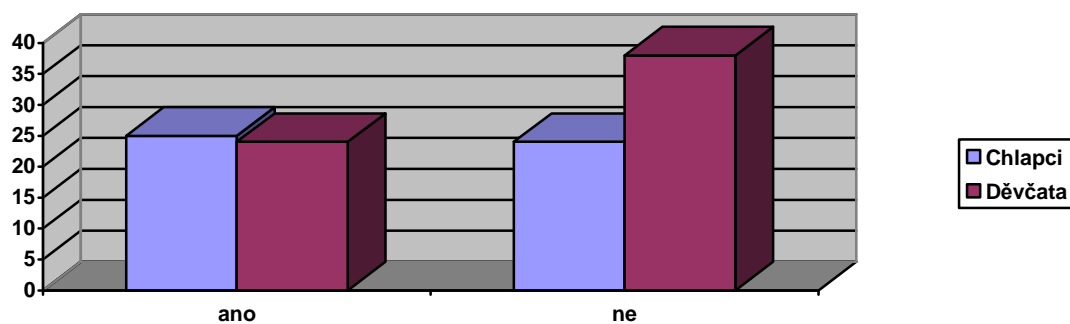
11. Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?

Odpovědi v počtech	Ano	Ne
Chlapci	40	9
Děvčata	52	10



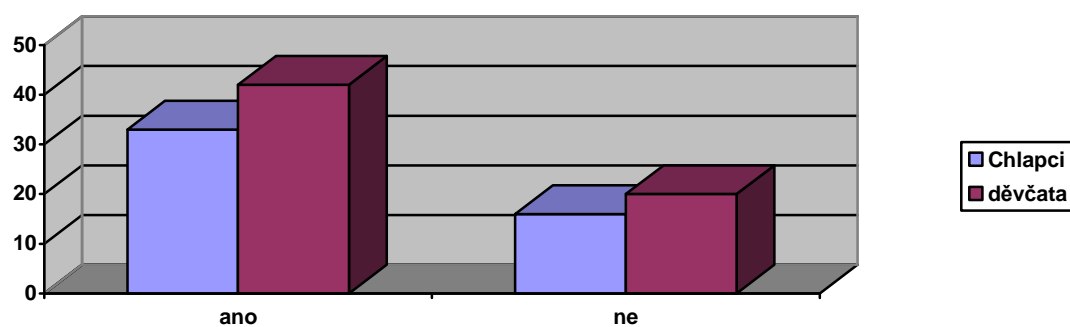
12. Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

Odpovědi v počtech	Ano	Ne
Chlapci	25	24
Děvčata	24	38



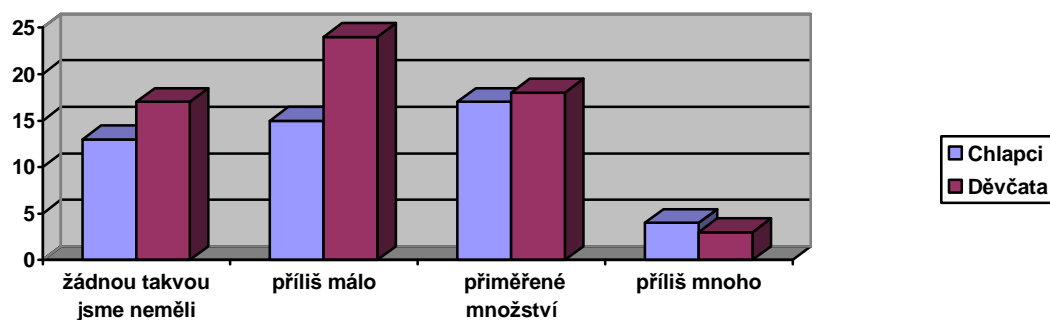
13. Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogu?

Odpovědi v počtech	Ano	Ne
Chlapci	33	16
Děvčata	42	20



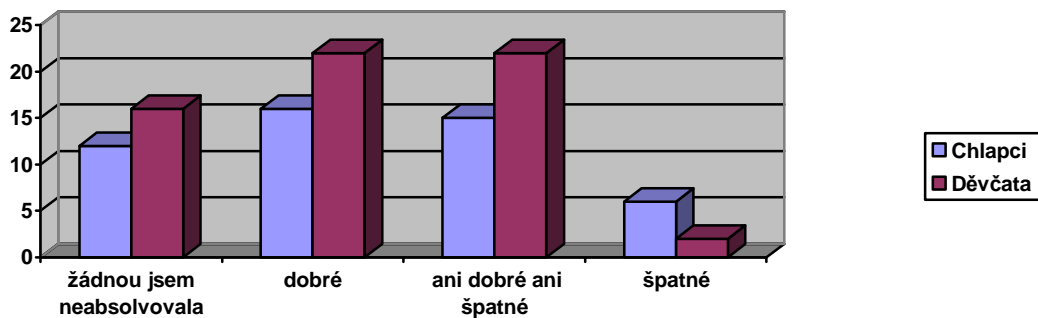
14. Myslíš si, že jste v tomto školním roce měli mnoho/málo hodin/ aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog?

Odpovědi v počtech	Žádnou takovou hodinu jsme neměli	Příliš málo	Přiměřené množství	Příliš mnoho
Chlapci	13	15	17	4
Děvčata	17	24	18	3



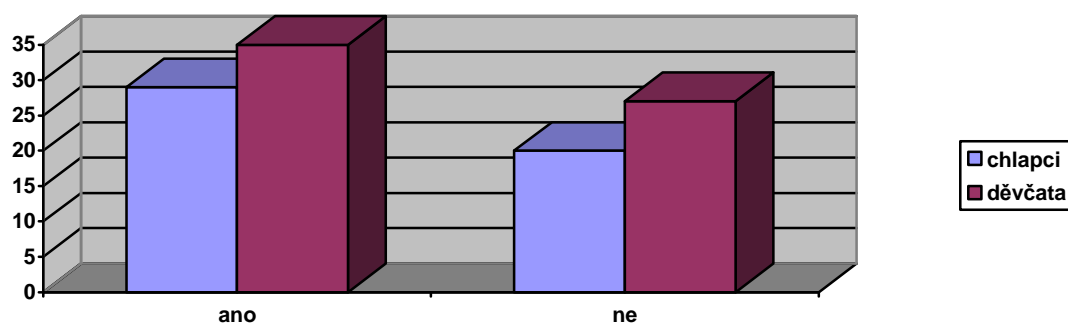
15. Myslíš si, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

Odpovědi v počtech	Žádnou jsem neabsolvovala	Dobré	Ani dobré ani špatné	Špatné
Chlapci	12	16	15	6
Děvčata	16	22	22	2



16. Myslíš, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog (legálních a nelegálních)?

Odpovědi v počtech	Ano	Ne
Chlapci	29	20
Děvčata	35	27

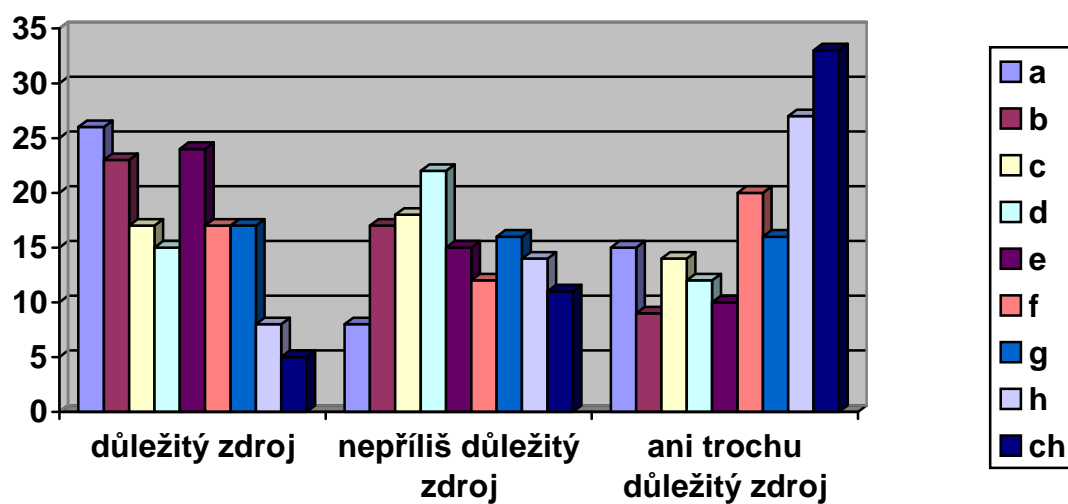


17. Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a nebo nelegálních drogách?

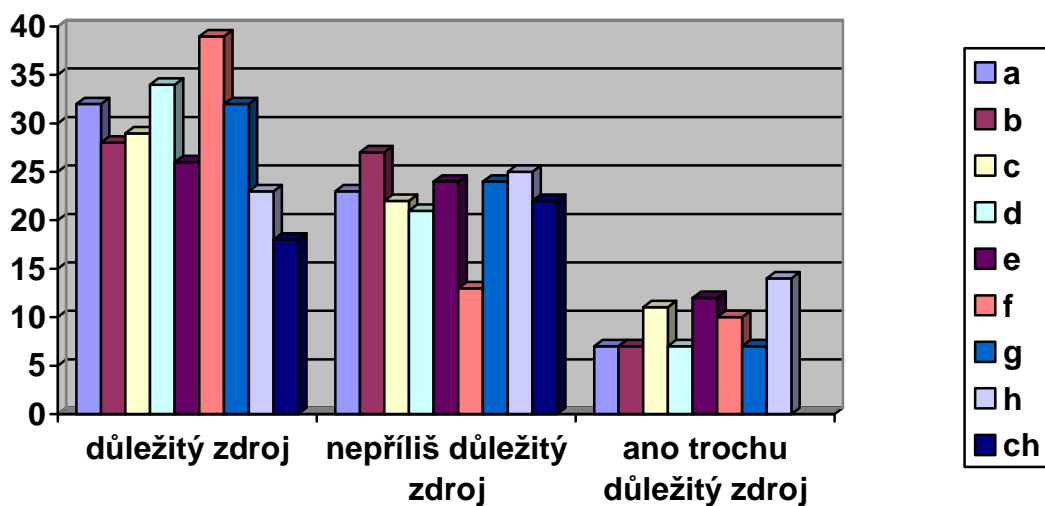
Odpovědi v počtech chlapců	Důležitý zdroj	Nepříliš důležitý	Ani trochu důležitý	Odpovědi v počtech děvčat	Důležitý zdroj	Nepříliš důležitý	Ani trochu důležitý
Učitelé ve škole	32	23	7	Učitelé ve škole	26	8	15
Knihy, prospekty	28	27	7	Knihy, prospekty	23	17	9
Kampaně proti kouření	29	22	11	Kampaně proti kouření	17	18	14
Sdělovací prostředky	34	21	7	Sdělovací prostředky	15	22	12
Internet	26	24	12	Internet	24	15	10
Konverzace s rodiči	39	13	10	Konverzace s rodiči	17	12	20
Konverzace s přáteli	32	24	7	Konverzace s přáteli	17	16	16
Konzervace	23	25	14	Konverzace	8	14	27

s dalšími dospělými				s dalšími dospělými			
Další zdroje informací	18	22	22	Další zdroje informací	5	11	33

Grafické znázornění na otázku č. 17 z hlediska pohlaví – chlapci.



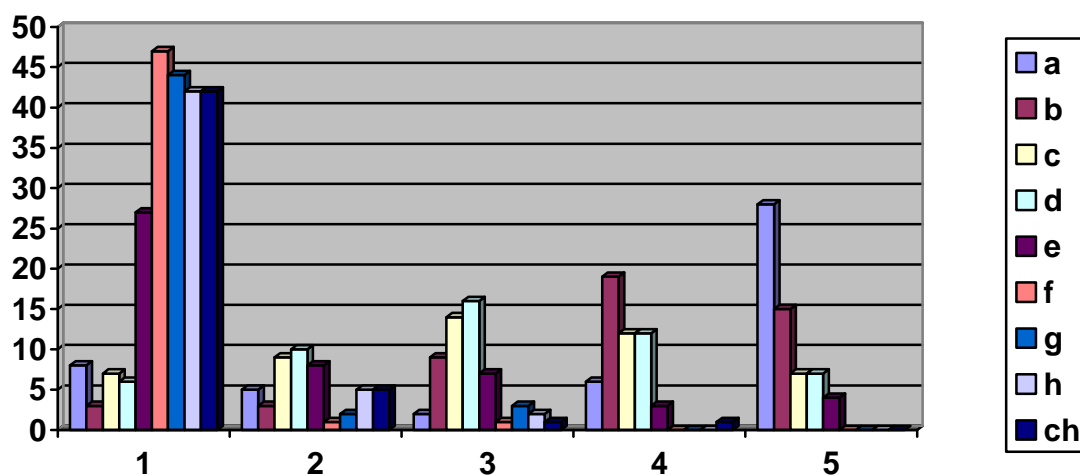
Grafické znázornění na otázku č. 17 z hlediska pohlaví – děvčata.



18. Označ, jestli jsi někdy vyzkoušel/a některé z následujících látek.

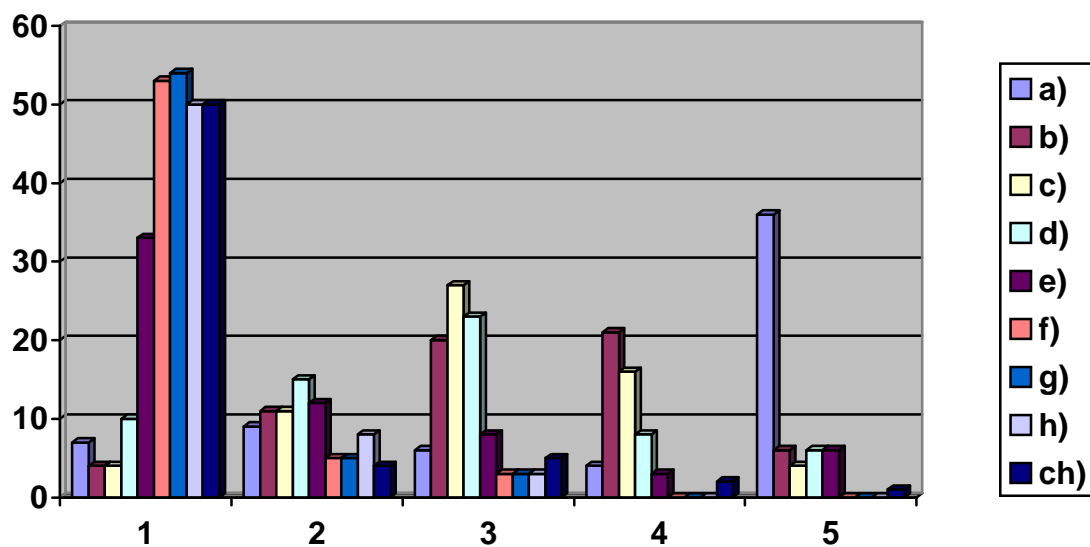
Odpovědi v počtech - chlapců	1-Nikdy	2 - Ano,ale ne za poslední rok	3- Ano,přibližně jednou měsíčně	4 - Ano, přibližně jednou týdně	5- Ano, přibližně každý den
a)Cigarety	8	5	2	6	28
b)Pivo	3	3	9	19	15
c)Víno	7	9	14	12	7
d)Tvrdý alkohol	6	10	16	12	7
e)Marihuana	27	8	7	3	4
f)Inhalanty	47	1	1	0	0
g)Sedativa	44	2	3	0	0
h)Extáze	42	5	2	0	0
Ch)Další nelegální drogy	42	5	1	1	0

Grafické znázornění na otázku č.18 z hlediska pohlaví –chlapců.



Odpovědi v počtech- děvčat	1 - Nikdy	2 - Ano,ale ne za poslední rok	3 - Ano,přibližně jednou měsíčně	4 - Ano, přibližně jednou týdně	5 - Ano, přibližně každý den
a)cigarety	7	9	6	4	36
b)pivo	4	11	20	21	6
c)víno	4	11	27	16	4
d)tvrdý alkohol	10	15	23	8	6
e) marihuana	33	12	8	3	6
f) inhalanty	53	5	3	0	0
g) sedativa	54	5	3	0	0
h) extáze	50	8	3	0	0
Ch) další nelegální drogy	50	4	5	2	1

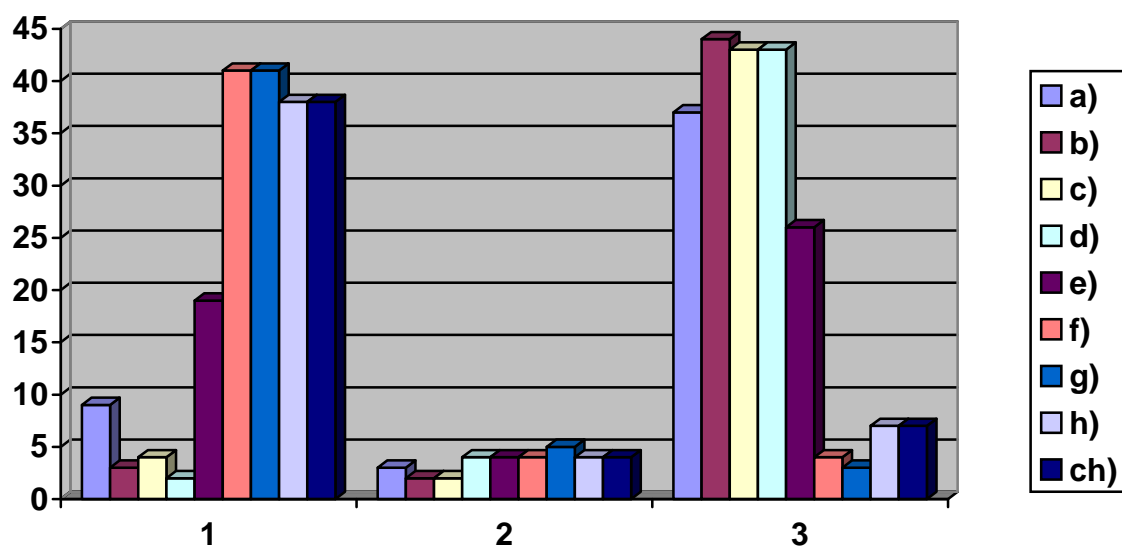
Grafické znázornění na otázku č. 18 z hlediska pohlaví – děvčata.



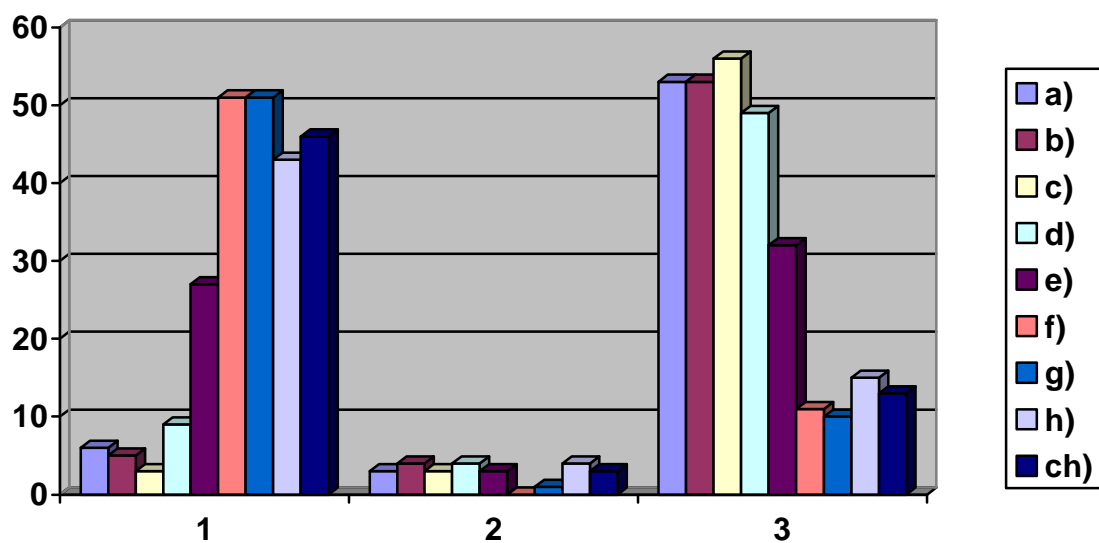
19. Myslíš, že vyzkoušíš nějakou z následujících látek?

Odpovědi v počtech- chlapců	1 - Ne - nikdy	2 - Asi ano	3 - Už jsem tuto látku vyzkoušel	Odpovědi v počtech - děvčat	1 – ne nikdy	2 – Asi ano	3 – Už jsem tuto látku vyzkoušela
a) cigarety	9	3	37	a)	6	3	53
b) pivo	3	2	44	b)	5	4	53
c) víno	4	2	43	c)	3	3	56
d) tvrdý alkohol	2	4	43	d)	9	4	49
e) marihuana	19	4	26	e)	27	3	32
f) inhalanty	41	4	4	f)	51	0	11
g) sedativa	41	5	3	g)	51	1	10
h) extáze	38	4	7	h)	43	4	15
ch) další nelegální drogy	38	4	7	ch)	46	3	13

Grafické znázornění na otázku č.19 z hlediska pohlaví – chlapců.



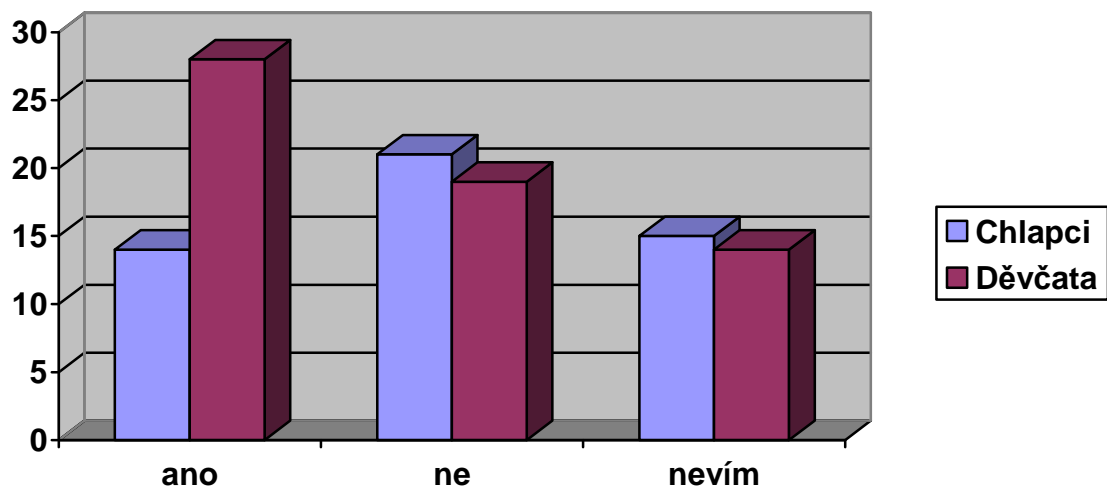
Grafické znázornění na otázku č. 19 z hlediska pohlaví – děvčata.



Příloha č. 15

20. Pokud bys měl/a nějaký problém spojený s drogami (nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějakí dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

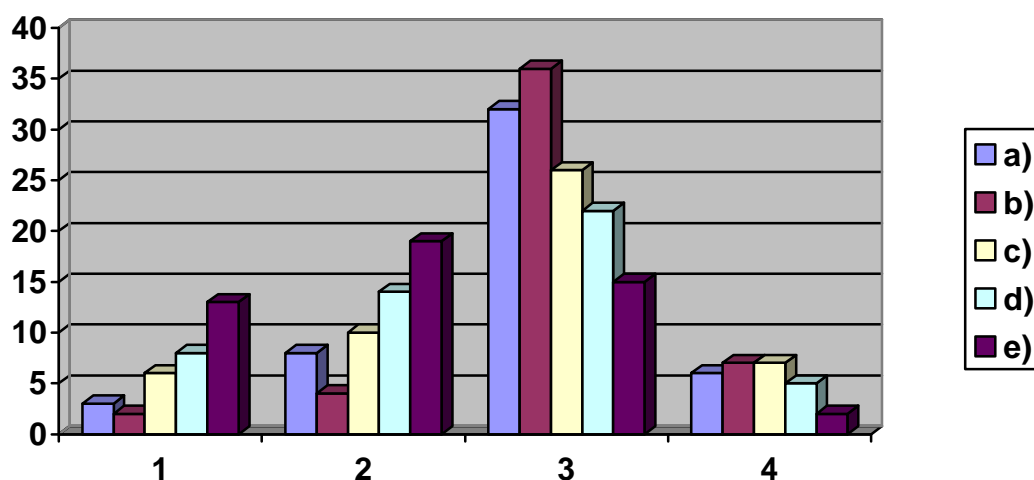
Odpovědi v počtech	Ano	Ne	Nevím
Chlapci	14	21	15
Děvčata	28	19	14



21. Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

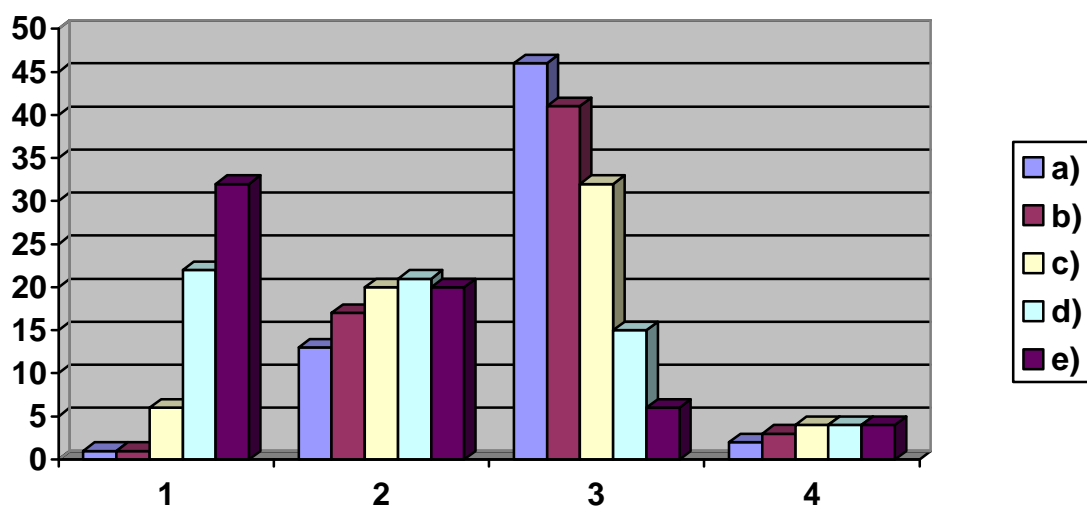
Odpovědi v počtech - chlapců	1 - Nedovolil/a bych mu(ji) to	2 - Snažil bych se ho(ji) od toho odradit	3 - Nevadilo by mi to	Schvaloval/a bych mu(ji) to
a) kdyby kouřil/a cigarety	3	8	32	6
b) kdyby pil/a alkohol	2	4	36	7
c) kdyby se opil/a	6	10	26	7
d) kdyby kouřil/a konopí	8	14	22	5
e) kdyby užíval/a další nelegální drogy	13	19	15	2

Grafické znázornění na otázku č. 21 z hlediska pohlaví – chlapců.



Odpovědi v počtech - děvčata	1 – nedovolil/a bych mu(ji) to	2 - snažil bych se ho(ji) od toho odradit	3 – nevadilo by mi to	4 – schvaloval/a bych (ji) to
a) kdyby kouřil/a cigarety	1	13	46	2
b) kdyby pil/a alkohol	1	17	41	3
c) kdyby se opil/a	6	20	32	4
d) kdyby kouřil/a konopí	22	21	15	4
e) kdyby užíval/a další nelegální drogy	32	20	6	4

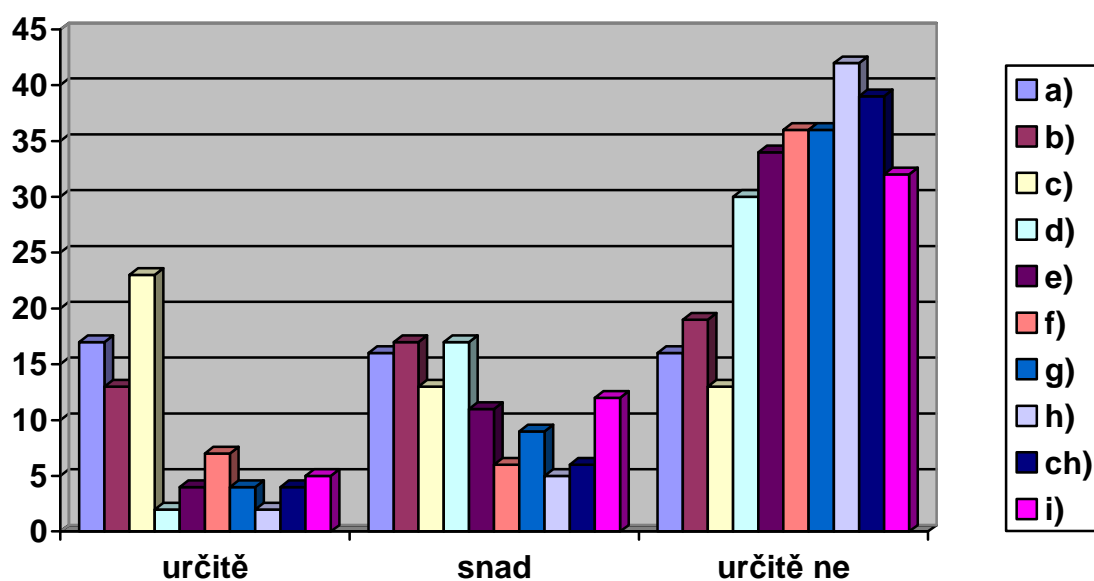
Grafické znázornění na otázku č. 21 z hlediska pohlaví – děvčat.



22. Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm s někým promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

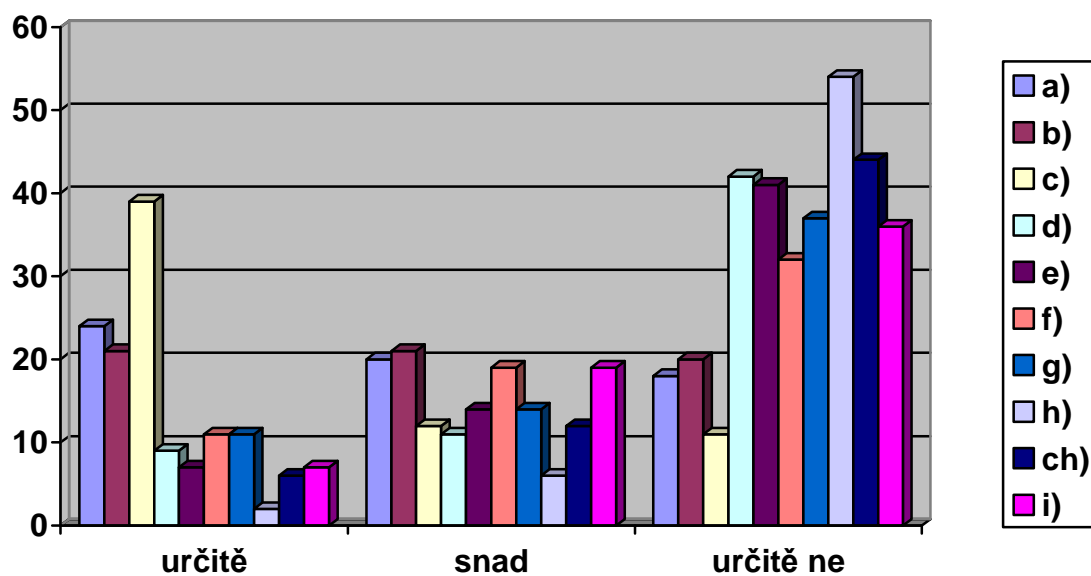
Odpovědi v počtech - chlapců	Určitě	Snad	Určitě ne
a) rodiče	17	16	16
b) sourozence	13	17	19
c) kamaráda/dku	23	13	13
d) příbuzné	2	17	30
e) učitele, učitelku	4	11	34
f) poradce, poradkyni	7	6	36
g) lékaře	4	9	36
h) policii	2	5	42
ch) telefonní linku pomoci pro děti a mládež	4	6	39
i) někoho jiného	5	12	32

Grafické znázornění na otázku č. 22 z hlediska pohlaví – chlapci.



Odpovědi v počtech - děvčata	Určitě	Snad	Určitě ne
a) rodiče	24	20	18
b) sourozence	21	21	20
c) kamaráda/dku	39	12	11
d) příbuzné	9	11	42
e) učitele, učitelku	7	14	41
f) poradce, poradkyni	11	19	32
g) lékaře	11	14	37
h) policii	2	6	54
ch) telefonní linku pomoci pro děti a mládež	6	12	44
i) někoho jiného	7	19	36

Grafické znázornění otázky č. 22 z hlediska pohlaví – děvčata.

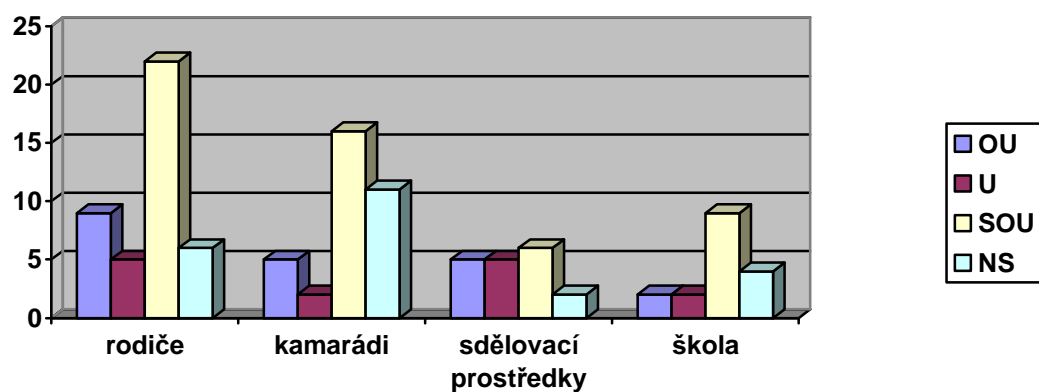


Grafické znázornění dotazníkových otázek 6 až 22 z hlediska studovaného oboru.

Příloha č. 18

6. Kdo tě poprvé informoval o účincích alkoholu, tabáku a drog?

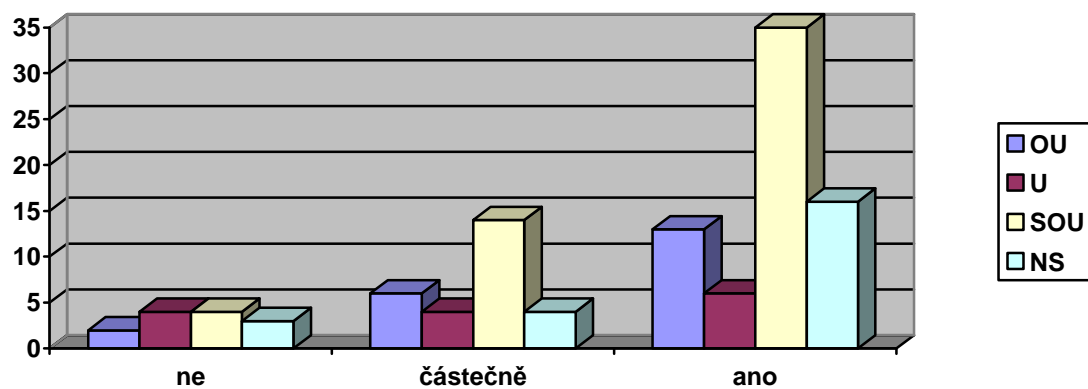
Studijní obor	Rodiče	Kamarádi	Sdělovací prostředky	Škola
OU	9	5	5	2
U	5	2	5	2
SOU	22	16	6	9
NS	6	11	2	4



Příloha č.19

7. Myslíte si, že jste byly dostatečně informováni o účincích alkoholu, tabáku a drogách?

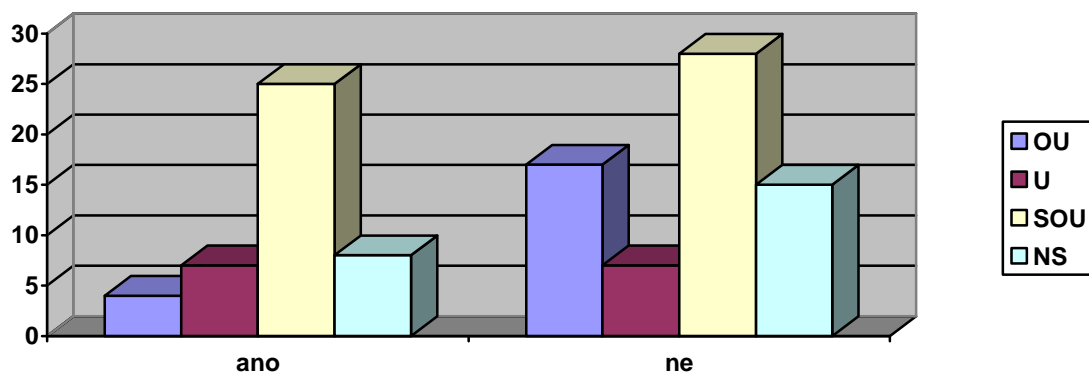
Studijní obor	Ne	částečně	Ano
OU	2	6	13
U	4	4	6
SOU	4	14	35
NS	3	4	16



Příloha č. 20

8. Zajímají tě další informace o drogách?

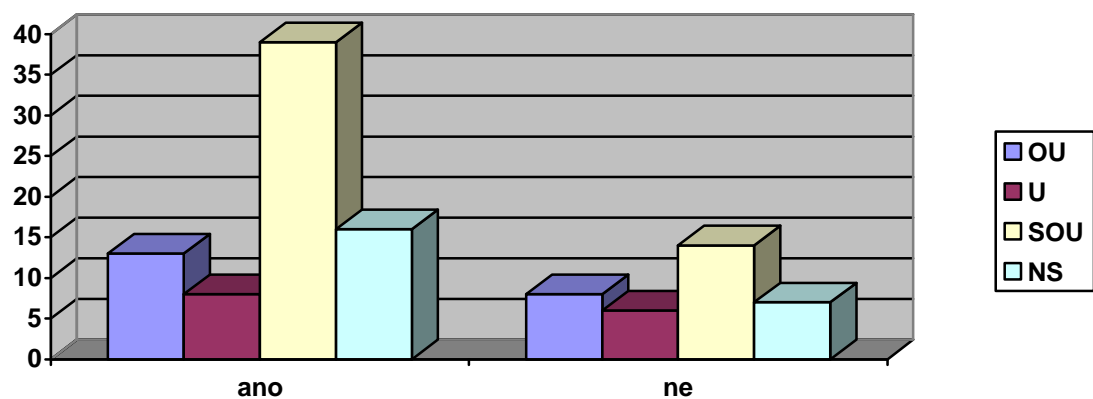
Studijní obor	Ano	Ne
OU	4	17
U	7	7
SOU	25	28
NS	8	15



Příloha č. 21

9. Mluví studenti ve škole o drogách?

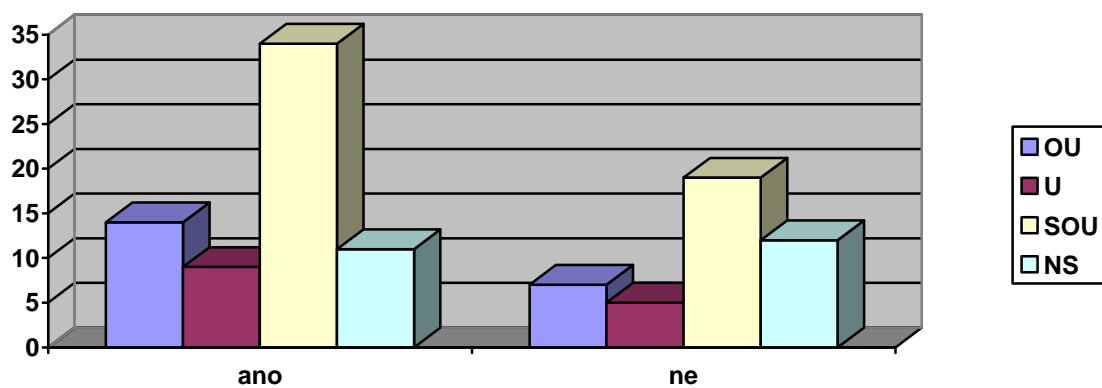
Studijní obor	Ano	Ne
OU	13	8
U	8	6
SOU	39	14
NS	16	7



Příloha č. 22

10. Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?

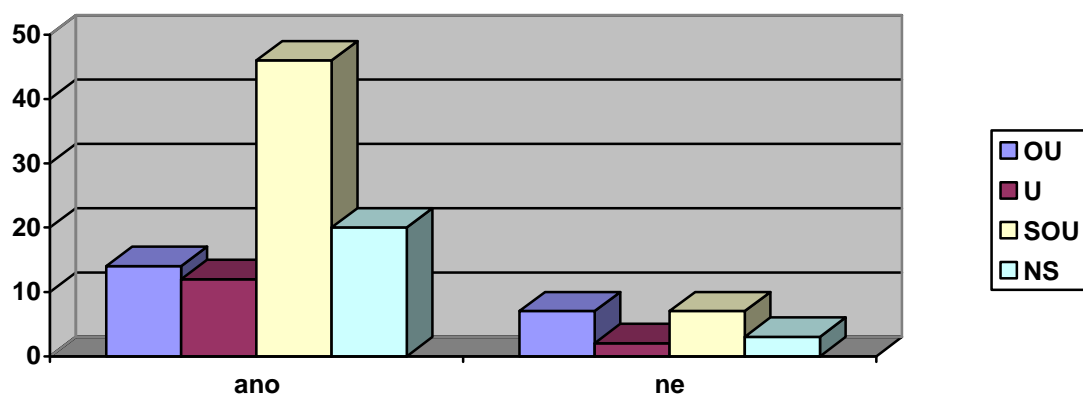
Studijní obor	Ano	Ne
OU	14	7
U	9	5
SOU	34	19
NS	11	12



Příloha č. 23

11. Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?

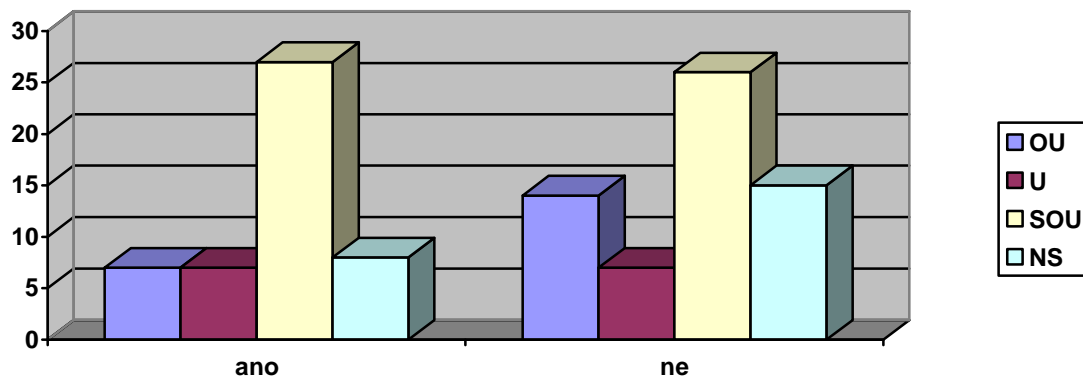
Studijní obor	Ano	Ne
OU	14	7
U	12	2
SOU	46	7
NS	20	3



Příloha č. 24

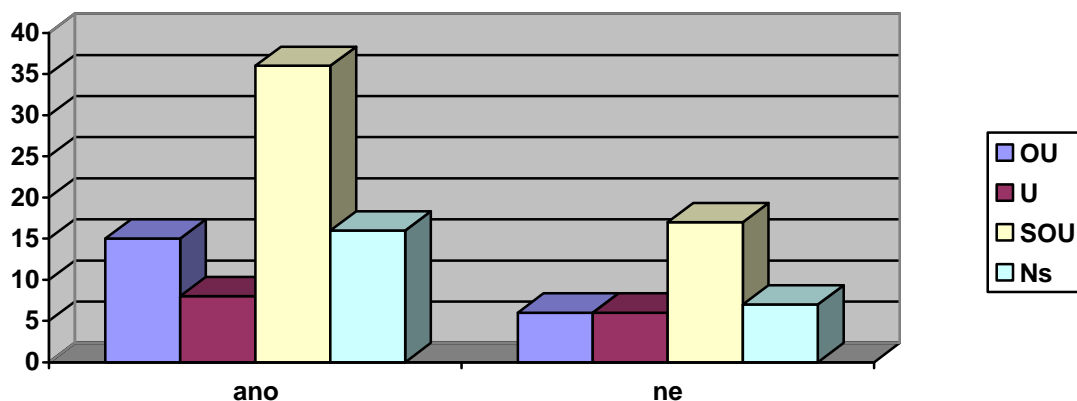
12. Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

Studijní obor	Ano	Ne
OU	7	14
U	7	7
SOU	27	26
NS	8	15



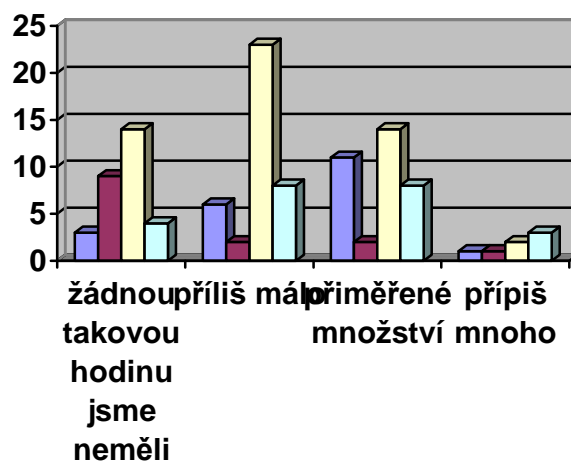
13. Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

Studijní obor	Ano	Ne
OU	15	6
U	8	6
SOU	36	17
NS	16	7



14. Myslíš si, že jste v tomto školním roce měli mnoho/málo hodin/aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog?

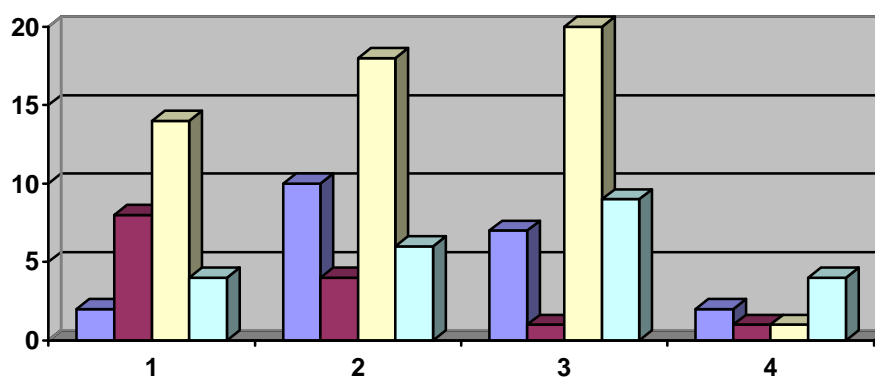
Studijní obor	Žádnou takovou hodinu jsme neměli	Příliš málo	Přiměřené množství	Příliš mnoho
OU	3	6	11	1
U	9	2	2	1
SOU	14	23	14	2
NS	4	8	8	3



Příloha č. 27

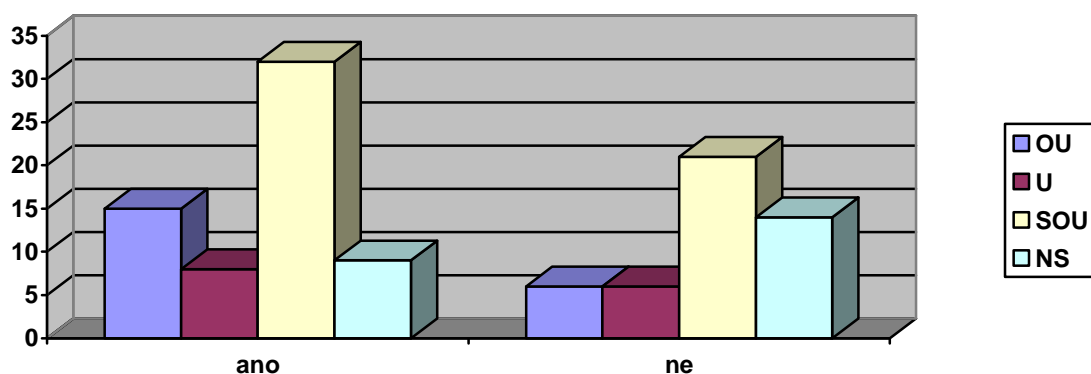
15. Myslíš si, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

Studijní obor	Žádnou jsme neabsolvoval/a	Dobré	Ani dobré ani špatné	Špatné
OU	2	10	7	2
U	8	4	1	1
SOU	14	18	20	1
NS	4	6	9	4



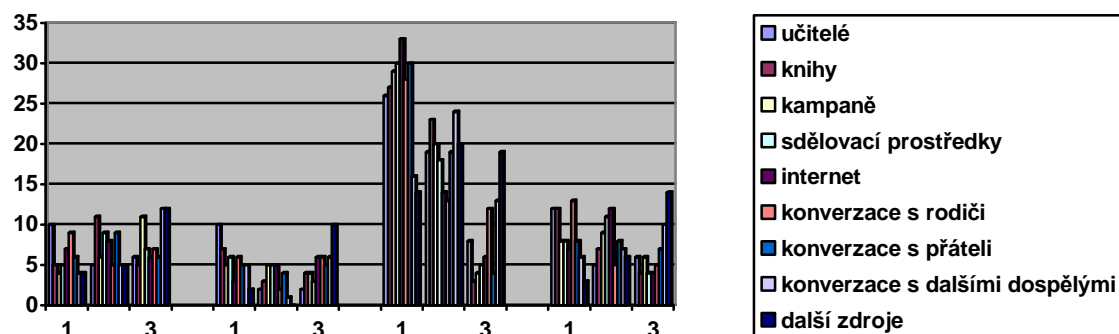
16. Myslíš, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog (legálních a nelegálních).

Studijní obor	Ano	Ne
OU	15	6
U	8	6
SOU	32	21
NS	9	14



17. Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a/nebo nelegálních drogách?

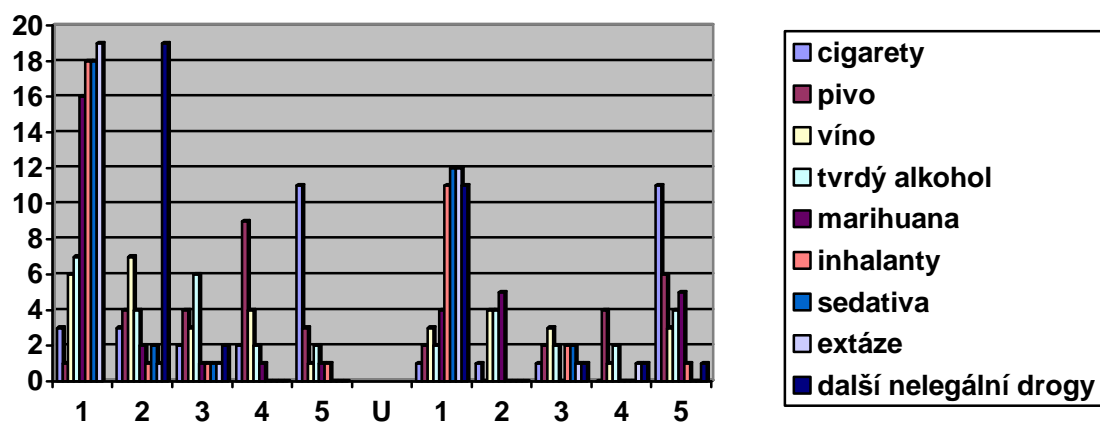
OU	1- důležitý zdroj	2- nepříliš důležitý	3- ani trochu důležitý	U	1	2	3	SOU	1	2	3	NS	1	2	3
a)	10	5	6	a)	10	2	2	a)	26	19	8	a)	12	5	6
b)	5	11	5	b)	7	3	4	b)	27	23	3	b)	12	7	4
c)	4	6	11	c)	5	5	4	c)	29	20	4	c)	8	9	6
d)	5	9	7	d)	6	5	3	d)	30	18	5	d)	8	11	4
e)	7	8	6	e)	3	5	6	e)	33	14	6	e)	7	12	4
f)	9	5	7	f)	6	2	6	f)	28	13	12	f)	13	5	5
g)	6	9	6	g)	5	4	5	g)	30	19	4	g)	8	8	7
h)	4	5	12	h)	5	1	6	h)	16	24	13	h)	6	7	10
ch)	4	5	12	Ch)	2	0	10	Ch)	14	20	19	Ch)	3	6	14



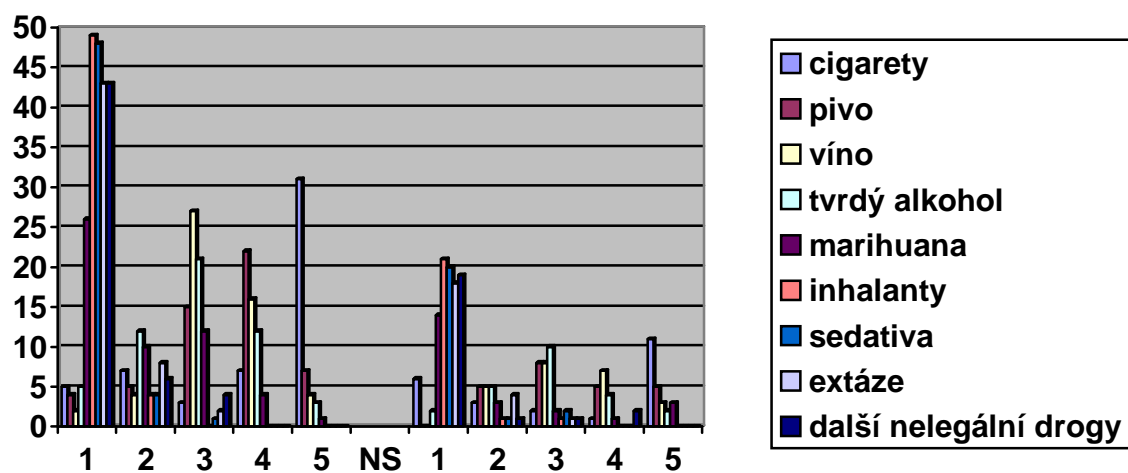
Příloha č.30

18. Označ, jestli jsi někdy vyzkoušel/a některé z následujících látek.

OU	1- nikdy	2- ano,ale ne za poslední rok	3 – ano, přibližně jednou měsíčně	4 – ano, přibližně jednou týdně	5 – ano, přibližně každý den	U	1	2	3	4	5
a)	3	3	2	2	11	a)	1	1	1	0	11
b)	1	4	4	9	3	b)	2	0	2	4	6
c)	6	7	3	4	1	c)	3	4	3	1	3
d)	7	4	6	2	2	d)	2	4	2	2	4
e)	16	2	1	1	1	e)	4	5	0	0	5
f)	18	1	1	0	1	f)	11	0	2	0	1
g)	18	2	1	0	0	g)	12	0	2	0	0
h)	19	1	1	0	0	h)	12	0	1	1	0
Ch)	19	2	0	0	0	Ch)	11	0	1	1	1



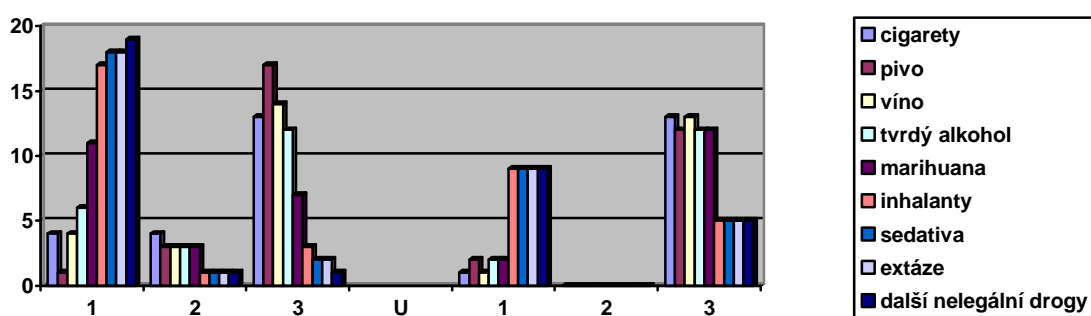
SO U	1- nikd y	2 – ano,ale ne za posledn í rok	3 – ano, přibližn ě jednou měsíčně	4 – ano, přibližn ě jednou týdně	5 – ano, přibližn ě každý den	NS	1	2	3	4	5
a)	5	7	3	7	31	a)	6	3	2	1	1
b)	4	5	15	22	7	b)	0	5	8	5	5
c)	2	4	27	16	4	c)	0	5	8	7	3
d)	5	12	21	12	3	d)	2	5	1 0	4	2
e)	26	10	12	4	1	e)	1 4	3	2	1	3
f)	49	4	0	0	0	f)	2 1	1	1	0	0
g)	48	4	1	0	0	g)	2 0	1	2	0	0
h)	43	8	2	0	0	h)	1 8	4	1	0	0
ch	43	6	4	0	0	Ch)	1 9	1	1	2	0



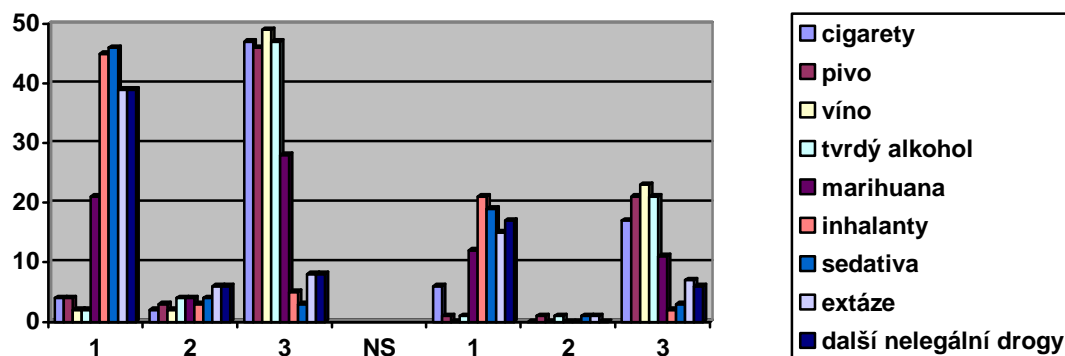
19. Myslíš, že vyzkoušíš nějakou z následujících látek?

OU	1 -Ně nikd y	2 - Asi an o	3 -Už jsem tuto látku vyzkouše l	U	1	2	3	SO U	1	2	3	NS	1	2	3
a)	4	4	13	a)	1	0	1 3	a)	4	2	4 7	a)	6	0	1 7
b)	1	3	17	b)	2	0	1 2	b)	4	3	4 6	b)	1	1	2 1
c)	4	3	14	c)	1	0	1 3	c)	2	2	4 9	c)	0	0	2 3
d)	6	3	12	d)	2	0	1 2	d)	2	4	4 7	d)	1	1	2 1
e)	11	3	7	e)	2	0	1 2	e)	2 1	4	2 8	e)	1 2	0	1 1
f)	17	1	3	f)	9	0	5	f)	4 5	3	5	f)	2 1	0	2
g)	18	1	2	g)	9	0	5	g)	4 6	4	3	g)	1 9	1	3
h)	18	1	2	h)	9	0	5	h)	3 9	6	8	h)	1 5	1	7
Ch)	19	1	1	Ch)	9	0	5	Ch)	3 9	6	8	Ch)	1 7	0	6

Grafické znázornění na otázku č. 19 z hlediska studijního oboru – OU a U.



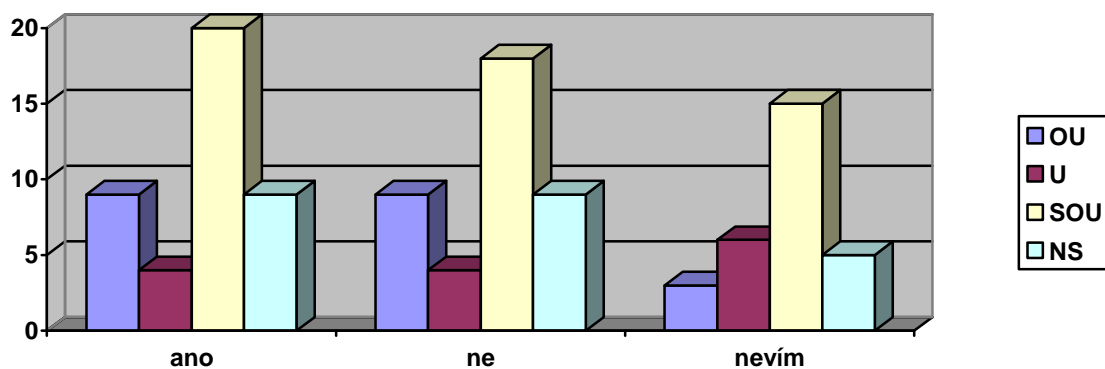
Grafické znázornění na otázku č. 19 z hlediska studijního oboru – SOU a NS.



Příloha č. 32

20. Pokud bys měl nějaký problém spojený s drogami (nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějakí dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

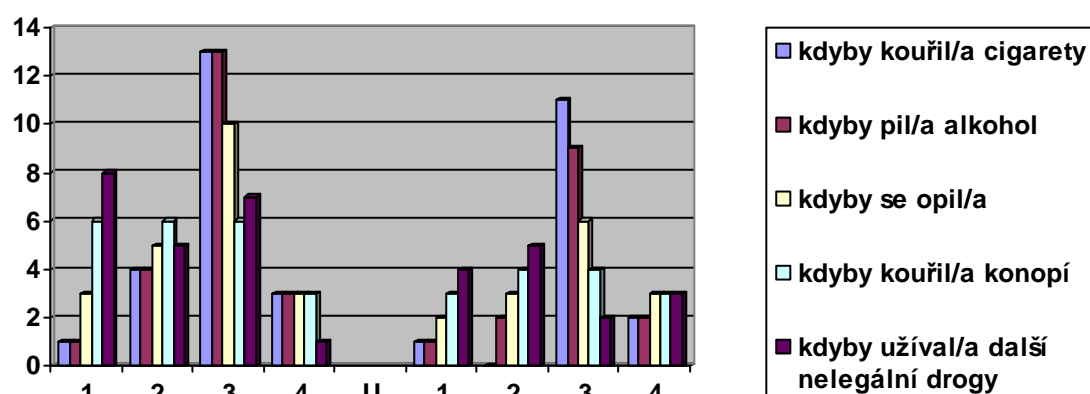
Studijní obor	Ano	Ne	Nevím
OU	9	9	3
U	4	4	6
SOU	20	18	15
NS	9	9	5



21. Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

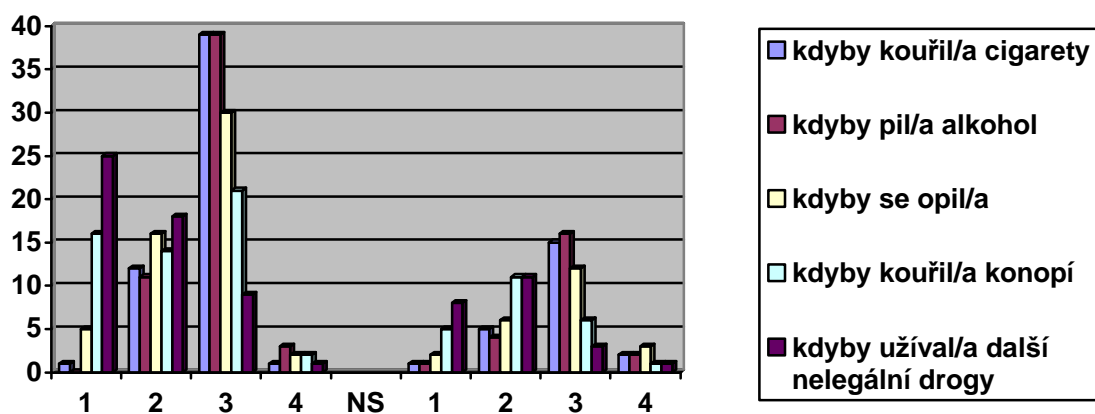
OU	1 - Nedovolil/a bych(ji) to	2 - Snažil/a bych se ho(ji) od toho odradit	3 - Nevadilo by mi to	4 - Schvaloval/a bych mu(ji) to	U	1	2	3	4
a)	1	4	13	3	a)	1	0	11	2
b)	1	4	13	3	b)	1	2	9	2
c)	3	5	10	3	c)	2	3	6	3
d)	6	6	6	3	d)	3	4	4	3
e)	8	5	7	1	e)	4	5	2	3

Grafické znázornění na otázku č. 21 z hlediska studijního oboru – OU a U.



SOU	1	2	3	4	NS	1	2	3	4
a)	1	12	39	1	a)	1	5	15	2
b)	0	11	39	3	b)	1	4	16	2
c)	5	16	30	2	c)	2	6	12	3
d)	16	14	21	2	d)	5	11	6	1
e)	25	18	9	1	e)	8	11	3	1

Grafické znázornění na otázku č. 21 z hlediska studijního oboru – SOU a NS.

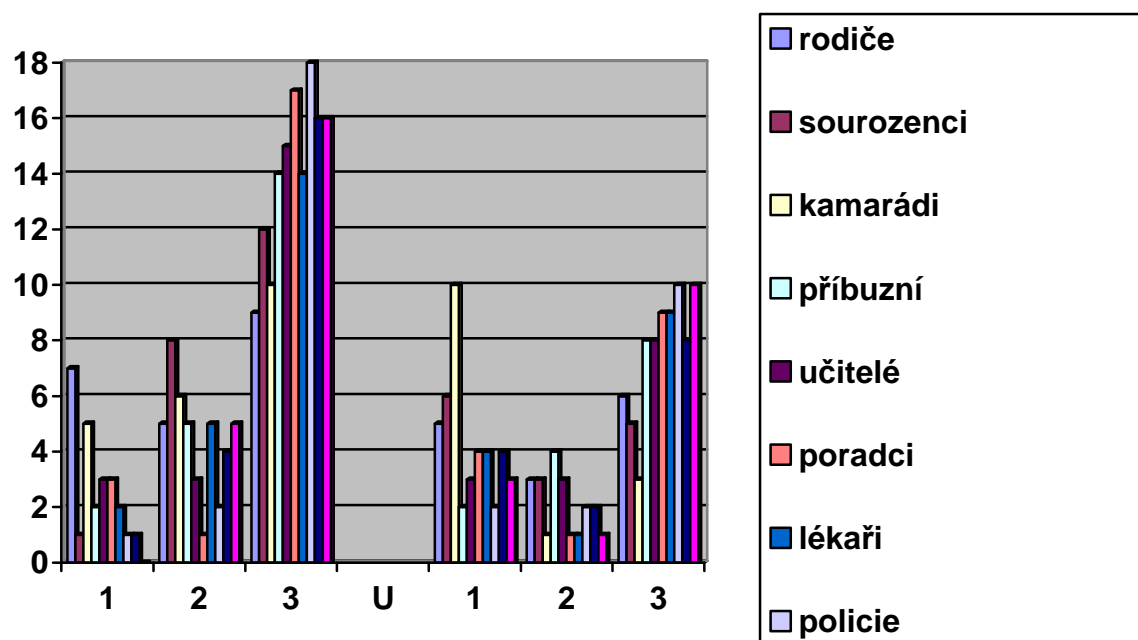


Příloha č. 34

22. Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm s někým promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

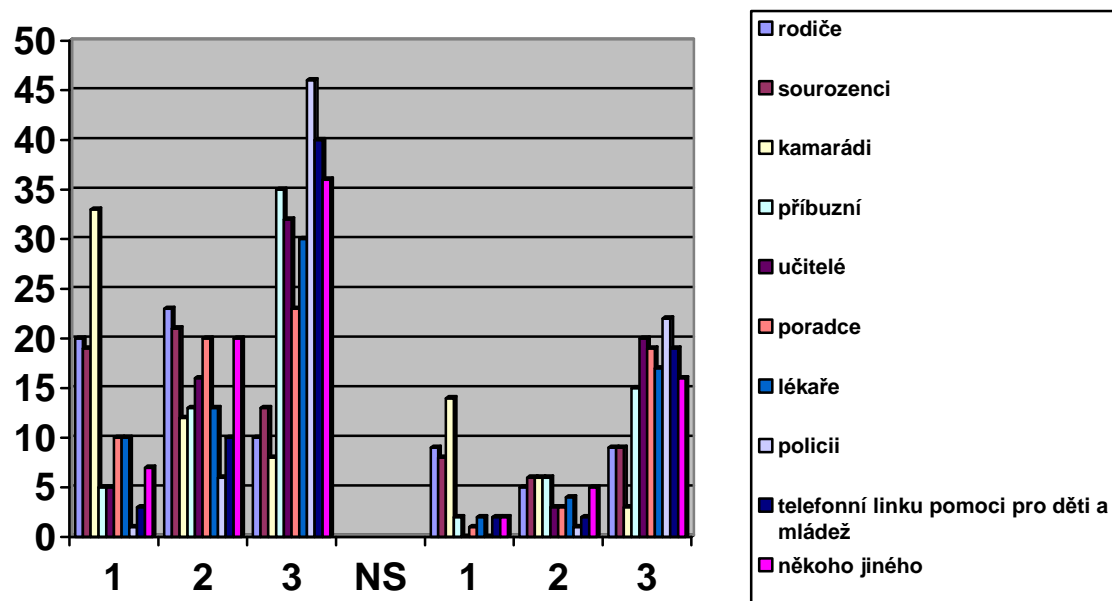
OU	1 - Určitě	2 -Snad	3 - Určitě ne	U	1	2	3
a) Rodiče	7	5	9	a)	5	3	6
b) Sourozenci	1	8	12	b)	6	3	5
c) Kamarádi	5	6	10	c)	10	1	3
d) Příbuzné	2	5	14	d)	2	4	8
e) Učitele	3	3	15	e)	3	3	8
f) Poradce	3	1	17	f)	4	1	9
g) Lékaře	2	5	14	g)	4	1	9
h) Policii	1	2	18	h)	2	2	10
ch) Telefonní linku pro děti a mládež	1	4	16	ch)	4	2	8
i) Někoho jiného	0	5	16	i)	3	1	10

Grafické znázornění otázky č. 22 z hlediska studovaného oboru – OU a U.



SOU	1	2	3	NS	1	2	3
a)	20	23	10	a)	9	5	9
b)	19	21	13	b)	8	6	9
c)	33	12	8	c)	14	6	3
d)	5	13	35	d)	2	6	15
e)	5	16	32	e)	0	3	20
f)	10	20	23	f)	1	3	19
g)	10	13	30	g)	2	4	17
h)	1	6	46	h)	0	1	22
Ch)	3	10	40	Ch)	2	2	19
i)	7	20	36	i)	2	5	16

Grafické znázornění otázky č. 22 z hlediska studijního oboru – SOU a NS.

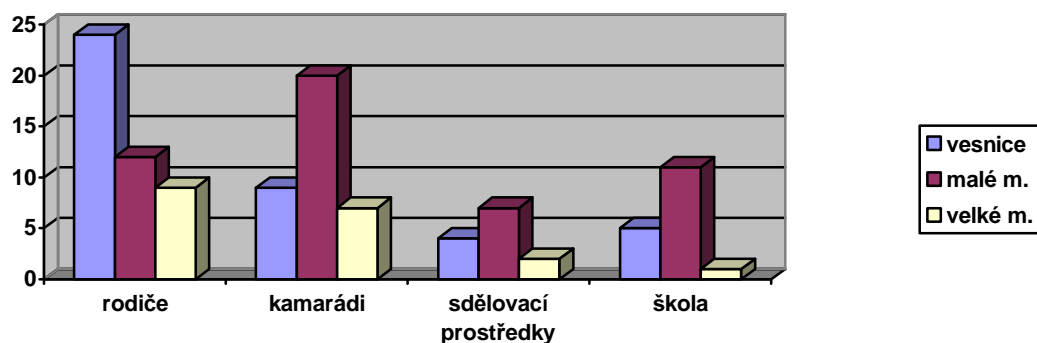


Grafické znázornění otázek 6 až 22 z hlediska bydliště respondentů – vesnice, malé město, velké město.

Příloha č. 35

6. Kdo tě poprvé informoval o účincích alkoholu, tabáku a drog?

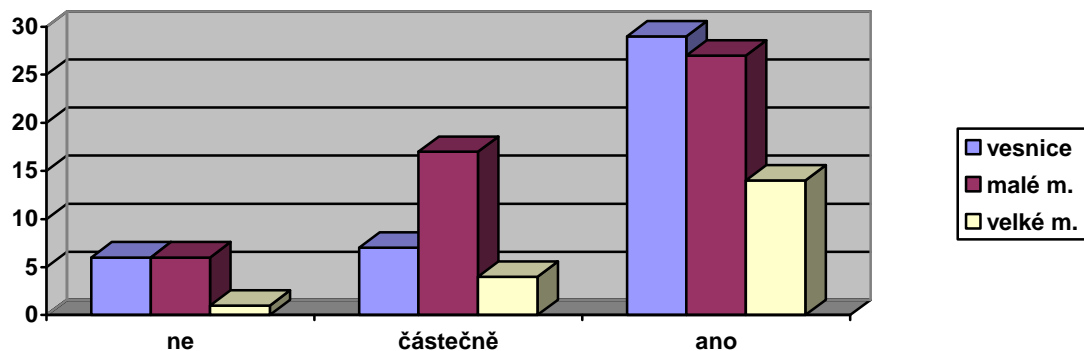
	Rodiče	Kamarádi	Sdělovací prostředky	Škola
Vesnice	24	9	4	5
Malé město	12	20	7	11
Velké město	9	7	2	1



Příloha č. 36

7. Myslíte si, že jste byly dostatečně informováni o účincích alkoholu, tabáku a drogách?

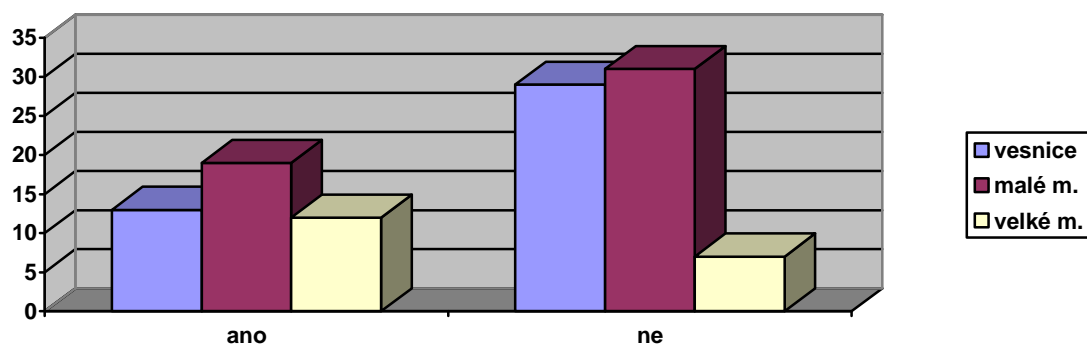
	Ne	Částečně	Ano
Vesnice	6	7	29
Malé město	6	17	27
Velké město	1	4	14



Příloha č. 37

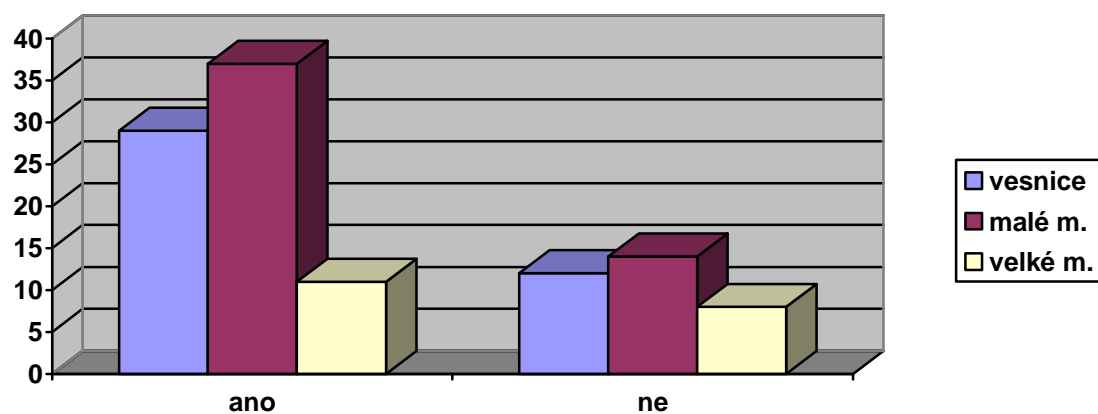
8. Zajímají tě další informace o drogách?

	Ano	Ne
Vesnice	13	29
Malé město	19	31
Velké město	12	7



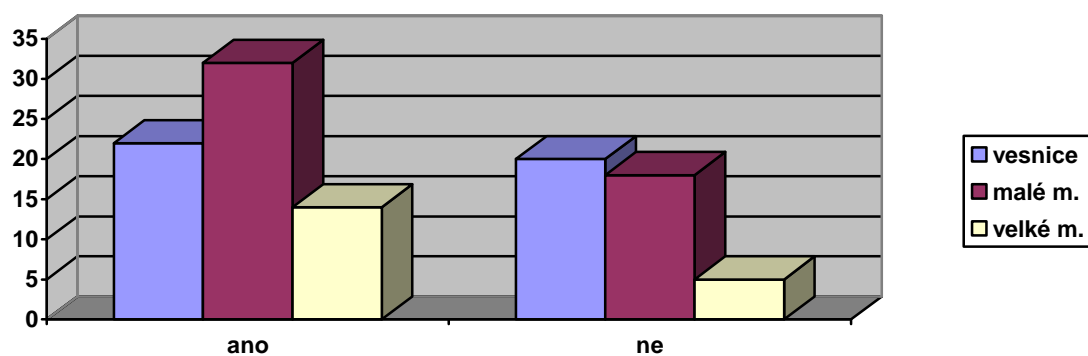
9. Mluví studenti ve škole o drogách?

	Ano	Ne
Vesnice	29	12
Malé m.	37	14
Velké m.	11	8



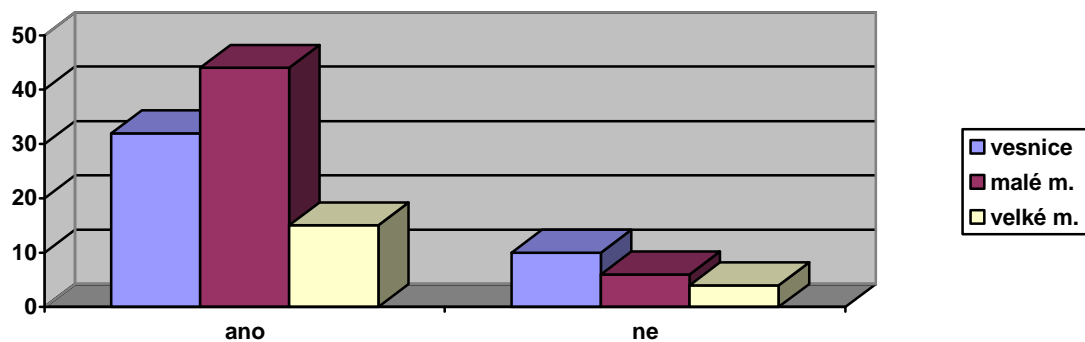
10. Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?

	Ano	Ne
Vesnice	22	20
Malé město	32	18
Velké město	14	5



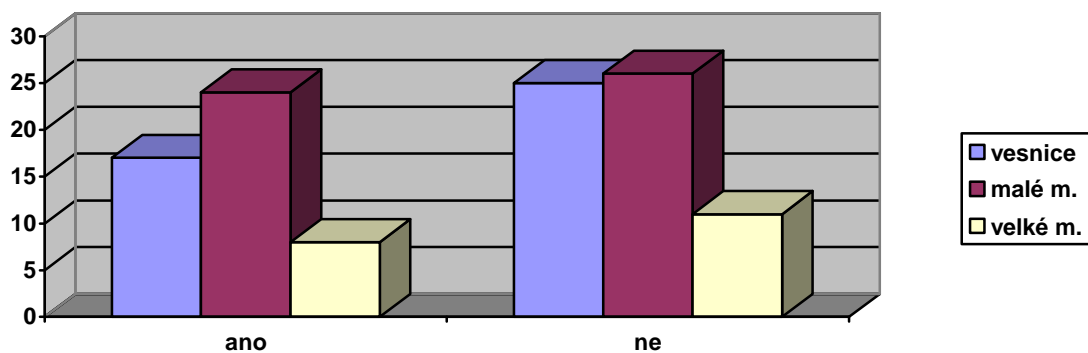
11. Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?

	Ano	Ne
Vesnice	32	10
Malé město	44	6
Velké město	15	4



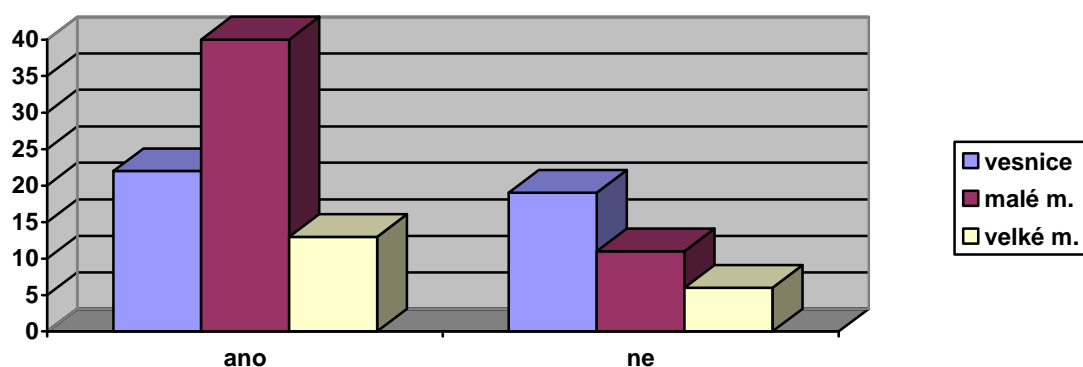
12. Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

	Ano	Ne
Vesnice	17	25
Malé město	24	26
Velké město	8	11



13. Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

	Ano	Ne
Vesnice	22	19
Malé město	40	11
Velké město	13	6



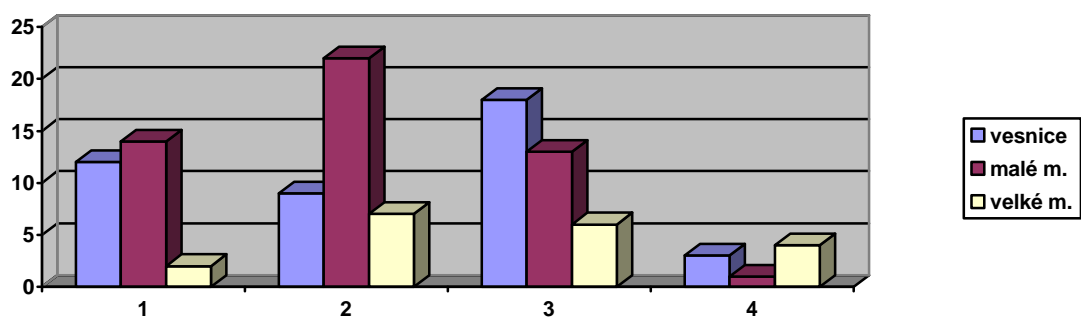
14. Myslíš si, že jste v tomto školním roce měli mnoho/málo hodin/aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog?

	Žádnou takovou hodinu jsme neměli	Příliš málo	Přiměřené množství	Příliš mnoho
Vesnice	14	12	15	1
Malé město	14	19	14	3
Velké město	2	8	6	3



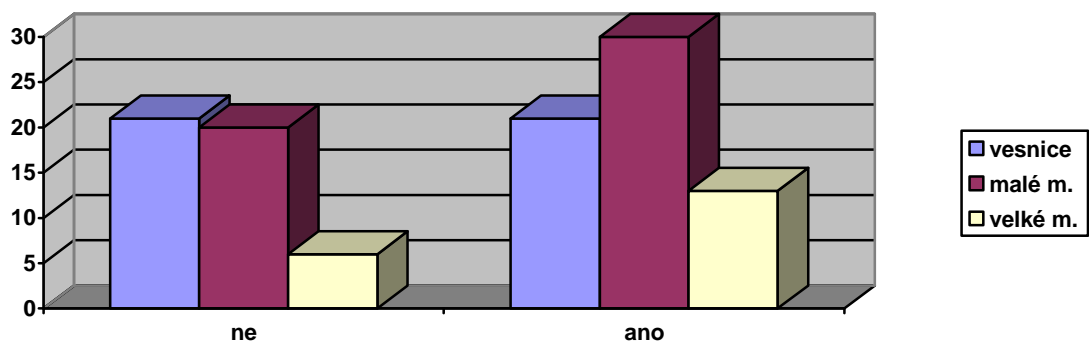
15. Myslíš si, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

	1 - Žádnou jsem neabsolvoval	2 - Dobré	3 - Ani dobré ani špatné	4 - Špatné
Vesnice	12	9	18	3
Malé město	14	22	13	1
Velké město	2	7	6	4



16. Myslíš, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog (legálních a nelegálních)?

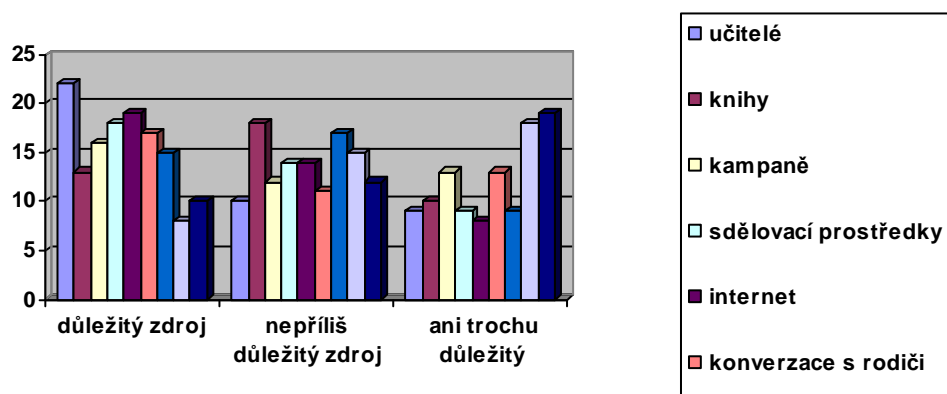
	Ne	Ano
Vesnice	21	21
Malé město	20	30
Velké město	6	13



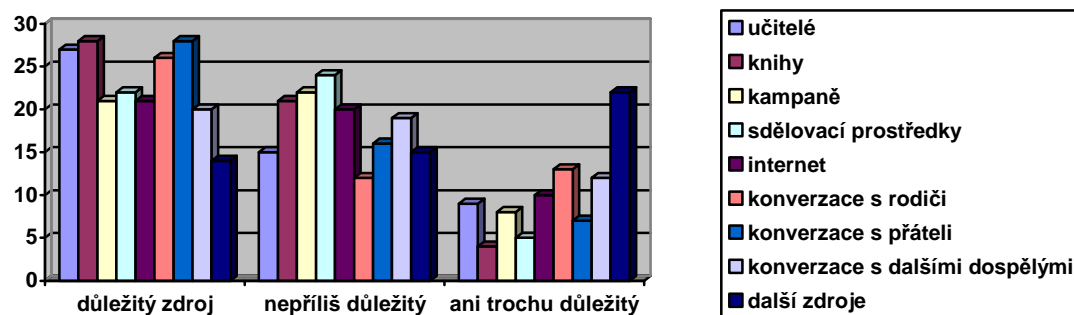
17. Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a/nebo nelegálních drogách?

Ves.	1	2	3	Malé m.	1	2	3	Velké m.	1	2	3
Učitelé ve škole	22	10	9	a)	27	15	9	a)	11	4	4
Knihy	13	18	10	b)	26	21	4	b)	9	7	3
Kampaně	16	12	13	c)	21	22	8	c)	9	6	4
Sdělovací pro.středky	18	14	9	d)	22	24	5	d)	9	5	5
Internet	19	14	8	e)	21	20	10	e)	10	5	4
Konve. s rodiči	17	11	13	f)	26	12	13	f)	12	1	6
Konve.s přáteli	15	17	9	g)	28	16	7	g)	7	6	6
Konve.s dalšími dospělými	8	15	18	h)	20	19	12	h)	2	7	10
Další zdroje	10	12	19	Ch)	14	15	22	Ch)	0	7	12

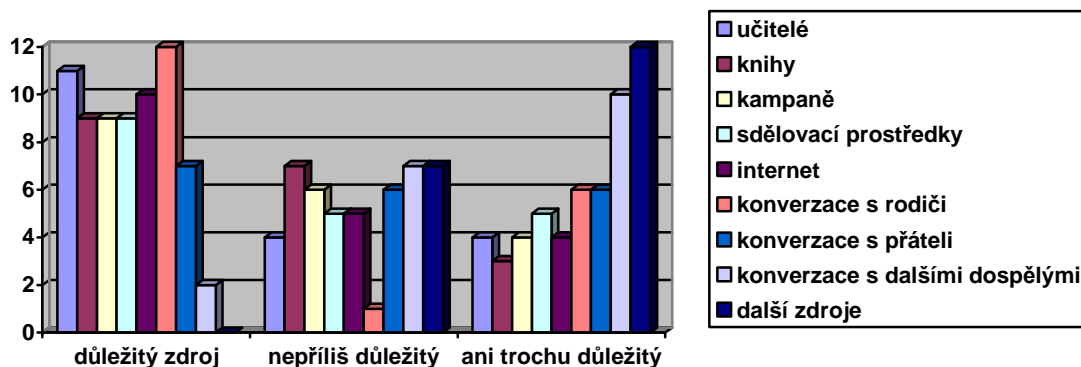
Grafické znázornění na otázku č. 17 z hlediska bydliště – vesnice.



Grafické znázornění na otázku č. 17 z hlediska bydliště – malé město.



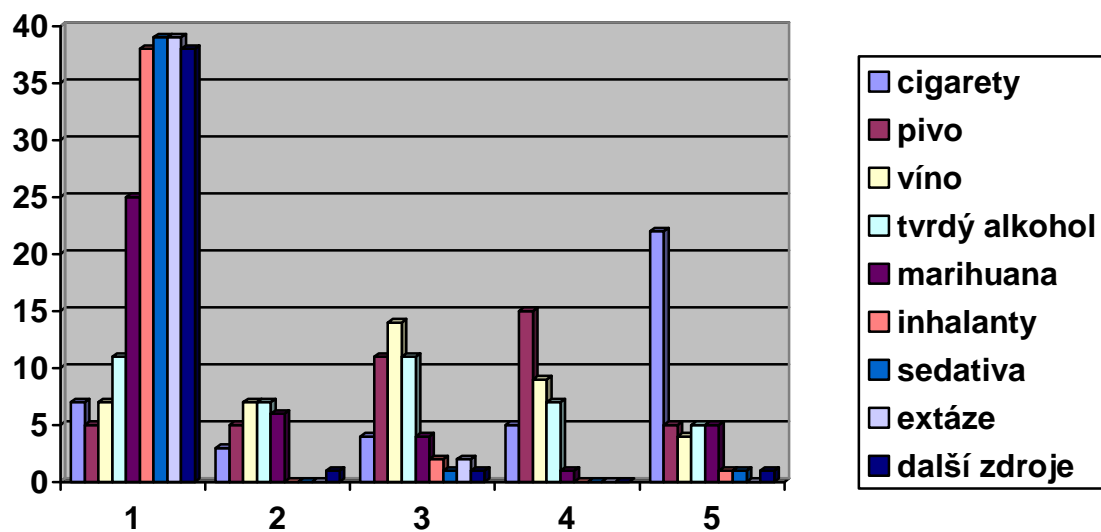
Grafické znázornění na otázku č. 17 z hlediska bydliště – velké město.



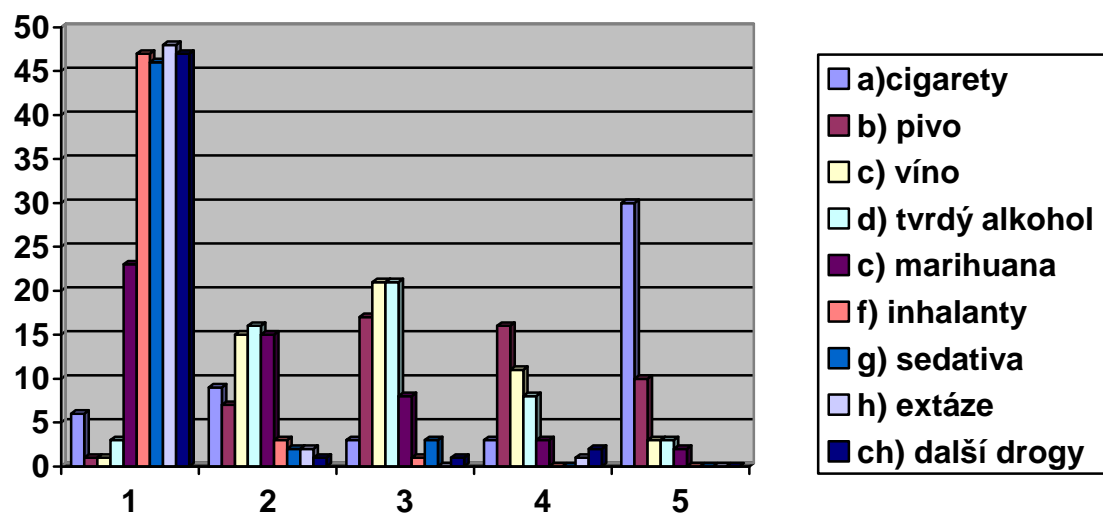
Příloha č. 47

18. Označ, jestli jsi někdy vyzkoušel/a některé z následujících látek.

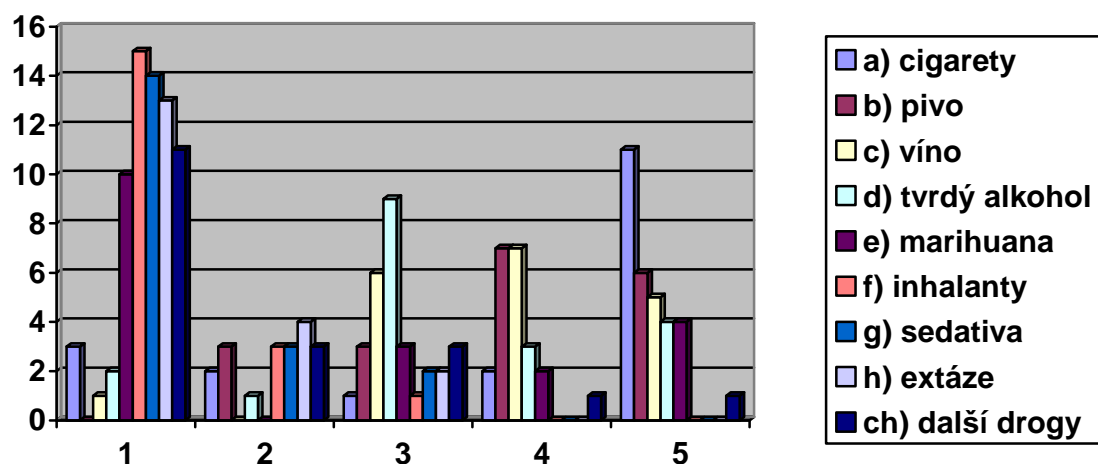
Vesnice	1- nikdy	2- ano,ale ne za poslední rok	3 – ano, přibližně jednou měsíčně	4 – ano, přibližně jednou týdně	5 – ano, přibližně každý den
a) Cigarety	7	3	4	5	22
b) Pivo	5	5	11	15	5
c) Víno	7	7	14	9	4
d) Tvrdý alkohol	11	7	11	7	5
e) Marihuana	25	6	4	1	5
f) Inhalanty	38	0	2	0	1
g) Sedativa	39	0	1	0	1
h) Extáze	39	0	2	0	0
Ch) Další nelegální drogy	38	1	1	0	1



Malé město	1 - nikdy	2 – ano, ale ne za poslední rok	3 – ano, přibližně jednou měsíčně	4 – ano, přibližně jednou týdně	5 – ano, přibližně každý den
a) Cigarety	6	9	3	3	30
b) Pivo	1	7	17	16	10
c) Víno	1	15	21	11	3
d) Tvrdý alkohol	3	16	21	8	3
e) Marihuana	23	15	8	3	2
f) Inhalanty	47	3	1	0	0
g) Sedativa	46	2	3	0	0
h) Extáze	48	2	0	1	0
Ch) Další nelegální drogy	47	1	1	2	0



Velké město	1 - nikdy	2 - ano, ale ne za poslední rok	3 – ano, přibližně jednou měsíčně	4 – ano, přibližně jednou týdně	5 – ano, přibližně každý den
a) Cigarety	3	2	1	2	1
b) Pivo	0	3	3	7	6
c) Víno	1	0	6	7	5
d) Tvrdý alkohol	2	1	9	3	4
e) Marihuana	10	0	3	2	4
f) Inhalanty	15	3	1	0	0
g) Sedativa	14	3	2	0	0
h) Extáze	13	4	2	0	0
Ch) Další nelegální drogy	11	3	3	1	1

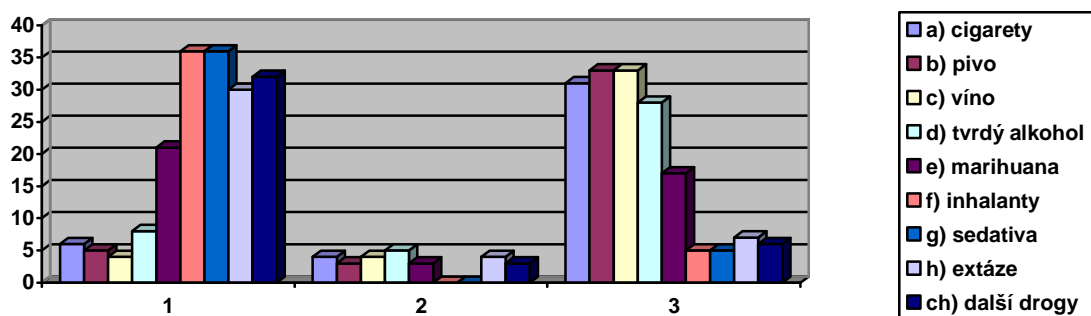


Příloha č. 48

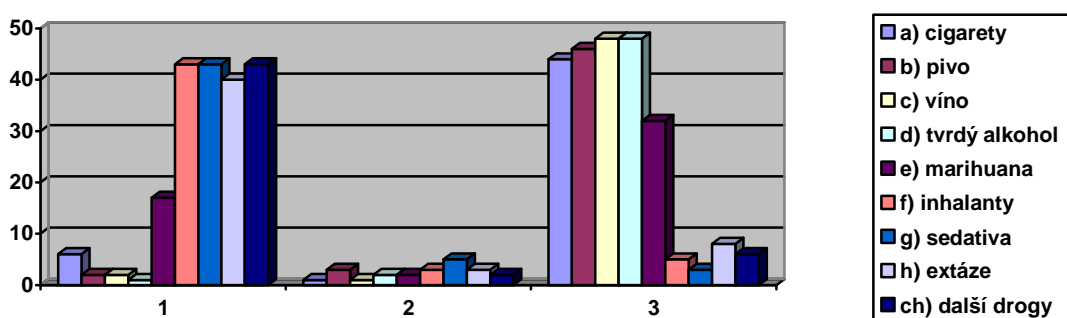
19. Myslíš, že vyzkoušíš nějakou z následujících látek?

Vesnice	1 –ne nikdy	2 – asi ano	3 – už jsem tuto látku vyzkoušel/a	Malé město	1	2	3	Velké město	1	2	3
a) cigarety	6	4	31	a)	6	1	44	a)	3	0	16
b) pivo	5	3	33	b)	2	3	46	b)	1	0	18
c) víno	4	4	33	c)	2	1	48	c)	1	0	18
d) tvrdý alkohol	8	5	28	d)	1	2	48	d)	1	1	18
e) marihuana	21	3	17	e)	17	2	32	e)	10	1	8
f) inhalanty	36	0	5	f)	43	3	5	f)	13	1	5
g) sedativa	36	0	5	g)	43	5	3	g)	13	1	5
h) extáze	30	4	7	h)	40	3	8	h)	11	1	7
Ch) další nelegální drogy	32	3	6	Ch)	43	2	6	Ch)	10	1	8

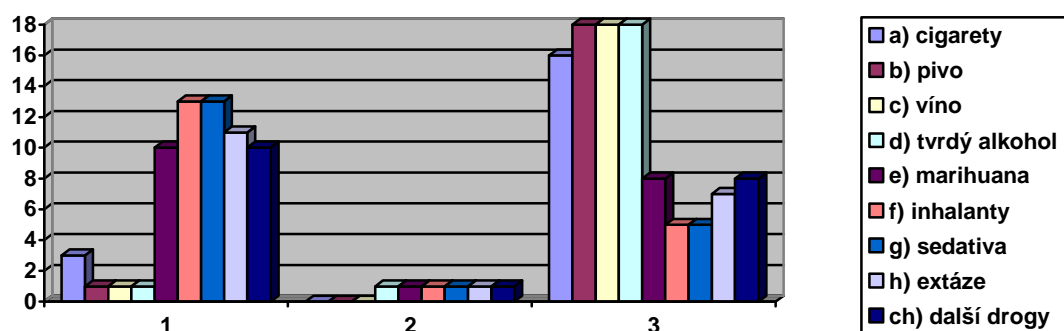
Grafické znázornění otázky č. 19 z hlediska bydliště – vesnice.



Grafické znázornění otázky č. 19 z hlediska bydliště – malé město.

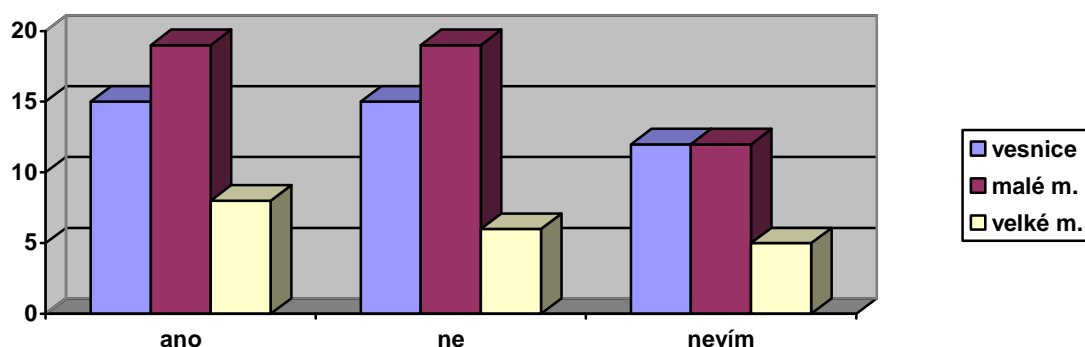


Grafické znázornění otázky č. 19 z hlediska bydliště – velké město.



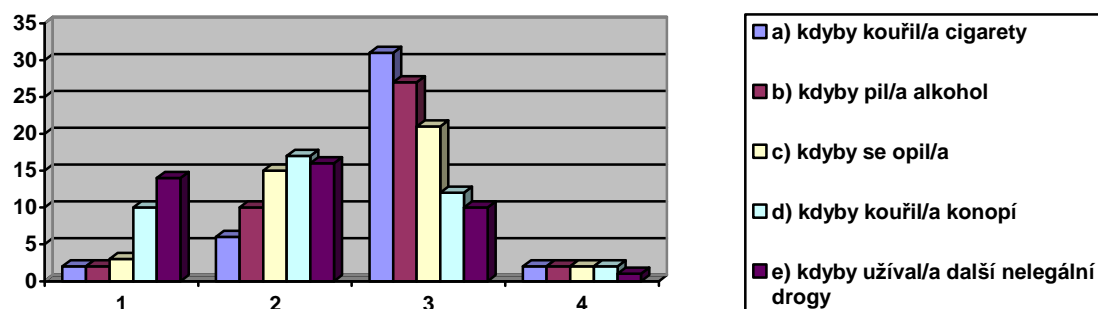
20. Pokud bys měl nějaký problém spojený s drogami (nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějací dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

	Ano	Ne	Nevím
Vesnice	15	15	12
Malé město	19	19	12
Velké město	8	6	5

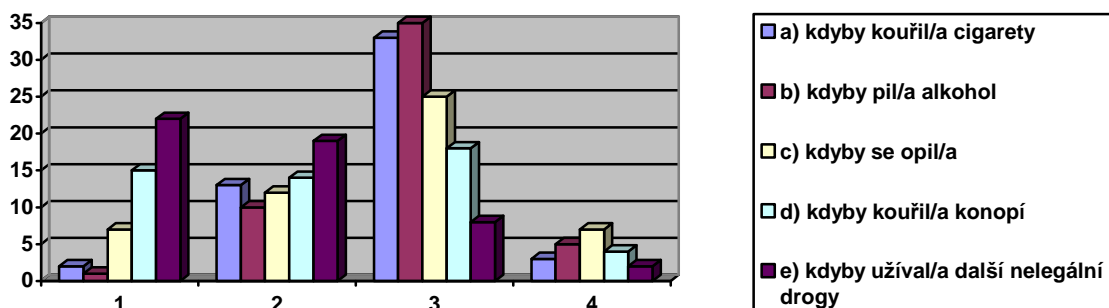


21. Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

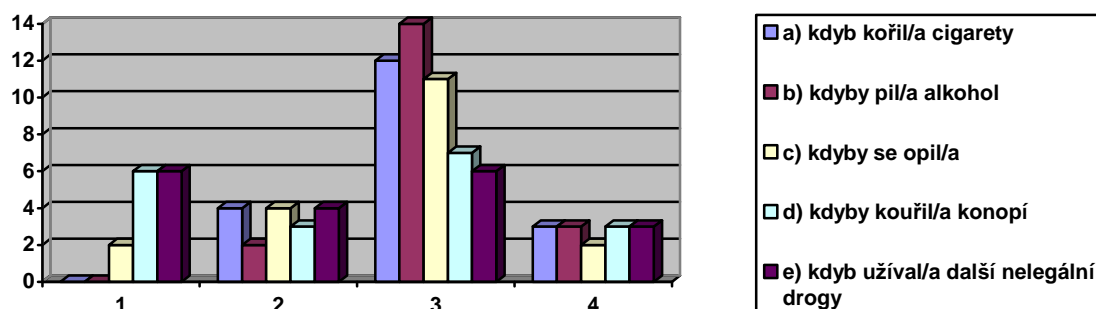
Vesnice	1 – nedovolil/a bych mu(ji) to	2 – snažil/a bych se ho(ji) od toho odradit	3 – nevadilo by mi to	4 – schvaloval/a bych mu(ji) to
a) kdyby kouřil/a cigarety	2	6	31	2
b) kdyby pil/a alkohol	2	10	27	2
c) kdyby se opil/a	3	15	21	2
d) kdyby kouřil/a konopí	10	17	12	2
e) kdyby užíval/a další nelegální drogy	14	16	10	1



Malé město	1 –nedovolil/a bych mu(ji) to	2 – snažil/a bych se ho(ji) od toho odradit	3 – nevadilo by mi to	4 - schvaloval/a bych mu(ji) to
a) kdyby kouřil/a cigarety	2	13	33	3
b) kdyby pil/a alkohol	1	10	35	5
c) kdyby se opil/a	7	12	25	7
d) kdyby kouřil/a konopí	15	14	18	4
e) kdyby užíval/a další nelegální drogy	22	19	8	2



Velké město	1 – nedovolil/a bych mu(ji) to	2 – snažil/a bych se ho(ji) od toho odradit	3 – nevadilo by mi to	4 – schvaloval/a bych mu(ji) to
a) kdyby kouřil/a cigarety	0	4	12	3
b) kdyby pil/a alkohol	0	2	14	3
c) kdyby se opil/a	2	4	11	2
d) kdyby kouřil/a konopí	6	3	7	3
e) kdyby užíval/a další nelegální drogy	6	4	6	3



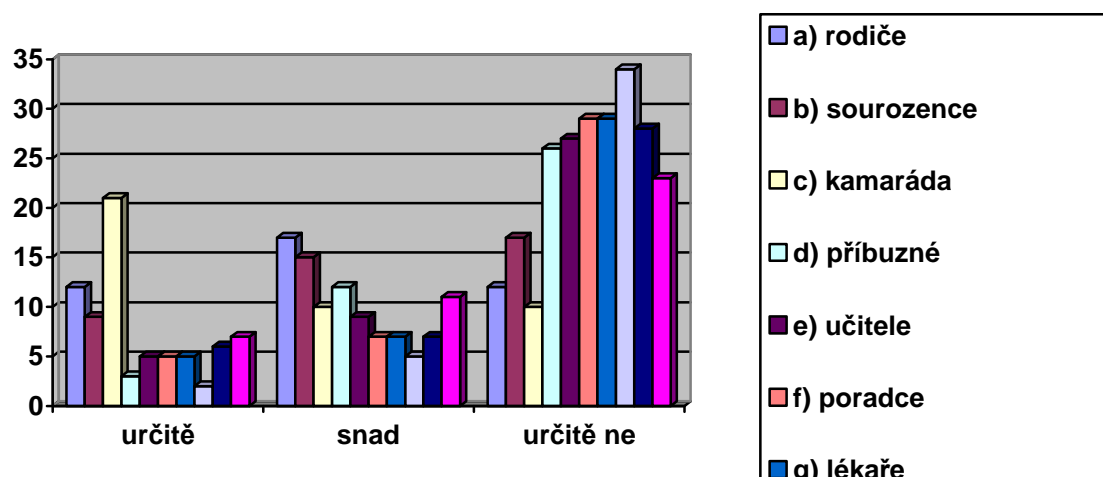
Příloha č. 51

22. Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm s někým promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

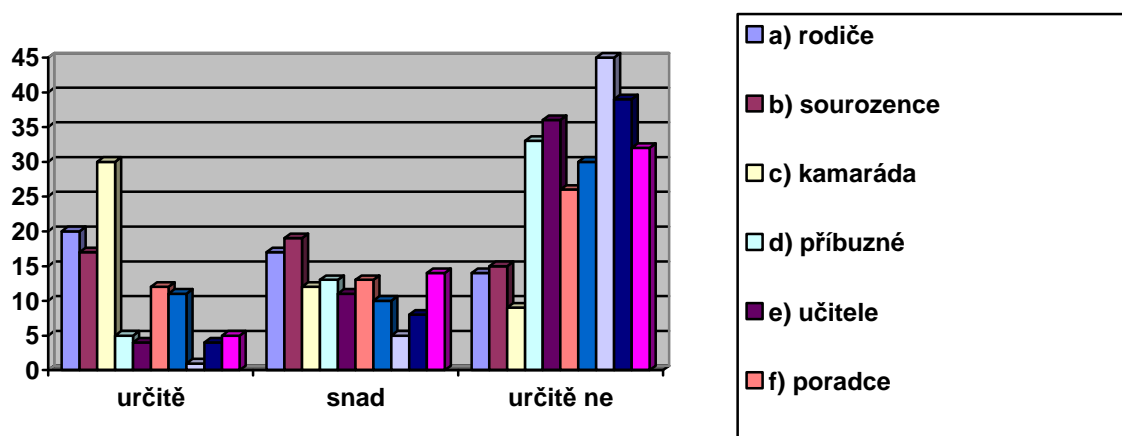
Vesnice	1 - určitě	2 - snad	3 – určitě ne	Malé město	1	2	3	Velké město	1	2	3
a) rodiče	12	17	12	a)	20	17	14	a)	9	2	8
b) sourozence	9	15	17	b)	17	19	15	b)	7	5	6
c) kamarády	21	10	10	c)	30	12	9	c)	10	5	3
d) příbuzné	3	12	26	d)	5	13	33	d)	3	3	13
e) učitele	5	9	27	e)	4	11	36	e)	2	5	12
f) poradce	5	7	29	f)	12	13	26	f)	1	6	12
g) lékaře	5	7	29	g)	11	10	30	g)	2	6	11

h) policii	2	5	34	h)	1	5	45	h)	1	1	17
Ch) telefonní linku pomoci pro děti a mládež	6	7	28	Ch)	4	8	39	Ch)	1	2	16
i) někoho jiného	7	11	23	i)	5	14	32	i)	1	5	13

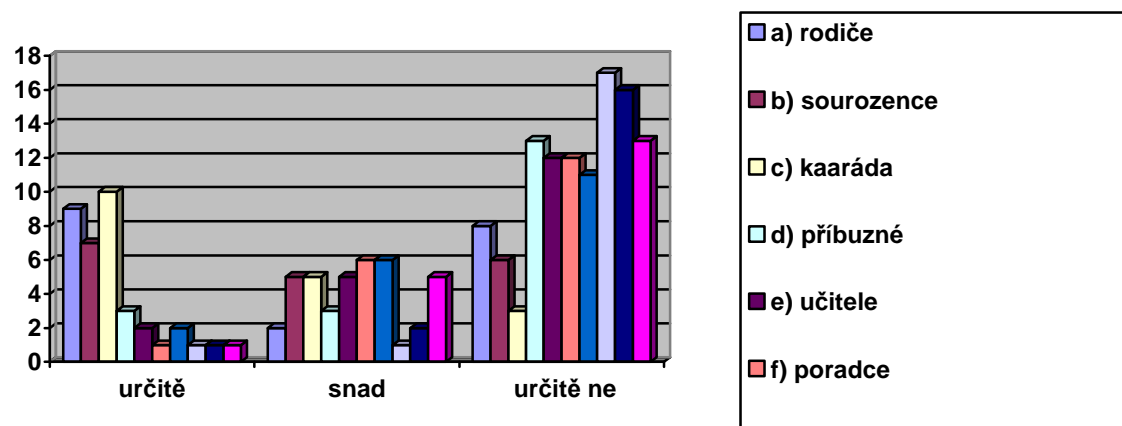
Grafické znázornění otázky č. 22 z hlediska bydliště – vesnice.



Grafické znázornění otázky č. 22 z hlediska bydliště – malé město.



Grafické znázornění otázky č. 22 z hlediska bydliště – velké město.



Dotazník

1. Jsi chlapec nebo dívka?

- 1 chlapec
- 2 dívka

2. Kolik ti je let?

- 1 15
- 2 16
- 3 17
- 4 18
- 5 19 a více

3. Jaký druh oboru studuješ?

- 1 učiliště
- 2 odborné učiliště
- 3 střední odborné učiliště
- 4 střední školu

4. Do školy?

- 1 docházím denně
- 2 dojíždím denně
- 3 bydlím na domově mládeže

5. Bydlím?

- 1 na vesnici
- 2 na malém městě
- 3 ve velkém městě

6. Kdo tě poprvé informoval o účincích alkoholu, tabáku a drog?

- 1 rodiče
- 2 kamarádi
- 3 sdělovací prostředky
- 4 škola

7. Myslíte si, že jste byly dostatečně informováni o účincích alkoholu, tabáku a drogách?

- 1 ne
- 2 částečně
- 3 ano

8. Zajímají tě další informace o drogách?

- 1 ano
- 2 ne

9. Mluví studenti ve škole o drogách?

- 1 ano
- 2 ne

10. Mluví spolu studenti a učitelé o problematice drog, alkoholu a tabáku?

1 ano

2 ne

11. Znáš někoho, kdo užívá nelegální drogy?

1 ano

2 ne

12. Znáš nějaká místa ve škole, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

1 ano

2 ne

13. Znáš nějaká místa mimo školu, kde můžeš dostat nebo sehnat nelegální drogy?

1 ano

2 ne

14. Myslíš si, že jste v tomto roce měli mnoho/málo hodin/aktivit ohledně alkoholu, tabáku a drog?

1 žádnou takovou hodinu jsme neměli

2 příliš málo

3 přiměřené množství

4 příliš mnoho

15. Myslíš si, že tyto hodiny o alkoholu, tabáku a drogách byly dobré nebo špatné?

1 žádnou jsem neabsolvoval/a

2 dobré

3 ani dobré ani špatné

4 špatné

16. Myslíš, že je ve škole dostatečná svobodná atmosféra, aby se dalo diskutovat o tématu drog (legálních a nelegálních)?

1 ne

2 ano

17. Které zdroje jsou podle vás důležité pro získávání informací o tabáku, alkoholu a nebo nelegálních drogách?

	1 –důležitý zdroj	2 – nepříliš důležitý	3 – ani trochu důležitý
a) učitelé ve škole			
b) knihy,prospekty			
c) kampaně proti kouření, alkoholu, drogám			
d) sdělovací prostředky			
e) internet			
f) konverzace s rodiči			
g) konverzace s přáteli			
h) konverzace s dalšími dospělými			
Ch) další zdroje informací			

18. Označ, jestli jsi někdy vyzkoušel/a některé z následujících látek.

	1 - nikdy	2 – ano, ale ne za poslední rok	3 – ano , přibližně jednou měsíčně	4 – ano, přibližně jednou týdně	5 – ano, přibližně každý den
a) cigarety					
b) pivo					
c) víno					
d) tvrdý alkohol					
e) marihuana,hašiš (konopí, tráva)					
f) inhalanty					
g) sedativa (bez lékařského předpisu)					
h) extáze					
Ch) další nelegální drogy					

19. Myslíš, že vyzkoušíš nějakou z následujících látek?

	1 – ne, nikdy	2 – asi ano	3 – už jsem tuto látku vyzkoušel/a
a) cigarety			
b) pivo			
c) víno			
d) tvrdý alkohol			
e) marihuana			
f) inhalanty			
g) sedativa			
h) extáze			
Ch) další nelegální drogy			

20. Pokud bys měl nějaký problém spojený s drogami (nelegálními nebo legálními), myslíš, že jsou ve škole nějakí dospělí, se kterými by sis o něm mohl/a promluvit?

1 ano

2 ne

3 nevím

21. Jak myslíš, že bys reagoval/a, kdyby někdo z tvých přátel dělal následující?

	1 – nedovolil/a bych mu(ji) to	2 – snažil/a bych se ho(ji) od toho odradit	3 – nevadilo by mi to	4 – schvaloval/a bych mu(ji) to
a) kdyby kouřil/a cigarety				
b) kdyby pil/a alkohol				
c) kdyby se opil/a				
d) kdyby kouřil/a konopí				
e) kdyby užíval/a další nelegální drogy				

22. Představ si, že máš nějaký problém a chceš si o něm promluvit. S kým by sis šel/šla promluvit nebo koho bys oslovil/a?

	1 - určitě	2 - snad	3 – určitě ne
a) rodiče			
b) sourozence			
c) kamaráda/dku			
d) příbuzné			
e) učitele, učitelku			
f) poradce, poradkyni			
g) lékaře			
h) policii			
Ch) telefonní linku pomoci pro děti a mládež			
i) někoho jiného			